

E T M, B L M VE TEKNOLOJ BAKANLI I

lkö retim Be inci Sı nı f

Ö RET M PLAN VE PROGRAMI

Pri tine, ocak 2006

Redaktör:

Ramush Lekaj

Nazan Safçi

Lektör:

Nazan Safçi

sa Sülçevsi

UNMIK

INSTITUCIONET E PËRKOQSHME VETËQEVERISËSE
PROVISIONAL INSTITUTIONS OF SELF-GOVERNMENT
PRIVREMENE INSTITUCIJE SAMOUPRAVLJANJA
GEÇ C ÖZYÖNET MKURUMLARI

QEVERIA E KOSOVËS GOVERNMENT OF KOSOVO VLADA KOSOVA KOSOVA HÛKÛMET

MINISTRIA E ARSIMIT,
SHKENCËS DHE
TEKNOLOGJISË

MINISTRY OF
EDUCATION,
SCIENCE &
TECHNOLOGY

MINISTARSTVO ZA
OBRAZOVANJE,
NAUKU I
TEHNOLOGIJU

E T M.B L M
VE TEKNOLOJ
BAKANLI I

Kabineti i Ministrit

Office of the
Minister

Kancelarija Ministra

Bakanlık Ofisi

GENELGE

SAYI: EBTB 6/2006

Tarih: 20.01.2006

KONU: BE NC SINIF DERS PROGRAMININ UYGULANMASI

İlk ve Ortaö retim Kanunu 6.1 maddesi (b) fı krası , 7.1 maddesi ve Kosova Geçici Özyönetim Kurumları 2001/19 sayılı ve 13 Eylül 2001 tarihli Yürütme Düzenlemesine 1.3 maddesi ç bendine göre; E itim, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı bu Genelgeyi yayı nlı yor.

Madde 1

AMAÇ

1.1. Bu genelgenin amacı e itim sisteminin yeniden yapı lanması sonucu olarak hazı rlanan be inci sı nı flara yönelik ders programı nı n uygulanması dı r.

Madde 2

Ö RETİM PLAN VE PROGRAMI

- 2.1. Be inci sı nı flara yönelik ders programı , bu genelgenin ekinde sunulmu tur.

Madde 3

UYGULAMA

- 3.1. Be inci sı nı flara yönelik ders programı 2007/2008 ö retim yılı nda uygulamaya girer.
- 3.2. Be inci sı nı flara yönelik ders programı nı n uygulamaya girmesiyle, be inci sı nı flara yönelik tüm di er ders programları uygulamadan kaldı rılı r.

Madde 4

- 4.1. Bu genelge Bakan ın imzası yla yürürlü e girer.

Agim Veliu, Bakan

Ç NDEK LER

Genelge, 3

DERS PROGRAMININ UYGULAMA ESASLARI

- I. Giri , 7
- II. Uzak hedefler, 8
- III. Ö retim yöntem ve teknikleri, 8
- IV. De erlendirme, 10
- V. Ö retim araç ve gereçleri, 13
- VI. Ders planı , 13
- VII. Seçmeli ders, 14

TÜRKÇE, 17

NG L ZCE, 31

MATEMAT K, 57

NSAN VE DO A, 69

YURTTA LIKE T M , 87

TAR H, 101

MÜZ KE T M , 117

RES M- E T M , 129

EL , 145

BEDENE T M VE SPOR, 155

DERS PROGRAMININ UYGULAMA ESASLARI

I. GİRİŞ

Eğitim, Kosova'nın toplumsal, siyasi ve ekonomik gelişmesinin etki alanını temsil eder.

Eğitim, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı (EBTB) savaşın bitiminden sonra başlayan, en gelişmiş uluslar arası standartlar düzeyinde bir okulun yaratılması fikrini, bütün çalışmalarıyla çok yönlü ve pratik adımlar atarak gerçekleştiriyor.

Kosova toplumunun kalkınması ve gelişmesi için tarihi öneme haiz bu yapılanmada EBTB bakışıyla, kendi geleceği ve ülkesi hakkında somut görüşlere sahip bireyleri yetiştirecek şekilde, eğitimini amaç edinmiştir.

Bu gelişme Kosova insanını ve toplumunu, gelişmiş Avrupa ve dünya ülkelerinin siyasi etkinlik, ekonomik, entelektüel, bilimsel ve teknolojik ve desosyal-kültürel gelişmelerde yer almasını önkoşullarını sağlamaktadır.

Bu ders programının geliştirilmesi için, metodolojik yaklaşım, ders yönetimi ve kapsamı, ders araçları, yöntemler, değerlendirme teknik ve araçları açısından gelişmiş bir bilimsel süreci temellerine dayanmaktadır.

Program geliştirme grubu, eğitimdeki yeni gelişmeleri takip edip uluslar arası uzmanlarla sürekli temas halindeydiler. EBTB'nin uzun vadeli stratejisi olan program geliştirme sürecine UNICEF ve bazı ülke kuruluşları ve hükümetlerinin önemli katkıları olmuştur.

Ders programı geliştirilirken öğrencilerin öğrenmeye karşı olumlu tutum geliştirmek, okul hayatına katılımlarını doğrudan olarak sağlamak için yüreklendirme ve günlük alışkanlıklarını geliştirmelerine özellikle dikkat edilmiştir. Onuncu sınıf ve ortaöğretim ile yükseköğretim süresince öğrenciler akademik bilgiler, bilimsel veriler ve farklı kültürel alanlarla karşılaşarak kalacaklardır.

Öğretmenlerimize adanmış olan bu programın hayata geçirilmesi, kendilerinin görevlerine verdikleri önem derecesinde gerçekleşecektir.

Ders programını n uygulanması nı kolayla tı rmak için E itim, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı 1 , ek talimatları n verilece i, alan uzmanları tarafı ndan yönetilen hizmet içi e itim kursları düzenleyecektir.

II. UZAK HEDEFLER

Be inci sı nı f ders programı nı n hedefleri:

- Ö rencilerin ruhsal de erlerinin geli mesine devam edebilme, bilgileri peki tirebilme, geleceklerini in a edecek ilgi ve becerilerini geli tirip yönlendirebilme.
- Grupta davranma kuralları na uyup ö rencileri aile içi ve çevre-
sinde ba ı msız giri im ve eylem üstlenmelerini yüreklendi-
rebilme.

Müfredat geli tirme grupları içeri e uygun olan, yukarı da belirtilen hedeflerden ikinci sı nı nı n sonunda geli tirilecek davranı ları temin etmek için genel ve özel amaçları seçmi lerdir.

III. Ö RETİM YÖNTEM VE TEKNİKLER

Ö retim yöntemi seçiminde ö retmen kendi yetkisini kullanı r. Seçim, ö rencilerin ihtiyaçları do rultusunda ders kapsamı özellikleri, ö retim esasları , ö rencilerin seviyesi vb. hususlar göz önünde bulundurularak yapı lı r.

Dersin daha hareketli olması , tek düzeli in kı rılması ve ö rencilerin katılı mını nı n sa lanması için yöntem ve tekniklerin uygun bir eilde harmanlanması gerekir.

Ö retim yöntem ve teknik türleri ö renmenin kendisi kadar farklı lık arz eder. Ö retim sürecinde en yüksek ba arı derecesini yakalayabilmek için ö retmen, birkaç yöntem ve teknikten kombinasyonlar yapabilir.

Daha nitelikli bir ö renimin temini için uygulanacak muhtemel yöntem ve tekniklerin ba lı caları ö yle sı ralanabilir:

- Anlatma yöntemi
- Sözlü ifade
- Yazılı ifade

- Problem çözme
- Tartı ma
- Grupta çalı ma
- Gösterme ve yorumlama
- Ele tirel dü ünme
- Beyin fı rtı nası
- Ara tırma yöntemleri

Çok sayı da bilgiyi kapsayan konular için etkile imli teorik ve uygulamalı yöntemler de uygulanabilir.

Belli konular için do ada ö renme, teknik gezi, kurum ve kurulu ları ziyaret vb. yöntemler ba arı yla uygulanabilir.

Arzu edilen sonuçları n elde edilmesi için yukarı da sözü edilen yöntemlerin uygulanması , uygun ö retim araç ve gereçleri e li inde yapılmalı dır.

IV. DE ERLEND RME

De erlendirme, ö rencilere kazandı rı lmaya çalı ılan davranı lar hakkı nda bilgileri algı lama, sistematik derleme, inceleme ve yorumlama sürecidir. De erlendirme, ders programı nda belirlenen davranı ları n kazanı ma derecesi esasına dayanır.

Bu süreç a a ıda belirtilen bazı temel ilkelere dayanır:

- De erlendirme sürecinde hedef ve öncülüklerin tespiti;
- Ölçülmek istenen amaca uygun araçları n uygulanması ;
- Sürekli ölçme ve de erlendirme aracılı ıyla ö rencinin ba arı derecesi hakkı nda nitelikli verilerin sa lanması ;
- Ders programı nı kapsayacak ekilde ölçme ve de erlendirmenin dengelenmesi;
- Ö rencinin ba arı derecesi verilerinin do ru ve kalı cı olması ;
- Ö rencilerin ba arı ları arası ndaki farkları belirleyecek do ru tekniklerin uygulanması .

IV.1. De erlendirme Araçları

Okul yönetimi ve ö retmen yeterli ölçme ve de erlendirme aracı seçip uygulamalıdır. Bu araçlar öyle sıralanabilir:

- Algılama
- Soru sorma
- Uygulama veya deney raporu
- Sözlü ifade
- Yazılı ifade
- Belirtke tablosu
- Ölçüt ve amaçlara dayalı testler
- Soru sorarak oluşturulan başarı testleri
 - çoktan seçmeli
 - kısa açık cevaplı
 - uzun açık cevaplı testler

ve ö retmenin uygun gördüğü diğer araçlar olabilir.

IV.2. Başarı Derecesi

Okul yılı sonunda her öğrenci ağıdaki başarı derecesi ile değerlendirilir:

- Pek iyi (başarı derecesi çok yüksek)
- İyi (başarı derecesi yüksek)
- Orta (başarı derecesi orta)
- Yeter (başarı derecesi sınırlı)
- Zayıf (başarı derecesi zayıf)

Başarı derecesi, genel amaçlarda belirlenen öğrencilerin kazanacakları davranışlar esasına dayanır.

Genel hedefler	Çok yüksek başarı % 90	Yüksek başarı % 80	Orta başarı % 60	Sınırlı başarı % 40	Yetersiz başarı
Ders bilgisi	Ders bilgilerini basit durumlarda bilme ve uygulamada çok yüksek başarı .	Ders bilgilerini basit durumlarda bilme ve uygulamada yüksek başarı .	Ders bilgilerini basit durumlarda bilme ve uygulamada orta başarı .	Ders bilgilerini basit durumlarda bilme ve uygulamada sınırlı başarı .	Ders bilgilerini basit durumlarda bilme ve uygulamada yetersiz.
Bilimsel süreçleri anlama	Kanıtları , ilkeleri, sebep sonuç ilişkilerini bilme; bilgilerin toplamı p yönetilmesi ve basit yargı lara varmada çok yüksek anlama ve uygulama yeteneği	Kanıtları , ilkeleri, sebep sonuç ilişkilerini bilme; bilgilerin toplamı p yönetilmesi ve basit yargı lara varmada yüksek anlama ve uygulama yeteneği	Kanıtları , ilkeleri, sebep sonuç ilişkilerini bilme; bilgilerin toplamı p yönetilmesi ve basit yargı lara varmada orta anlama ve uygulama yeteneği	Kanıtları , ilkeleri, sebep sonuç ilişkilerini bilme; bilgilerin toplamı p yönetilmesi ve basit yargı lara varmada sınırlı anlama ve uygulama yeteneği	Kanıtları , ilkeleri, sebep sonuç ilişkilerini bilme; bilgilerin toplamı p yönetilmesi ve basit yargı lara varmada yetersiz anlama ve uygulama yeteneği
Ele tirdü ünme	Do ru bilgiye sahip olma, uygulanabilir ilke ve deneyler yardımıyla problemlerin çözümü gibi karmaşık durumlarda ele tirdü ünme gelişirmede çok yüksek başarı .	Do ru bilgiye sahip olma, uygulanabilir ilke ve deneyler yardımıyla problemlerin çözümü gibi karmaşık durumlarda ele tirdü ünme gelişirmede yüksek başarı .	Do ru bilgiye sahip olma, uygulanabilir ilke ve deneyler yardımıyla problemlerin çözümü gibi karmaşık durumlarda ele tirdü ünme gelişirmede orta başarı .	Do ru bilgiye sahip olma, uygulanabilir ilke ve deneyler yardımıyla problemlerin çözümü gibi karmaşık durumlarda ele tirdü ünme gelişirmede sınırlı başarı .	Do ru bilgiye sahip olma, uygulanabilir ilke ve deneyler yardımıyla problemlerin çözümü gibi karmaşık durumlarda ele tirdü ünme gelişirmede yetersiz başarı .
Manevra becerisi	Manevra becerisi yüksek			Manevra becerisi düşük	

V. Ö RET MARAÇ VE GEREÇLER

Bu programın etkin ö retim ve ö renimi için ö retmenler ve ö renciler farklı bilgi kaynaklarına başvurmalıdırlar. İmkiye kadar temel bilgi kaynağı olarak ders kitapları kullanıldı. Belli bir desin ders kitabı olmaması halinde ö retmen ve ö renciler, kazanılan bilgi ve deneyimin daha sağlıklı bilimsel temellere dayandırılması için, alt ve üst sınıflardan aynı ders için yazılmış kitaplar ve diğer ö retim araçları nda yararlanabilirler.

Ders kitapları nın yanı sıra aşağı da belirtilen bilgi kaynakları nın da kullanımı faydalı olacaktır:

- el kitabı , atlas, broür;
- resim, poster, afi , ema, diyagram, harita, tabela;
- model, ekil, maket;
- slayt, saydam (asetat), video kayıtları ;
- bilgisayar yazılımları , Internet, CD vb.

Ö renilmek istenen bilginin türüne göre ö retmen sözel, görsel, iitsel ve görsel-i itsel bilgi kaynakları ndan herhangi birinin önemini vurgulayarak okuldan temin edebilir.

Bilgi seçimi hakkı ö renciye de tanı nmalıdır.

VI. DERS PLANI

No	Dersin Adı	Yıllık ders sayısı	% oranı
1.	Türkçe	185	21,15
2.	ngilizce	74	8.69
3.	Matematik	185	21,15
4.	Do a ve nsan	74	8.69
5.	Yurtta lık E itimi	74	8.69
6.	Tarih	74	8.69
7.	Müzik E itimi	37	4.34
8.	Resim- E itimi	37	4.34
9.	Eli i	37	4.34
10.	Beden ve spor e itimi	74	8.69
11.	Seçmeli dersler yeni ders veya kurslardan (örne in yurtta lık	74	8.69

	e itimi, ahlak, sa lık kursları , insan hak ve özgürlükleri, i letmecilik e itimi, B T, ya amsal çevrenin korunması veya ö rencilerin ilgisini çeken ve toplum için yararlı olan di er konular) seçilebilir.		
	Toplam:	851	100.0

VII. SEÇMEL DERSLER

Ö renciler istek, zorunluluk, gereksinim veya ilgilerinden seçtikleri için böyle bir isim verilmi tir. Seçmeli ders, kurs veya etkinlik -ö renci veli veya di er ilgililerin isteklerine dayanarak- E itim, Bilim ve Teknoloji Bakanlı ı tarafı ndan önerilebilir. Ayrı ca i siz olan ö retmenlerin ellerinde hazı r proje ile (ders, kurs, veya etkinlik plan ve programı , ders kaynakları ve gerçekleştirme ekli) bu dersleri gerçekle tirmeye ba vurmaları gerekirdi.

Seçmeli ders:

yeni ders veya kurslardan (örne in yurttı lık e itimi, ahlak, sa lık kursları , insan hak ve özgürlükleri, i letmecilik e itimi, B T, ya amsal çevrenin korunması veya ö rencilerin ilgisini çeken ve toplum için yararlı olan di er konular) seçilebilir.

Seçmeli ders, kurs veya etkinli in süresi bir dönemden kı sa olmamalı dı r.

Seçmeli dersin yapı labilmesi için belli bir ders, kurs veya etkinli e yönelik talepler (sı nı fın birden çok ubesi olması halinde) 15 gün önceden bildirilir; sı nı fın tek ubesi olması halinde seçmeli dersin açılabilmesi için ö rencilerin en az yarısı sı nın ortak bir ders için ba vurması gerekir.

Seçmeli dersin açılması na, yapı lan ba vurular göz önünde bulundurularak, il e itim müdürlükleri ile i birli i içerisinde okul yönetimi karar verir, ancak bu prosedürün okul yılı ba lamadan önce bitmesi gerekir.

Bu derslerin programlarını il e itim müdürlü ü ve topluluktan (varsa e er) alanın uzmanları ile i birli i içerisinde okul yönetimi geli tirir.

Seçmeli dersin okulu yetkili birimleri tarafı ndan onaylanması halinde zorunlu ders statüsüne sahip olur, ancak de erlendirme açıklayıcı sözel not ile yapı lı r.

TÜRKÇE

TÜRKÇE

Haftalık ders sayısı 5, yıllık toplam 185 ders saati

G R

Be inci sını f Türkçe Dersi Plan ve Programı 'nı n yapı sı uzak hedefler, genel hedefler, kategori ve alt kategoriler, özel hedefler, kazanı mlar, ö retim yöntemleri ile ölçme ve de erlendirmeden olu maktadır.

Bu plan ve program, dinleme, konu ma, okuma ve yazma dört kategori üzerine yapı landırılmı tır. Her kategoriye ili kin özel hedefler ve kazanı mlar belirlenmi tir. Kazanı mlar, ö retim yılı ve e itim süreci sonunda ö rencilerin edinecekleri bilgi, beceri ve alı kanlı kları kapsamaktadır. Bu nedenle ö rencilerin ö renme alanları ndaki geli meleri, kazanı mları nedilmesine ba lı dır. Kazanı mlar bu programda ö rencilerin ya , zihinsel, bedensel ve toplumsal geli im düzeylerine; kategorinin özelli ine göre bu sını fta biraz daha artırı lı p çe itlendirilmi tir.

Ö retmen, Türkçe dersini ö renciye yalnızca dil becerilerini kazandı ran bir ders olarak ele almamalı dır. Ö renci bu derste kazandı rı ve geli tirdi i becerilerini di er derslerde de kullanma gereksinimi duymaktadır. Bu nedenle, Türkçe dersi dördüncü sını fta ö renilen di er ders ve disiplinlerle ili kilendirilmelidir.

Türkçe ö retimi yılı k ders saatinin da lı lı mı ö renme alanları na göre yapı lmı tır.

UZAK HEDEFLER

- Sözlü ve yazı lı ileti im becerilerini geli tirebilme;
- Türkçe'nin kuralları nı sezip, anadilini bilinçli bir eilde özenle kullanabilme;

- Dinleme ve okumanın bilgi edinme, öğrenme yollarından birini kavrayarak okumaya istekli olabilme;
- Yaş grubuna uygunça da iletişim araçlarından yararlanabilme
- Yaşam boyu öğrenmenin önemini kavrayabilme

KATEGORİLER	ALTKATEGORİLER	DERS SAAT
1. Dinleme	1.1 Dinleme Kuralları 1.2 Anlama 1.3 Tür, Teknik ve Yöntemler	20
2. Okuma	2.1 Okuma Kuralları 2.2 Anlama 2.3 Anlam Kurma 2.4 Kelime Servetini Geliştirme 2.5 Tür, Teknik ve Yöntemler 2.6 Görsel Okuma	55
3. Konuşma	3.1 Konuşma Kuralları 3.2 Sözlü Anlatım 3.3 Tür, Teknik ve Yöntemler	45
4. Yazma	4.1 Yazma Kuralları 4.2 Yazılı Anlatım 4.3 Tür, Teknik ve Yöntemler	55
Toplam		175

Açıklama: Yukarıdaki tabloda verilen kategorilere göre ders dağınılıktan (yıllık toplam 185 ders saati) artı kalan 10 saatlik bir kısmını özel günlerin önem ve anlamına yönelik etkinlikler, ders dışı etkinlikler; seviyeye uygun okuma (lektür) kitapları seçimi ve okunan kitapların tahlil değerlendirilmesi gibi etkinliklerde kullanılabılır.

Evde okunacak kitapların seçimi, öğrencilerin hayal dünyasını geliştirecek, iddet ve nefret unsurlarını içermeyen, hak ve fırsat eşitliğini yüreklendirecek, Kosova'nın çok etnik ve çok kültürlü yapısına hitap edecek nitelikte olmalıdır. Okutulacak kitaplar, bu yaş grubuna uygun tüm edebi türlerden Türkiye ve Kosova Türk Edebiyatı örnekleri ile Türkçeye tercüme edilmiş dünya ve Kosova edebiyatları örneklerini

kapsamalıdır. Dördüncü sınıf süresince evde okunacak kitapların sayısı sekizden fazla olmamalıdır.

Dil bilgisi konuları dilden ayrı bir birim olarak düşünmemelidir.

İlköğretim öğrencilerinin gelişim özellikleri dikkate alınarak, onlara dilbilgisi kurallarını aktarmak yerine, bu kuralları onlara sezdirerek uygulayabilmeleri için gerekli beceriler kazandırılmalıdır.

GENEL HEDEFLER

1. Öğrencilere, görüp izlediklerini, dinlediklerini, okuduklarını tam ve doğru olarak anlama ve anlatma becerisini geliştirebilme
2. Güzel bir sözlü ve yazılı iletişim becerisi ile iletiler alabilme ve iletebilme
3. Sözlü ve yazılı Türk ve dünya kültür ürünleri yoluyla, Türk kültürünü tanıyabilme
4. Kişisel ve kültürel benlik duygusunu; ulusal duygu ve coşkusu geliştiren güçlendirme;
5. Farklı etkinliklerle, yeni sözcük ve anlatımlarla öğrencilerin sözcük varlığını zenginleştirme;

Kategori: Dinleme		
Alt kategoriler	Özel hedefler	Kazanımlar
1.1 Dinleme Kuralları 1.2 Anlama 1.3 Tür, Teknik ve Yöntemler	<ul style="list-style-type: none"> - Dinleme için hazırlık yapabilmek. - Kendisine konu alanın konusunu dinleyebilmek. - Öretmenin veya arkadaşının okumasını dinleyip kitaptan izleyebilmek. - Bilgi, düşünce, haber, ileti (mesaj) almak için dinleyebilmek; - Anlatımdaki düz ve yan anlamları anlayabilmek - Düzeye uygun sınavta oynanan kısa bir oyunu (dramayı) izleyebilmek ve dinleyebilmek. - Dinlediklerinde neden-sonuç ilişkisi kurabilmek; - Dinlediklerinde 5N+1K (Ne, Nerede, Ne zaman, Nasıl, Kim) sorularına yanıt arayabilmek; - Sözcüklerin terim anlamlarını öğrenebilmek. - Dinlediği iletilerde ad, sıfat, zamir, eylem türünden sözcükleri belirleyebilmek 	<ul style="list-style-type: none"> - Dinlemeye hazırlık yapar. - Konu alanı üzerine dikkatini toplar. - Konuşmacıların sözlerini kesmeden sonuna kadar dinler. - Dinlediklerini çizim ya da çizgi resimle ifade eder. - Anlatımdaki yan anlamları bulmaya çalışır. - Dinlediği olayın neden - sonuç ilişkilerini belirler. - Dinlediği olayın geçtiği zamanı ve yeri belirler. - Dinlediklerini bütünüyle anlamaya çalışır. - Dinlediği konu ile ilgili sorular sorar. - Masal, öykü, fabl, şiir vb. dinler. - Küme (grup) konularını ve tartışmalarını dinler. - Çeşitli alanlarla ilgili terimlerin anlamlarını bulur. - Dinlediklerinden ad, sıfat, zamir, eylem türünden sözcükleri bulup, söylem içerisindeki görevlerini bulmaya çalışır.

Kategori: Okuma		
Alt kategoriler	Özel hedefler	Kazanımlar
2.1 Okuma Kuralları 2.2 Anlama 2.3 Anlam Kurma 2.4 Kelime Servetini Geliştirme 2.5 Tür, Teknik ve Yöntemler Görsel Okuma	<ul style="list-style-type: none"> - Sözcükleri ve sesleri doğru söyleyebilme; - Okuma sırası nda noktalama işaretlerini (noktayı , virgülü, soru ve ünlem işaretini); görebilme, - Okurken sesi söyleyi özelliklerine göre uyarlayabilme; - Tekerlemeleri devinmeler yaparak, ezgileriyle söyleyebilme; - İirleri okurken duraklama ve tonlamaya özen gösterebilme - Düzeye uygun hazırlanmış sözlüklerden yararlanabilme; - Okuduğu bir metindeki olayları kavrayabilme - Okuduğu metindeki kişileri bulup belirtebilme; - Metnin ana düşüncesini belirleyebilme; - Kimi metinleri oyun biçiminde dramatize edebilme; - Okudukları nda ne, nerede, ne zaman, nasıl, niçin ve kim sorularına yanıt arayabilme; - Okudukları ile ilgili kendi 	<ul style="list-style-type: none"> - Düzeye uygun bir metni konuşma sesi ve hızıyla okur. - Noktalama işaretlerine gerekli ve uygun duraklamalar yapar - Sesli okurken, ses tonunu dinleyicilerin duyabileceği biçimde ayarlar - İirleri anlayarak, duyarak okur - Bilmediği sözcüklerin anlamını sözlüğünden ya da sözlükten bulur. - Sözcük hazinesini (dağırcıyı) zenginleştirir. - Okuduğu metinlerdeki olayları kavrar; - Okuduğu metinde olayın geçtiği zamanı ve yeri belirler. - Metindeki kişileri bulur, - Okudukları nda ne, nerede, ne zaman, nasıl, niçin ve kim sorularına yanıt arar; - Okudukları nda gerçek olanla hayal ürünü olanı ayırt eder; - Metnin ana düşüncesini belirler - Okudukları ile ilgili kendi yanıtlarından ve günlük yaşamdan örnekler verir; - Okudukları nda ki dil, anlatım ve bilgi yanlılarını belirler;

	<p>ya antıları ndan ve günlük yaşamdan örnekler verebilme;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Okudu u metnin edebi veya ö retici metin oldu unu belirleyebilme. - Okudu u metnin iir veya düzyazı oldu unu belirleyebilme. - Okudu u iir veya düzyazı ları n içerik ve ekil özelliklerini belirleyebilme 	<ul style="list-style-type: none"> - Menin türünü dikkate alarak uygun biçimde okur; - Okdu u metnin iir veya düzyazı oldu unu belirler - Edebi metinlerde konu, ana dü ünçe, mı sra hece sayı sı , mı sra sonu uyak özelliklerini belirler.
--	---	---

Kategori: Konu ma		
Alt kategoriler	Özel hedefler	Kazanımlar
<p>3.1 Konu ma Kuralları 3.2 Sözlü Anlatım 3.3 Tür, Teknik ve Yöntemler</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Konu ma etkinliklerine katılmak için söz isteyebilme - Çe itli konularda sorular sorabilme - Adres sorabilme, yer tarif edebilme - Bir iyilik, sunum ya da yardımda bulunan kimselere teşekkür edebilme - Bir bütünü temsil eden bir resim üzerinde konu up yorumlayabilme - Bilinen kı sa bir masalı , bir öyküyü bir fabli, bir fıkrayı anlatabilme - zlenen ya da ya anan bir olayı anlatabilme - Bazı tekerlemeleri söyleyebilme - Bir hayvanı n, bir bitkinin (meyve çiçek 	<ul style="list-style-type: none"> - Sözcükleri do ru, açık seslendirir ve söyler. - Düzeye uygun sorular düzenler; sorulara açık k, kı sa, do ru kar ılı k verir. - Konu maları nda konu dı ı na çı kmaz. - Konu maları nda yinelemelere (tekrarlara) yer vermez. - Konu ile ilgili duygu, dü ünçe ve izlenimlerini kı sa yoldan anlatır. - Yeni ö rendi i sözcük, deyim ve atasözlerini do ru ve yerinde kullanır. - Sesini dinleyicilerin duyabilece i biçimde ayarlar. - Konu ma etkinliklerine katılmak için söz ister. - steklerini açık ve uygun bir dille ilgililere

	<p>vb.) yalın bir e-yanı n ba lı ca özelliklerini sezip betimleyebilme</p> <ul style="list-style-type: none"> - Anlatı mda eksiklik ve a ır lı a kaçmadan anla ır lı r bir üslupla konu abilme - Her durumda heyecanı nı kontrol ederek konu abilme - Konu ması nda yan anlamlı ifadeler, deyimlere ve atasözlerine yer verebilme 	<p>söyler.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Küme ve sı nı ftartı maları na gönüllü olarak katılı p görev alı r. - Yakı n çevrede gördüklerini, bildiklerini, yaptıkları nı , dinlediklerini, ya adıkları nı , edindi i bilgileri do ru ve kı saca anlatı r. - Günlük ya amda, her yerde duygu, dü ünçe ve izlenimlerini dü zgün ve güzel Türkçe ile anlatı r. - Resimler üzerinde konu ur. - Anlam karga ası yarartmayacak uzunluk ve sadelikte tümceler kurar - Konu ması nı analtı mı n tüm olanakları yla zenginle tirir.
--	--	--

Kategori: Yazma		
Alt kategoriler	Özel hedefler	Kazanı mlar
<p>4.1 Yazma Kuralları 4.2 Yazılı Anlatım 4.3 Tür, Teknik ve Yöntemler</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Tümceleri, dü zgün, aç ık ve anla ır lı r bir biçimde yazabilme; - Sözlü sorulara yazılı yanı t yazabilme - Daha önce ö renilen bir masalı , öyküyü vb. resimlere bakarak yazabilme; - Yalın bir e-yanı n, bir hayvanı n, bir bitkinin ba lı ca özelliklerini sezip yazılı olarak betimleyebilme; 	<ul style="list-style-type: none"> - Sorulara yazılı olarak yanı t verir. - Bilinen bir masalı , bir öyküyü, bir fabli kendi sözleriyle kı saca yazar. - Görünen ya da ya anan bir olayı 4-5 tümce ile yazar. - Tümcelerin anlamı na göre uygun noktalama i aretlerinden birini kullanı r.

	<ul style="list-style-type: none"> - Yazı ları nda sözlük ve yazı m kı lavuzundan yararlanabilme; - Ö rendi i yeni sözcükleri yazı ları nda kullanabilme; - Yazı ları nda neden-sonuç ili kileri kurabilme; - Kendini tanı tan yazı lar yazabilme; - Özel adlara getirilen ekleri kesme i aretiyle ayı rabilme - “mi” soru ekini ayrı yazabilme - “de” ba lacı ile “-de” durum ekini do ru yazabilme - “ki” ba lacı ile “-ki” ilgi ekini do ru yazabilme - Ka ı la ı lan “ ” yazı m karga ası nı giderebilme - TDK mla K1 lavuzundaki “düzeltme ve uzatma i areti” maddesini ö renebilme - TDK mla K1 lı vazundaki büyük ve küçük harfle yazı lan “K1 saltmalar” maddelerini ö renebilme 	<ul style="list-style-type: none"> - Özel adları n sonları na gelen çekim eklerini kesme i areti ile ayı rı r. - Bir yazı yazarken anlamlı ve kurallı tümceler kurar - Yazı ları nda sözlük ve yazı m kı lavuzundan yararlanır - Konu dı ı na çı kmadan yazar - Ö rendi i yeni sözcükleri yazı ları nda kullanı r - Yazı ları nda ana dü ünceye yer verir - Yazı ları nda neden-sonuç ili kileri kurar - Kendini tanı tan yazı lar yazar - “mi” soru ekini, “de” ba lacı ile “-de” durum ekini, “ki” ba lacı ile “-ki” ilgi ekini ve “ ”yi do ru yazar - TDK mla K1 lavuzundaki “düzeltme ve uzatma i aretleri” ile “K1 saltmalar” maddelerindeki hususlardan yararlanır.
--	---	---

Ö RET MYÖNTEMLER

lkö retimin bütün e itim ve ö retim etkinliklerinin, çalı maları nı n yürütülmesi, hedeflerin, genel ve özel amaçları nı n gerçekleştirilmesi, tüm ö retimin temellerine dayanmaktadır.

Ça ı mı zda hı zla geli en bilim ve teknoloji, e itimin her alanı nı etkilemekte, özellikle e itim ve ö retim yakla ı m, yöntem ve tekniklerinde köklü de i meleri zorunlu kı lmı tı r. Geleneksel yakla ı m yöntem ve teknikler günümüzde yetersiz kalmı tı r. Çinde bulundu umuz bilgi ve teknoloji ça ı nda, çoklu zeka ve yapı landı rı cı e itim yakla ı mları ön plana çı kmaktadır. Bu yakla ı mlarla e itim sürecinde, ö retmen merkezli anlayı la ö rencinin davranı ları nı de i tirmek yerine; ö renci merkezli yakla ı mla ö rencinin zihinsel becerilerini geli tirmeye ve bilgiyi yapı landı rmaya a ı rlı k verilmektedir. Yapı landı rı cı yakla ı ma göre ö renme sürecinde ön bilgileri harekete geçirme, geli im düzeyini dikkate alma, etkili ileti im kurma, anlam kurma, uygulama ve de erlendirme etkinlikleri önem kazanı r. Ö renci merkezli ö renmeyi temel alan yakla ı m, ö renme sürecinde ö renci katı lı mı na ve ö retmen rehberli ine a ı rlı k vermektedir. Öyle ki ö retmen yine de ö retimin vazgeçilmez ö esidir, ancak üstlendi i rol, yol göstericiliktir; her eyi bilen de il, sı nı fı ve sı nı f dı ı çalı mayı düzenleyen bir konumdadı r. Ö renci kendi yetenekleri çerçevesinde ö retmenle oldu u ölçüde arkadaş ları yla da ileti im içinde çalı malı dı r. Çalı malar sı rsı nda çocuklar birbirinden daha kolay ö renirler. Bunun sonucu küme ve ikili çalı malar önem kazanmı tı r. Bunun için de ö retmen küme ve ikili çalı maları yeterince uygulamalı dı r.

Ö retmen, ders programı nı n amacına ula bilmesi için ö renci merkezli bir yakla ı m uygulamalı dı r; uygulamalı etkinliklerine a ı rlı k vermelidir. Bu yakla ı mda ö retmen, gösterici, yönlendirici, uyarı cı , düzenleyici, yol gösterici ve rehber konumunda olmalı dı r.

Ö retmen, derste uygulayaca ı ö renme ve ö retme yakla ı m, yöntem ve tekniklerini kendi seçer. Di er derslerde oldu u gibi, Türkçe e itiminde de tek bir yöntem uygulanamaz. Türkçe dersi bilimsel olmaktan çok bir beceri dersidir de. Bunun için de çe itli yakla ı m, yöntem ve teknikler gerektirir.

Yeni ö renme ve ö retme yakla ı mı , yöntem ve tekniklerin kullanı mı , ö rencileri ö renme etkinlikleri merkezine, birbirinden ö renme modeline dayanarak i birli i yapmaya yöneltilir. Ö renciler, çe itli ö renme etkinlikleriyle ne kadar çok kapsanı rsa, sonuçlar (ba arı) o kadar iyi olur.

Ö retmen Türkçe Dersi Plan ve Programı nı n hedef, genel amaç ve özel amaçları nı gerçekle tirmesi sı rası nda, bilim bakı mı ndan kanı tlanmı , yeni, ça da yakla ım, yöntem ve teknikleri uygulamalı dı r.

Ö retmen, planlama sı rası nda Bu sı nı fta ö renilmesi ö ngörülen ö retim gerecini bu sı nı fta n plan ve programı nda ö ngörülen toplam yı llı k ders saatlerine uyarlanmalı dı r.

ÖLÇME VE DE ERLEND RME

Ölçme ve de erlendirme ö renme-ö retim sürecinin ayrı lmaz parçası dı r. Ö renme ve ö retim sürecinin ne kadar etkili oldu u düzenli olarak ölçülmeli ve de erlendirilmelidir. Bu uygulama, ö rencilerin ve ö retmenlerin ba arı lı ve ba arı sı z yönlerini belirlemeleri aç ı sı ndan son derece önemlidir. Ölçme ve de erlendirme, aynı zamanda ö retmenlerin kullandı kları yöntem, teknik ve beceriler ile geli im düzeyleri hakk ı nda bilgilerin sürekli toplandı ı birçal ı madı r.

De erlendirme, ö retmen ö rencilerin geli im düzeyi, gereksinimleri, bunlara uygun ö renme etkinlikleri belirleme ve ö renme ortamı nı düzenlemede yol göstericidir. Böylece ö retmen Türkçe dersi ö retimini ö rencilerin düzey, ilgi ve gereksinimlerine uyumlu duruma getirebilir. Ö retmen çe itli de erlendirme araçları yla ö rencilerin geli im sürecini ö renme amaçları nı ve dil geli im h ızları nı belirlemeli ve bu konularda ö rencileri bilgilendirmelidir. De erlendirme sürecinde ö rencilerde sı nav kaygı sı yaratmamalı , bu sürecin ö rencinin geli imine ili kin bilgi toplama süreci oldu u kanı sı yaratılmalı dı r.

Ölçme ve de erlendirme süreci, bir yandan ö rencilere kazandı rı lmak istenen becerilerin hangi ölçüde kazandı kları nı belirlerken ö te yandan da bu becerilerin kazandı rılması sı rası nda hangi amaç ve becerilerde yetersizlik, eksiklik ve yanlı ları n ortaya çı ktı ı nı belirler. Öyle ki ö retmen bu yetersizlik, eksiklik ve yanlı ları saptayı p onları n giderilmesi ve düzeltilmesine yönelik çalı malar düzenler.

De erlendirmeyi, ö retmen okul içinden ve okul dı ından görevlendirilmi ki iler ve ö renciler kendileri yapabilir.

E T MDEKULLANILANBA LICA ÖLÇME ARAÇLARI

Bili sel Alan Davranı ları n Ölçülmesi

1. Gözlem
2. Sözlü yoklamaları n yapı lması (Ders süreci içinde)
3. Yazı lı yoklamaları n yapı lması (Ders süreci içinde)
4. Test
 - a) Kı sa yanı tlı testler;
 - b) Do ru – yanlı testleri;
 - c) Çoktan seçmeli testler;
 - d) E leme testleri;
 - e) zleme testleri;
 - f) Kendini de erlendirme testi;
 - g) Ö renci ba arı sı nı saptama testi;
 - h) Ö renme eksiklerini saptama testi;
5. Ödev ve ev ödevleri;
6. Yazdı rı lar (dikteler) ve yazdı rı çe itleri.

NG L ZCE

ENGLISH LANGUAGE CURRICULUM

(2 hours per week, 74 in total)

INTRODUCTION

The program of English language will emphasize the importance of experiencing language in context. Learners' background knowledge, skills and attitudes will be used as means of developing communicating abilities. As the learners develop communication skills, they also increase their linguistic accuracy and develop language learning strategies.

In the English language program learners will acquire various kinds of knowledge, skills and attitudes about:

1. interpreting, expressing and negotiating meaning (communication).
2. Sounds, written symbols, vocabulary, structure and discourse (language).
3. Cognitive, socio-cognitive and meta-cognitive process (general language education).
4. Patterns of ideas, behaviours, manifestations, cultural artefacts and symbols (culture).

Acquiring the language incorporates communication skills such as listening, speaking, reading, writing, viewing and showing. Learners develop these communication skills by using knowledge of the language, including grammar, and culture, communication and learning strategies, technology, and content from other subject areas to socialise, to acquire and provide information, to express feelings and opinions. Knowledge of other cultures, connections to other disciplines, comparisons between language and cultures, and community interaction all contribute to and enhance the communicative language learning experience, but the communication skills are the primary focus of language acquisition.

THE GOALS

English as a foreign language will be introduced for the first time in the early grades of primary education in Kosova. The purpose of this early introduction in the school curriculum is to enable the students to reach a working language competence after completion of upper secondary education for both further education and career. Learning English as a foreign language throughout their pre-university education will enable learners to develop the knowledge, skills, and attitudes they need to communicate in English, in a variety of school, travel, leisure and job-related contexts. English as a foreign language will extend the cultural experience of pupils and will facilitate the integration of our society in the European integration processes.

The overall approach during the initial years of English language learning experiences will be focusing on the non-analytical aspect (learning as communication through interaction without in-depth study of linguistic elements). As they advance in their language experience and competence, the focus will shift towards more analytic approach, but always keeping a balance between the two.

In this grade, however, learners will be able to:

- a) **Participate** in various language experiences that will enable to engage in situations dealing with: (1) school, people around us, weather, animals, holidays and celebrations., (2) **understand** a series of simple oral and written statements in a controlled and structured context, and (3) **express** their thoughts by producing simple oral and written messages of a few statements in a controlled context.
- b) **Identify** the presence of English (speaking) individuals and groups and concrete facts about English cultures;
- c) **Understand** and **use** orally and in writing the sound – symbol system, vocabulary and word order in simple structures.

The scope of grade five English Language curriculum

Communication Enable learners to develop their language skills and gain ability and some confidence for effective communication		
Listening General Objective: Learners should be given the opportunity to listen to the teacher, peers and media (audio, tapes, videos)		
Specific objective	Suggested language activities	Attainment targets
<p>Learners should be able to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Recognise and respond to familiar words and basic phrases concerning themselves and their families; • Listen to stories, descriptions, instructions and directions and respond to them; • Understand and respond to short statements and questions related to areas of most immediate personal relevance, e.g. very basic and familiar information, shopping and immediate environment (residence, school, etc); • Understand the gist of short, clear and simple messages; • Recognise and respond to basic phrases concerning themselves and their families; • Demonstrate understanding of simple, clearly spoken language such as simple stories, high-frequency commands, and brief instructions when dealing with familiar topics; • Identify and explain events illustrated in pictures; 	<ul style="list-style-type: none"> • Listen and repeat; • Listen and do; • Listen and guess; • Listen and draw; • Listen and fill in charts; • Matching activities; • Role play; 	<p>Learners can:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Understand simple classroom commands • Understand short statements and questions • Understand phrases related to familiar topics and familiar information • Understand short passages made up of familiar language - including instructions, messages and dialogues • Express opinions and make choices; • Express and respond to thanks; • Express good wishes; • Except offers; • Respond with single words or short phrases, to what they see

<ul style="list-style-type: none"> • Understand short sentences when listening and respond orally with learned materials; • Listen to, enjoy and respond to stories, poem and songs; • Produce learned words, phrases, and short sentences when listening; 		and hear;
<p>Speaking: General Objective: Learners should be given the opportunity to speak in a variety of situations and for different age appropriate purposes related to their interests</p>		
Specific objective	Suggested language activities	Attainment targets
<p>Learners should be able to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Discuss and talk about the everyday activities by using familiar words and expressions; • Produce simple sentences involving repetition or lists; • Use simple phrases and short sentences to describe where they live and people they know; • Describe in simple terms their family and other people, living conditions and their interests; • Take part in short conversations that include past and present actions and events; • Respond briefly, with single words or short phrases, to what they see or hear; • Try to express personal responses, such as likes, dislikes and feelings; • Demonstrate ability to obtain basic information and communicate needs; 	<ul style="list-style-type: none"> • Matching activities; • Singing rhymes; • Role play; • Pronunciation of words; 	<p>Learners can:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Respond briefly, with single words or phrases, to what they see and hear; • Name and describe people, places and objects; • Use short phrases to express personal responses (likes, dislikes, and feelings); • Provide information in response yes/no questions; • Speak about things around them; • Ask for help and permission by using familiar words and phrases; • Use simple phrases and sentences to describe in simple terms their family and other people, living

<ul style="list-style-type: none"> • Share information on their ideas and feelings; • Identify specific time and locations • Express emotions, feelings, preferences, ideas using familiar words and expressions; • Use appropriate words to name and describe things and events. 		<p>conditions, their interests;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Show some understanding of messages found on pictures, signs, posters.
<p>Reading General objective: Learners should be given the opportunity to read simple texts for different purposes</p>		
<p>Specific objective</p>	<p>Suggested language activities</p>	<p>Attainment targets</p>
<p>Learners should be able to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Recognize the beginning and the end of sentences; • Understand single words presented in clear script in a familiar context • Recognize familiar words in new texts; • Read aloud short, simple texts; • Understand short texts and dialogues, made up of familiar language, printed in books; • Understand short informal letters; • Follow short, written instructions, especially if they contain pictures; • Read and understand everyday signs and notices in public places, such as streets, restaurants, school; 	<ul style="list-style-type: none"> • Read short texts; • Read and match the pictures; • Read and act; • Read and write; • Read and draw; 	<p>Learners can:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Read and understand single words presented in a familiar context; • Read and follow short, simple written instructions; • Read and understand short dialogues, made up of familiar language; • Read and follow short simple personal letters, simple messages, e.g. emails and postcards; • Read and follow short, written instructions, especially if they contain pictures; • Read and understand everyday signs and notices in public places, such as streets, restaurants, school.

Writing		
General Objective: Enable learners to develop the ability to make and shape very simple written texts.		
Specific objectives	Suggested language activities	Attainment targets
Learners should be able to: <ul style="list-style-type: none"> • Understand some of the functions of writing; • Spell correctly; • Use spelling, capitalisation and punctuation with some accuracy; • Write postcards, emails and short informal letters; • Write simple descriptions of people • Write simple notes and messages related to matters of everyday activities focusing on the message rather than accuracy; • Use simple sentence structures to express feelings and wishes; • Exchange information using time and date. 	<ul style="list-style-type: none"> • Copy texts; • Writing messages; • Write and say; • Write and do; • Dictate numbers; • Complete forms 	Learners can: <ul style="list-style-type: none"> • Write simple notes to friends; • Describe where they live; • Write simple notes and messages related to matters of everyday life; • Write postcards, short letters and messages; • Fill in forms with personal details; • Give short, basic descriptions of activities and explain what they like or dislike about something; • Express personal responses (likes, dislikes and feelings).
UNDERSTANDING AND USING ENGLISH		
General Objective: Develop learners' awareness and deepen their cognitive and meta-cognitive skills. They should be given the opportunity to understand and use the sound system of English and the vocabulary related to familiar topics;		
Specific objectives	Suggested language activities	Attainment targets
Learners should be able to: <ul style="list-style-type: none"> • Recognize vocabulary of common words; • Recognize vocabulary common to the environment (school, community); 	<ul style="list-style-type: none"> • Role play; • Rhymes and songs; • Match spelling and 	Learners can: <ul style="list-style-type: none"> • Pronounce the most frequently used words correctly; • Recognise and use simple

<ul style="list-style-type: none"> • Understand and use the vocabulary related to areas such as: clothes, food and drinks, colours, shapes, numbers, time • Understand and use vocabulary to express themselves on topics such as: family, hobbies, interests, and so on; • Try to use simple phrases to describe the world they know; • Use simple connectors (and, but, then) in order to connect simple phrases; • Understand and use vocabulary items to express feelings and emotions; • Develop their knowledge of word order and the structure of language. • Gain some control of simple structures used to express present and past actions and events; • Gain some control of simple functions; 	<p>drawings;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Correcting mistakes; • Guessing; • Interviewing each other; • Group work. 	<p>spelling patterns.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Use punctuation marks correctly in their writing; • Begin to obtain the rules of pronunciation • Learn to recognise letters; • Spell familiar words correctly; • Use simple structures to express present, past and future actions and events; • Describe the world they know; • Recognise frequently used classroom vocabulary; • Try to use and express present, past and future actions and events;
<p>MAKING CONNECTIONS General objective: The learners use the language to make connections with other subjects and acquire information and reinforce other areas of study</p>		
<p>Specific objective</p>	<p>Suggested language activities</p>	<p>Attainment targets</p>
<p>Learners should be able to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Try to transfer skills and content of mother tongue to the first language; • To participate in language activities involving: (music, short stories, fairy tales, cinema, use of ICT. • Recognize and recreate basic patterns; • To increase their awareness of: school environment, 	<ul style="list-style-type: none"> • Number games; • Role play; • Matching activities; • Work groups; • Work in pairs; 	<p>Learners can:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Recall a range of number rhymes, songs, stories and counting games; • Understand the use of a variety of information sources (books, TV, posters...);

<p>home environment, neighbourhood, nature, society, and so on;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Begin to understand about different places such as the countryside and the town. 		<ul style="list-style-type: none"> • Recognize and describe pictures; • Use words associated with specific occasions (greetings, seasons...);
<p>ENGLISH IN THE WORLD General objective: Learners develop an understanding of the nature of language and culture and use this knowledge to compare languages and cultures and to expand insight into their own language and culture</p>		
<p>Specific objectives</p>	<p>Suggested language activities</p>	<p>Attainment targets</p>
<p>Learners should be able to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Demonstrate care, respect and affection for others; • Recognize holidays and festivals of countries where English is spoken; • Learn about rights, obligations and responsibilities in the context of the classrooms; • Demonstrate a willingness to participate in cultural activities; • Demonstrate good manners: at home, at school, in public places; • Understand the similarities and differences between different countries e.g. through different signs and symbols (flags, pyramids, kangaroo- identity symbols) of the culture; • Recognize the customs, songs, dances, and national emblems of other countries; • Recognize traditional and religious holidays of different countries and cultures. 	<ul style="list-style-type: none"> • Clothes; • Songs; • Role play; • Parties; 	<p>Learners can:</p> <ul style="list-style-type: none"> • List activities that take place in your daily life • Begin to appreciate the importance of the environment; • Recognize and identify cultural differences between different countries ; • Recognize and identify the most immediate holidays and festivals. • Try to use words associated with specific occasions (greetings, celebrations);

GRADE FIVE TOPICAL CONTENT

1. **Caring and sharing**
 - My room
 - Pets
2. **This is me**
 - My favourite things
 - Out for fun
3. **Happy days**
 - Festivals
 - Hobbies
4. **Fruit basket**
 - Fruits
 - Vegetables
5. **Describing people**
 - My friend is
 - She is nice
6. **I like music**
 - My favourite music
 - My favourite song
7. **Let's have fun**
 - At the picnic
 - At the swimming pool
8. **Shopping**
 - At the bookshop
 - Ready to read
9. **Travelling**
 - At the bus station
 - At the airport

Note to the teachers: In order to achieve the targeted aims and objectives of **Grade five Curriculum**, and cover the topical content of **Grade five syllabus**, teachers should select teaching materials from course-book(s) (if available) and other sources which should primarily be age-appropriate, which means that they should be dedicated to **young learners**.

On the other hand, teachers should use supplementary materials according to the time available and dedicated to the English language within the school curriculum, in order to suit their learners' needs and to meet the attainment requirements.

Although it is estimated that within a school year, approximately 9 content areas should be covered, it is the teachers' responsibility to plan the number of topical areas (units) and the composition of it, in accordance with the total amount of hours dedicated to English.

METHODOLOGY

The Communicative Approach and Task – Based Learning

The overall aim of the English Language Curriculum is to enable learners to communicate successfully. Successful communication means getting our message across to others effectively. The Communicative Approach to language learning aims at facilitating genuine interaction with others, whether they live in the neighbourhood, in a distant place, or on another continent.

In language learning, the attention of the learners may be focused on particular segments, or on the language as a whole. In cases when we want to focus learners' attention on particular segments, then a segment may be a grammatical structure (a tense), a language function (expressing gratitude), a vocabulary area (food and drinks), or a phonological feature (stress or particular sounds).

On the other hand, when attention is focused on the language as a whole, learners, through a wide range of language activities, use the language for practical and realistic purposes. In other words, they act as genuine users of the language. Participating actively in communicative language activities, they in fact play roles, simulate situations related to real life, and learn through personalisation. In the earlier stages of learning, learners should be allowed to use gestures, body language, facial expressions, mime, drawings and so on. When they *learn by doing*, they realise that language is a powerful means of communication and will use it as such.

Since communication basically means sending and receiving messages, learners should develop the four language skills, which are the core of communication. Development of *receptive skills*, that is *listening* and *reading* skills, will enable learners to receive messages and, depending on tasks they are expected to fulfil, select essential information. However, since language skills do not occur in isolation, but are normally integrated for communicative purposes, after having received a message, learners should be able to make decisions, and respond appropriately. In a situation which involves language, their response is a communicative function, which is performed by one of the *productive skills*-either by *speaking* or by *writing*.

The Learning - centred classroom

The objective of learning centred teaching is to make teachers aware of the importance of learner autonomy in the classroom. The teacher is

required to do more preparation before the lesson, and less stand up teaching in the classroom. But it doesn't mean that the teacher should sit back and relax. The teacher has a role, to support and help learners. The learners learn more actively and with enjoyment. The environment requires a learning centred approach that relies on participant's share in the learning, and responsibility for furthering discussion. In all cases learners need clear guidelines and preparation for effective discussion participation.

The major aims, or set of aims will relate to the development of learning skills. Such aims may include the following:

- To provide learners with efficient learning strategies;
- To assist learners identify their own preferred ways of learning;
- To develop skills to negotiate the curriculum;
- To encourage learners to adopt realistic goals and a timetable to achieve these goals;
- To develop learners' skills in self-evaluation.

The use of the mother tongue in the classroom

Contrary to the principles of the direct method and natural approach in language learning, which favour exclusive use of the target language, excluding the mother tongue completely from the classroom, most recent approaches today suggest that the use of the mother tongue at particular stages of foreign language learning may prove useful.

While there is clearly a place for the mother tongue in the classroom, teachers should make efforts to keep the use of the mother tongue to a minimum. Instead of translating words and/or asking learners to translate, they should demonstrate, act, use simple drawings and/or pictures, explain, give simple definitions. If teachers readily intervene with translation, as soon as learners are provided with an 'equivalent' word or expression, as soon as their curiosity is satisfied, they may lose interest in that particular item. In consequence, the English word or expression is easily forgotten and cannot be easily recalled. This method is easiest for teacher and learner, but may be the least memorable.

Classroom Management

Good classroom management is essential to effective learning. The teacher not only has knowledge of his or her subject (English), but is also the manager of the learning process.

Strategies for classroom management

Classroom management should be thought of in two major parts: Proactive (preventative) and reactive (discipline). Proactive classroom management means establishing the right physical and psychological environment.

- The physical environment is the shape, size, seating arrangements, materials, and equipment in the classroom.
- The psychological environment refers to the emotional tone achieved in the classroom.

Successful classroom management involves not only responding effectively when problems occur, but preventing the frequent occurrence of problems. The most effective decisions in classroom management are based on a clear concept of the goals and intended outcomes that a teacher wishes to accomplish.

Rules and procedures for the organization of the classroom should be developed in conjunction with teaching strategies that help learners meet their personal and academic needs. The teacher should arrange seating and provide simple step-by-step instructions and check they have been understood.

Communication: If we accept that language is a vehicle for communication in class and not simply the content of the class, then teachers need to put the learners in situations where they need to communicate. Group and pair work (see further) can provide such situations.

Effective communication is the foundation for good classroom management. There are certain forms of communication skills that are beneficial in the classroom.

Monitoring : Often misbehaviour occurs because learners find “acting out” more interesting than a boring lesson or more rewarding than another experience. Learners may also misbehave when they are not involved in the learning activity, do not understand the task, or cannot obtain assistance when it is needed. So the teacher should find useful techniques for responding to minor classroom disruptions.

How a lesson is taught

Quality of instruction is a key factor influencing learners' behaviour and achievement. Response to learner misbehaviour is most effective when it maintains or increases the learner's dignity and self-esteem and encourages the learner to be responsible for his or her own behaviour.

Therefore, the teacher should:

- Involve learners in evaluating their own work as well as the teacher's instructions;
- Vary the style as well as the content of instruction in order to address diverse learner learning styles;
- Relate materials to learners' lives whenever possible;
- Create anticipation, and use activities to catch learner interest or increase learner motivation to participate;
- Engage learner learning through cooperative group work, competitive teams, group discussions, debates, and role-playing.

In group and pair work learners are responsible for their behaviour, for organising the work in hand, they choose the language that is used, and have to collaborate with the others in the group in order to achieve the task.

Group work and pair work

Group and pair work go hand in hand with the communicative approach, and learning-centeredness.

- Increase the opportunities for learners to use the language;
- Improve the quality of learners talk;
- Allow greater potential for the individualisation of instructions;
- Promote a positive affective climate;
- Have been found to increase learners' motivation.

According to Long and Porter (1985) small group work in the language classroom provides the optimum environment for negotiated comprehensible output. Group and pair work help to use class time more effectively, increase effective learner talking time and encourage cooperation between learners, their independence and responsibility for others.

The roles of both teacher and learners change according to what kind of grouping they are in. In the traditional lecture-style group the teacher controls both the content and the language that is used, s/he is active, taking the lead in the classroom and controlling the behaviour of the learners. The learners are receptive, following the teacher's lead and receiving the content of the message, possibly without really thinking actively about it.

Group work

Group work is based on the idea that learners can learn the language and information from each other. The principle of cooperative learning is basic to classroom education. It also allows the opportunity for teachers to help with individual problems, for stronger and weaker learners to work on their own and for more learners to get more practice. Group work can be used for problem solving activities, project work, consensus reaching, or information gap activities where more than two learners are involved.

Group work gives learners chances for greater independence as they work together without the teacher controlling every move. They take some of their own learning decisions, they decide what language to use to complete a certain task.

Pair work

Pair work is a specific kind of group work, usually used for doing oral or written exercises. The pairs may work together to produce the answers, or they may ask each other questions in turn.

Pair work is often quite outside learners' experience of school and so we need to train them in the routines of working together, guide them towards acceptable behaviour, give them the opportunity to practise the necessary skills, and make sure they know what we expect of them.

Pair work involves learners working in pairs simultaneously. The reasons for the use of pair work are similar to those of group work. Pair work allows more learners to get more practice. Learners working in pairs are able to share ideas and help each other. Pair work is useful for dialogues and information gap activities, but it can also be used when working on grammar and vocabulary activities, or checking answers.

Teachers need to introduce pair work slowly and gently into classes, allowing the learners to get used to the idea of working more independently, and to develop the necessary skills.

Speaking and Listening

Speaking

Speaking is an interactive process of constructing meaning that involves producing and receiving and processing information (Brown, 1994; Burns & Joyce, 1997 in Harmer, 1998).

When we think about speaking, we mean the learners use any and all the language at their command to perform some kind of oral task. The

important thing is that that there should be a task to complete and that the learners should want to complete it.

There are three basic reasons why it is a good idea to give learners tasks which encourage them to use all the language at their command.

Rehearsal: getting learners to have a free discussion gives them a chance to rehearse having discussions outside the classroom. For example, having them take part in a role-play at an airport check-in desk allows them to rehearse such a real-life event in the safety of the classroom.

Feedback: speaking tasks where learners are trying to use all and any language they know provides feedback for both teacher and learners. Teachers can see how their class is doing and what language problems they are having whereas learners can find a particular kind of speaking and what they need to do to improve.

Engagement: good speaking activities can and should be highly motivating. If all the learners are participating fully-and if the teacher has set up the activity properly and can give useful feedback, they should get tremendous satisfaction from it.

	Teacher's Role	Learner's role	Possible activities
Level 1	<p>The teachers role is the same for all levels. It is marked by children's gradual movement from dependence on the teacher and other language users to increasing independence as a learner.</p> <p>The teacher will:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Be like role-model and involve herself/himself in different activities; • Guide learners and advice according to their needs; • Facilitate when needed, and have the role of co-learner. 	<ul style="list-style-type: none"> • S/he will memorise words, imitate the teacher and peers, take orders and respond. 	<ul style="list-style-type: none"> • Producing short sentences; • Singing a song in English; • Reading a text aloud; • Information gap (Describe and Draw).

Listening

Listening is basic to language learning. It is a fundamental skill for the improvement of spoken and written language. Listening is the first skill to develop when language is learnt. Listening is important because it helps in gaining spoken fluency. There are two types of listening situations in real life, non-interactive and interactive.

- non-interactive listening situations include listening to the radio, TV, films, lectures. In such situations we usually do not have the opportunity to ask for clarification, slower speech or repetition partner.
- interactive listening situations include face-to-face conversations, and telephone calls, in which we are alternately listening and speaking, and in which we have a chance to ask other participant(s) for clarification, repetition or slower speech.

There are two basic approaches to listening in the classroom: extensive and intensive.

Extensive listening or listening for gist (listening to an entire piece to gain an overall impression or understanding of what it is about).

Intensive listening or listening for detail (learners listen to the same piece with greater attention to detail).

	Teacher's Role	Learner's role	Possible activities
Level 1	<ul style="list-style-type: none"> • To motivate the learners; • To raise learner's interest; • To introduce and develop sounds of English; • To familiarise learners with some vocabulary; • To monitor; • To provide lots of exposure to comprehensible input; • To help and encourage learners; • To provide learners with regular listening; • Facilitator. 	<ul style="list-style-type: none"> • Try to understand meaning, not detail; • Understand and respond to simple instructions. 	<ul style="list-style-type: none"> • Listen and do; • Listen and guess; • Listen and draw.

Reading and Writing

Reading

Reading is a very important part of daily life. We read in order to obtain information which is presented in a written form. People read for:

- Specific purposes
- General purposes
- Pleasure

Reading for pleasure is very important because while reading novels or magazines we receive information. We can also acquire vocabulary and even grammar. At the end of level 2 learners should be able to know what the importance is of reading in English. One reason why learners sometimes fail to understand a text even when they know all the vocabulary is because they cannot link what they are reading to something they already know.

At this level it is very important that teachers give learners an opportunity to read material of their choice in English. For example, some learners might enjoy reading a history textbook in English and then telling other learners what they have read.

Writing

The reasons for teaching writing to learners of English as a foreign language include reinforcement, language development, learning style and, most importantly, writing as a skill in its own right.

- **Reinforcement:** Learners often find it useful to write sentences using new language shortly after they have studied it;
- **Language development:** The mental activity we have to go through in order to construct proper written texts is all part of the ongoing learning experience;
- **Learning style:** Some learners are quick at picking up language just by looking and listening, but for many learners the time to think things through, to produce language in a slower way, is invaluable;
- **Writing as a skill:** Writing is a basic language skill, just as important as speaking, listening and reading. Learners need to know how to write letters, how to put a written reports together, how to reply to advertisements. They need to know some of writing's special conventions, for example punctuation and paragraph construction.

	Teacher's Role	Learner's role	Possible activities
Level 1	The teacher will Design the task; Be a role-model; Guide, coach, advise, facilitate the learners.	To copy the teacher, follow simple model.	Writing short sentences on a familiar topic; Writing postcards; Copying text.

Dictation

When learners know how to write, one way of encouraging listening is to set a dictation exercise. Here the learners have to write down exactly what the teacher reads out. It is also an exercise in spelling, pronunciation and punctuation. Dictation involves different kinds of mental processes. There is more time to think, to correct mistakes. Teacher should tell the learners how many times the text will be read. It is important to read the text at least twice.

At the end of level 1, learners should be able to write a limited number of words about: greetings, numbers, families, colours, parts of the body, food and drinks.

Vocabulary

Vocabulary teaching and learning is central to learning English. Words have a central place in culture, and learning words is seen by many as the main task in learning another language.

According to Carter and Nunan (2001), knowing vocabulary actively and productively as well as receptively, means that we all understand many more words than we actually use in every day situations. Our active vocabulary is the use of words that we know and are able to use. Our receptive vocabulary is the set of words that we recognize and understand. A definition of learning a word depends crucially:

- on what we mean by a word;
- on how a word is remembered;
- over what period of time and what circumstances it can be recalled;
- and whether learning a word also means that it is always retained.

To answer all these questions, four things should constantly be involved such as: putting words in storage through the ear, through the eye, keeping words in storage, retrieving, and using them.

The processing of words at different levels is crucial to learning. The different levels include integration in the learning process of pronunciation, the visual shape of the grammatical structure and semantic patterns of the word.

A systematic approach to vocabulary teaching

A language teacher needs to find systematic ways of helping learners with the vocabulary. A systematic approach might devote lesson time to

helping learners at each of the following stages of learning vocabulary when the learners:

- Meet new words and understand their meaning(s) and the ways they are used;
- Practise using the words;
- Find ways that help them memorize the words;
- Recall and use the words appropriately.

The teacher in the classroom can help learners understand the meaning by:

- Avoiding language more complex than the word s/he is trying to explain;
- Focusing on the most important usages;
- Using examples;
- Using teachers own and learner’s knowledge and feelings to focus on what we understand by this word.

At level 2 they are beginning to read independently selecting simple texts and using a bilingual dictionary or glossary to look up new words. When reading on their own they are beginning to use context to work out what unfamiliar words mean etc.

I	Teacher’s role	Learner’s role	Possible activities
Level 1	<ul style="list-style-type: none"> • To recycle words appropriately; • To act or mime words; • To focus learners’ attention on pronunciation. 	<ul style="list-style-type: none"> • To imitate, follow orders and respond; • To listen and pick up things correctly; • To mach words and pictures. 	<ul style="list-style-type: none"> • Matching pictures to words; • Miming; • Listen, read and say.

The Role of Grammar

If we see language as a building, the words as building blocks or bricks, and grammar as the architect’s plan, than we must admit that without a plan, even a million bricks do not make a building. Similarly,

one may know a million English words, but if s/he does not know how to put them together, s/he cannot speak English (Sesnan, 1997).

In the light of this statement, the question is not whether to teach grammar or not, but *how* to teach it. We should consider which approach to adopt in teaching grammar, whether to teach form before meaning, or meaning before form, and what strategies and techniques to use in order to enable learners to put their knowledge of grammar into use and communicate effectively. It is the teacher’s responsibility to estimate which approach would yield best effects at a particular stage of learning, or with a particular class.

	Teacher’s role	Learner’s role	Possible activities
Level 1	<ul style="list-style-type: none"> • To expose learners to particular language items; • To offer appropriate examples; • To provide opportunities for restricted use of language items; • To make activities playful and enjoyable. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gasp the meaning of the language items; • Show readiness to participate in activities; • Practice language items in communicative activities. 	<ul style="list-style-type: none"> • Demonstration; • Games; • Songs; • Magic tricks; • Drawing.

According to the findings of the authors mentioned above, at this level, learners should be able to recognize different word categories and put words into phrases. They may also be able to combine phrases in order to form sentences. They should be able to deal with both Yes/No questions and WH-questions. At this level, learners may be able not only to grasp the meaning of language items, but also to understand particular aspects of the language system. Developing their cognitive and meta-cognitive skills, learners should be able to understand and use the rules of grammar. Regardless of this, teachers should be careful, when discussing explicitly and explaining the grammar, not to overdo, that is not to lecture on grammar. Instead, they should demonstrate grammar through substitution tables, or drills incorporated within communicative activities.

Assessment and Evaluation

There are many reasons for assessing learners. Some of them are:

- to compare learners with each other;
- to see if learners have reached a particular standard;
- to help the learners' learning;
- to check if the teaching programme is successful.

Teaching means changing the learner. Teachers will always want to know how effective their teaching has been- that is, how much their pupils have changed.

This change can be in:

- The amount of English learners know;
- The quality of the English they use;
- Their ability to use English.

The general word for measuring the change is assessment. Naturally if we want to assess how much pupils have changed, we have to know exactly what they already **know** and what they can already **do**.

There are different types of assessment (or evaluation):

Self assessment (self - evaluation) relies on:

- The amount of effort expended in research;
- The amount of effort expended on initial organization;
- The amount of organization;
- The amount of effort spent on writing.

Group assessment (group - evaluation) can be done by:

- Evaluating individual learner progress within the group;
- Awarding group and individual marks.

This fosters cooperation among the learners, they promote higher achievement, greater motivation, and a more positive attitude towards the subject area and greater social skills.

Individual assessment (evaluation) is more readily accepted by learners, shows learners activity, his/her participation level in the group activity, willingness to respect the viewpoints of others.

Combination of group and individual assessment - the group component may foster the spirit of cooperation, and the individual component may permit the recognition of individual contributions.

The use of work samples, portfolios and projects. These folders or portfolios may be used to collect samples of a range of learners' work over the course of a term or a year. All these may reflect the learners' overall development and show learners' progress.

If teachers want to find out how effective their teaching has been, or if they want to evaluate the learners' progress the tests are used. Tests are conducted in class by the teacher. They measure the results of learners' performance. Teaching and testing always go hand-in-hand. Questions are often asked to check if the learners have understood what has been said. Equally, they may be asked to find out whether a particular point needs to be taught. We instinctively know why we ask a question: whether it is to teach or to test something.

Some major reasons for testing are:

- To diagnose learners' standard on arrival;
- To measure learners' progress;
- To find out how much pupils have learned;
- To find out the quality of learning;
- To find out how many of the class have learned what they were supposed to learn;
- To motivate pupils;
- To show the teacher what to teach next.

There are different kinds of tests, such as:

- **Proficiency tests** to examine a general standard in ability, regardless of the teaching programme;
- **Achievement tests** that examine whether learners can do what they have been taught, either by testing specific syllabus items or general objectives;
- **Placement tests** are a mixture of the above two, depending on what criteria we use to place the learner;

- **Diagnostic tests** use **proficiency** or **achievement tests** to analyse strengths and weaknesses in the learner or the teaching programme itself.

We see **evaluation** as wider than testing. Testing may be a successful tool in evaluation, but we also think there are other criteria for assessing someone's performance. Evaluation is not limited to numbers or just giving learners marks. Instead of trying to count or measure learner's ability to make useful contribution to the class, we can simply judge whether s/he makes a contribution or not, and sometimes we will have to justify, negotiate, and possibly modify our opinions.

Evaluation looks for illumination: How did you learn that? Why did you learn that? This means that we are doing something **with** the learner, rather than **to** the learner. By asking these questions, we will learn a lot of extra information, such as:

- What the learner thinks s/he is learning;
- What the learner thinks is easy / difficult;
- What the learner enjoys / hates doing in the class;
- Where the teaching programme and the learner don't meet;
- Where the teaching programme need re-designing.

With the evaluation we are trying to help the learner to learn, so it is not an assessment, in fact it is aid to learning. In other words, we can use assessment procedure to develop and improve, not only the learner, but also the teaching programme and even the school.

Band Descriptors for Assessing Language Skills

Band	Listening	Speaking		Reading	Writing
		Fluency	Accuracy		
5	Can understand all the message	Does task very well. Little or no hesitation	Good pronunciation, use of vocabulary and grammar	Can understand all the text	Work is well organised. Good punctuation. Few or no mistakes
4	Can understand most of the message	Does the task well. Some hesitation	Good pronunciation, vocabulary and grammar. A few mistakes	Can understand most of the text	Work is mostly well organised Good punctuation. A few mistakes
3	Can understand some of the message	Does the task adequately. Quite a lot of hesitation	Pronunciation, vocabulary and grammar are adequate. Quite a lot of mistakes but it is possible to understand the learner	Can understand some of the text	Some problems with the message and/or punctuation and/or organisation, but it is possible to understand the message
2	Can understand a little bit of the message	Does not do the task adequately. A lot of hesitation	Pronunciation, vocabulary and grammar are limited. It is difficult to understand the learner	Can understand a little bit of the text	Problems with the message and/or punctuation and/or organisation. It is difficult to understand the message
1	Can understand very little of the message	Is not really able to do the task at all	Very hard or impossible to understand the learner.	Can understand very little or none of the text	Significant problems with the message and/or punctuation and/or organisation. It is almost impossible to understand the message

The table above sets out bands which describe levels of achievement in the four skills. This band descriptors are intended to apply to specific tasks (e.g. listening to a story, talking about a picture, reading about an invention, writing a letter), as an aid to the teacher and learner in assessing performance. It is of course perfectly possible for a learner to perform to different bands of achievement for different task and different skills.

MATEMAT K

MATEMATİK

Haftalık ders sayısı 5, yıllık toplam 185 ders saati

GİRİŞ

XXI. yüzyılda matematik eğitimi yalnızca doğa olaylarını incelemesi değil, insan olmanın mantıklı, estetik ve teknik yönlerini geliştiren niteliklere sahip insan yetiştirilmesinde her geçen gün daha büyük önem taşımaktadır. Başka sözlerle matematik eğitiminin önemi ya da önemi dünyada çok büyüktür. Matematik eğitimi insan olmanın doğa olaylarını doğru ve mantıklı olarak anlaması, hayatta ve toplumda karşılaşılacak birçok problemin çözümünde kolaylık sağlar. Bu nedenle ilköğretimde matematik eğitimi genel olarak çok yönlü öğretim, öğrenim ve bilgi edinme açısından çok önemli bir derstir. Öğrenciler dördüncü sınıfta matematik dersinde “küme”, “alt küme” ve “bire bir” eşleme kavramı gibi matematiğin esas kavramlarını ayrıca geometrik şekilleri ve alanlarını benimsediklerinden dördüncü sınıftan özellikle aritmetik ve geometri bilgilerini yavaş yavaş kullanabilmeleri ve genellemeleri gerekir. Büyük akıl becerisi isteyen problemler seçilmeli ve çözümlenmelidir. Dördüncü sınıfta olduğu gibi öğretmen öğrencilerin benzerlik, şekillerin farklılıkları, oranları ve kıyaslama yapabilme becerilerini geliştirmeleri gerekir. Öğretmen, mümkün olduğu kadar öğrencilerin, problemleri kendi kendilerine çözmelerine olanak vermeli, gerekmedikçe müdahale etmemelidir. Öğrenciler başarımlı çalışmalı, yaratıcı ve estetik yönlerini geliştirmeye teşvik edilmeleri gerekir. Tüm bu nitelikleri öğrencilerin kavrayabilmeleri ve benimsemeleri için öğretmen bir çok yeni yöntem kullanması gerekir.

UZAK HEDEFLER

Beşinci sınıf matematik dersinin hedefi:

Örencilerin:

- Hayal gücünü, merak, sezgi ve kesin olma gücünü artırır;
- Düşünme ve anlatım gücünü geliştirir;
- Matematik dersinde edinilen bilgi ve becerileri günlük hayatta uygulayabilmeleri;
- Bağımsız ön yargısız çalışmayı ve işbirliği yapma özelliğini geliştirebilmeleri;
- Matematik dersinde edindikleri bilgileri farklı durumlarda ve hergünkü hayatta uygulayabilme özelliğini kazanmaları;
- Matematik dersinde edindikleri bilgi ve becerileri diğer derslerde ve ileriki eğitim yıllarında kullanabilmeleri gerekir.

GENEL HEDEFLER

Beşinci sınıf matematik müfredat programının genel hedefleri:

- 10000-1000000'e kadar sayılarla yapılan toplama, çıkarma, çarpma ve bölme işlemlerini yapabilmeleri, ayrıca kesir sayılarının sayı doğrusunda gösterebilmeleri;
- Matematikte edindikleri bilgileri günlük hayatta karşılaştıkları problemlerin çözümünde uygulayabilmeleri;
- Sayısal eşitlik ve eşitsizlikleri çözebilmeleri ayrıca problemlerin çözümlerine uygulayabilmeleri;
- Uzunlukları ölçebilmeleri ve birimleri birbirine dönüştürebilmeleri;
- Kütleleri ölçebilmeleri ve kütle birimlerini birbirine dönüştürebilmeleri.
- Sıvıları ölçebilmeleri ve sıvı ölçü birimlerini birbirine dönüştürebilmeleri.
- Alanları ölçebilmeleri ve alan birimlerini birbirine dönüştürebilmeleri.
- Cisimlerin hacmini ölçebilmeleri.
- Üçgenin, dikdörtgenin ve altıgenin çevresini ölçebilmeleri.
- Köşeli ve yuvarlak geometrik cisimleri ayırt edebilmeleri.
- Ölçmelerde elde edilen verileri sınıflandırebilmeleri,
- Verileri tablo ve diyagramlar şeklinde gösterebilmeleri gerekir..

DERS ÇER KLER			
KATEGOR LER	ALT KATEGOR LER	Ders sayısı	%
1. Kümeler	Kümeler	15	8,1
	Ba ı ntı lar		
2. Aritmetik ve cebir	1000000' kadar do al sayı lar	100	54,05
	1-1000000'e kadar sayı larla yapı lan i lemler ve özellikleri		
	E itlik ve e itsizlikler		
3. Geometri ve ölçme	Do rular	55	29,73
	Geometrik ekiller		
	Ölçmeler		
4. Verilerin i lenmesi	Verilerin i lenmesi	15	8,1

DERS ÇER KLER VE KAZANIMLAR

Kategoriler	Alt kategoriler	Ders içeri i	Kazanı mlar
1. Kümeler ve ba ı ntı lar	1.1. Kümeler 1.2. Ba ı ntı lar	<ul style="list-style-type: none"> • Küme elemanları ve \in, \notin sembolleri . • Alt küme ve sembolü (\subseteq); • Kümelerle yapı lan i lemler. Kümelerin birle imi, arakesiti - kesi imi, farkı , bo küme ve semboller $\cup, \cap, \setminus, \phi$;. • Kümelerle yapı lan i lemlerin Ven diyagramları ile gösterimi. 	<p>Ö renciler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bir kümenin elemanları nı n belirlenmesi; • Küme elemanları nı küme ayrıçları ve tablolar halinde gösterimi; • Kümelerin alt kümelerini olu turabilmeleri ve kümeleri özelliklerine göre ayı rt edebilmeleri; • Kümelerle yapı lan birle me arakesit,ve fark alma i lemlerini yapabilmeleri; • Kümeleri Ven diyagramları halinde gösterebilmeler.
2. Aritmetik ve cebir	2.1. 100000'e kadar do al sayı lar 2.2. 1-100000'e kadar sayı larla yapı lan i lemler ve özellikleri 2.3. E itlik ve e itsizlikler	<ul style="list-style-type: none"> • 10000'e kadar do al sayı lar. 10000' kadar do al sayı larla yapı lan i lemler (sayı ları n kar ı la tı rması ve sı ralaması) Bir önceki yı l derslerinin tekrarı ve peki tirmesi. • 10000 den 100000'e kadar ve daha büyük do al sayı ları n okunması yazı lması . • Sayı ları n basamak de erleri. • Do al sayı larda yuvarlak yapma i lemi (onda birler, yüzde birle, 	<ul style="list-style-type: none"> • 1-100000'e kadar do al sayı ları do ru ve kesin olarak yazabilmeleri ve okuyabilmeler; • 1-100000' kadar do al sayı larla yapı lan toplama, çı karma i lemlerini onluk bozarak ve bozmayarak yapabilmeler; • 1-100000' e kadar do al sayı larla yapı lan çı karma i lemlerini onluk yüzlük ve binlik bozarak ve bozmayarak yapabilmeler; • $<, =, >, \dots$ i aretlerini kullanarak büyük sayı ları n kı yaslaması nı ve sı ralaması nı sayı do rusunda yapabilmeler.

		<p>binde birler ve yüz binde birler basamağına kadar).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Büyük sayıların karışık yazılması ve sıralanması. Sayıların sayı doğrusunda gösterilmesi. • Tek ve çift sayılar. • Doğal sayı dizileri • Büyük doğal sayıların toplama, çıkarma, çarpma ve bölme işlemleri. Ayrıca doğal sayıların yapılarının grafik olarak gösterimi. • Basit ekleme ve çıkarma işlemleri. • Üslü sayılar. • Sayısal matematik ifadeler yer alan terimlerin – toplananların adlandırılması. (toplananlar ya da terimler - toplam; eksilen, çıkan, fark; çarpanlar, çarpım; bölünen, bölen bölüm ve kalan). • İşlemlerin özellikleri. • İşlemlerde öncelik sırası • Rasyonel sayılar. Kesirler (bir önceki yıl derslerin tekrarı ve pekiştirilmesi). • Eşit payda kesirlerle yapılan toplama ve çıkarma işlemleri. 	<ul style="list-style-type: none"> • Doğal sayısal dizi kavramının anlamları; • Büyük sayıların çarpma ve bölme işlemlerini yapabilmeleri. • $a \pm x$, $a < x < b$ ve $a > x > b$, $a \neq 0$, $x \cdot a = b$, $a \neq 0$, $x \cdot a < b$, $a \neq 0$, $x \cdot a > b$, $a \neq 0$, $a \cdot x = b$, $x \neq 0$, $a \cdot x < b$, $x \neq 0$, $a \cdot x > b$, $x \neq 0$, $a : x = b$, $x \neq 0$, $a : x < b$, $x \neq 0$, $a : x > b$, $x \neq 0$, $x : a = b$, $a \neq 0$, $x : a = b$, $a \neq 0$, $x : a < b$, $a \neq 0$, $x : a > b$, $a \neq 0$; ekleme ve çıkarma işlemlerinin özelliklerini ve pratik problemlerin çözümünde uygulayabilmeleri. • Toplananları, toplamı, eksileni, çıkan, farkı, çarpanları, çarpım, bölüneni, bölüneni, bölümü ve kalanı adlandırabilmeleri. • Bir sayıdan büyük ve küçük kesirleri, denk kesirleri, paydaları ve payları aynı olan kesirlerin kıyaslanmasını yapabilmeleri ve anlayabilmeleri. • Payları farklı olan kesirlerle yapılan işlemleri yapabilmeleri; • 1'den 100' kadar rom rakamlarını yazabilmeleri.
--	--	--	---

		<p>Paydaları eşitleyerek yapılan toplama ve çıkarma işlemleri.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bir kesrin kısmı ($\frac{2}{3}$'in 12 de biri). • Roma rakamları Birden yüze kadar (I den 100 (C)'e kadar) 	
<p>3. Geometri ve ölçme</p>	<p>3.1. Doğrular 3.2. Geometrik şekiller 3.3. Ölçmeler</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uzunlukları ölçülmesi ve birimleri; Birimlerin birbirine dönüştürmesi • Kütlelerin ölçülmesi ve birimleri; kütle birimlerinin birbirine dönüştürmesi. • Sıvı ölçü birimleri. Zaman ölçü birimi ve paraları mız. Sıvı ölçü birimlerinin birbirine dönüştürmesi. (büyük ölçü birimlerinden küçük ölçü birimlerine ve küçük ölçü birimlerini büyük ölçü birimlerine dönüştürme işlemi). • Alanların ölçülmesi ve alan birimlerinin birbirlerine dönüştürmeleri (mm^2, cm^2, dm^2, m^2) • Cisimlerin hacimleri ve hacim birimleri (mm^3, cm^3, dm^3, m^3);. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uzunlukları mm, cm, dm, m birimleri ile ölçebilmeleri ve dkm, hm ve km.gibi birimleri anlayabilmeleri. • gr, dkg, hg, kg kütle ölçü birimleri ile kütleleri ölçebilmeler. • sıvıları ölçebilmeler; • alanları mm^2, cm^2, dm^2, m^2 ölçü birimleri ile ölçebilmeler; • Cisimlerin hacimlerini mm^3, cm^3, dm^3, m^3 ölçü birimleri ile ölçebilmeleri; • Doğru ve çember arasındaki durumu ayırt edebilmeleri (doğru çemberi kesmez, doğru çemberi iki noktada keser ve doğru çembere teğettir); • Doğru ve çember arasındaki konumu ayırt edebilmeler. (doğru ve çemberin ortak noktaları vardır ve kiri); • Düzgün çokgenleri (eşkenar üçgen, kare ve

		<ul style="list-style-type: none"> • Düzlem. • Dörtgenlerin birbirine göre durumları, dörtgenin çembere ve daireye göre durumu. • Çokgenler; ikizkenar üçgen; dikdörtgen; kare; düzgün beşgen ve altıgen. Çokgenlerin inşaatlanması. • Çokgenlerin çevre uzunlukları ayrı ayrı uzunlukları toplamı olarak. (formül kullanmadan). • Yüzeylerin alanları (formül kullanmadan). • Köşeli ve yuvarlak (köşesiz cisimler. Küp, dikdörtgen prizma ve açılımları 	<p>altıgen) çizilemeleri, köşeli ve ayrı ayrı çizilemeleri,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Söz konusu çokgenlerin çevre uzunlukları ölçilebilir. • Köşeli ve yuvarlak cisimleri ayrı ayrı çizilemeleri. Ayrı ayrı bunları inşa etmelerini çizilemeleri.
4. Verilerin inşaatlanması	4.1. Verilerin inşaatlanması	<ul style="list-style-type: none"> • Verilerin toplanması . • Verilerin sütun grafikler ve tablolar ve farklı diyagramlar halinde gösterimi. • Tabloların ve çeşitli diyagramların okunması 	<ul style="list-style-type: none"> • Verileri tablo ve sütun grafikler halinde gösterebilmeleri ve okuyabilmeleri, • Tablolardaki ve diyagramlardaki verileri karşılaştırabilmeleri.

Ö RET MYÖNTEMLER

Okullardaki matematik e itimi ö rencilerin matematik dersine kar ı olumlu tutumunu, estetik dü üncelerini adı m adı m geli tirecek nitelikte bir ortam yaratmalı dır.

- Okullardaki matematik e itimi hiçbir ekilde, soyut ve konu ma ekinde olmamalı dır. Çünkü matematik dersi özde olarak anlam ve ba ıntı ları aç ısı ndan soyut bir kavramdır. Ö rencilere matematik konuları ö retilirken oyun ve deneylerden yararlanı lı r. Ö renciler matematik dersinde edindikleri bilgi ve becerileri günlük ya amda kullanabilmeleri
- Matematik dersleri ön ko ul bir yapı ya sahiptir. Matematik dersindeki konuları bir kereden tamamen anlamak mümkün olmadı ı ndan, ö renciler matematik dersine ait bilgileri “sarmal yay” ekinde verilmelidir. Küçük, küçük matematik konuları birle tirerek ön ko ul durumundaki di er kavramları kazandı rmak iyi bir yol olu turur. Bu ekilde matematik dersleri daha kolay ö renilir, peki tirilir ve ön ko ul durumundaki matematik kavramaları için bir temel olu turulur.
- Güdü matematik dersinin ö renme anahtarı dır. Demek oluyor ki ö rencilere çalı ma alı kanlı ı kazandı rmak için onları sistematik bir ekilde güdülenmek ve çalı maları nda süreklilik kazandı rmak, ö retmenin becerisine ba lı bir i lemdir. Söz konusu özellikler ö rencilerde mantı ksal dü ünmeyi hı zlandı rı r.
- Be inci sı nı fta kesirlerle yapı lan toplama ve kar ı la tırma i lemlerine büyük önem verilir. Bu nedenle ö retmen ö rencilere söz konusu kavramları ö retebilmek için farklı çalı ma teknikleri uygulaması gerekir. Bütün bu zorlukları n gerçeikle mesi için bireysel ve küçük gruplar halinde çalı malara ve ba ka çalı ma yöntemlere ba vurulur.
- Farklı yöntemlerle çözülen problemler güdülenmeli. Ö rencilere problemlerin bir kaç çözüm yolu verilmelidir. Matematik dersinde edinilen bilgi ve becerileri, ö renciler her zaman günlük hayata uygulayabilir durumda olmalı dır. Matematik e itiminin amacı ö rencilerin problemlerin çözümlerini benimseyerek çözebilmelerini güdülemeleri.
- Matematik e itiminin amacı ö renmenin mekanik etkenlerini yada maddenin esas özelliklerini benimsemek için rutin özellik

kazanmak de ildir. Matematik e itiminin amacı ö rencilerin edindikleri bilgi ve becerileri her zaman kullanabilecek duruma gelmeleridir.

- Ö renci her zaman ya ı na uygun olan matematik problemleri çözürek sezgi gücünü geli tirir ve bir adı m önde hareket eder.

Ö renme kar ı lı klı etkile medir. Söz konusu amaçları n gerçekle mesi için programda, hedef ve kazanı mları n gerçekle mesi seçilen iyi metot ve teknikler, ders kitapları ve ö retmenlerin iyi e itimi önemlidir.

DE ERLEND RME

De erlendirme, e itim etkinliklerinin ayrı lmaz bir parçası dır.

Ö retmen ö renci ba arı sı nı de erlendirmede öncelikle programla belirtilen amaçlara ne derece ula tı ı , ba ka sözlerle, davranı ları n ne kadarı nı kazandı ı nı n saptanması i lemidir. Bu çalı maları n sonunda, ö renci ba arı sı de erlendirilir.

Ö rencilerin davranı düzeyleri

Ö rencilerin davranı düzeyleri genel olarak üç basamakta de erlendirilir.

1.basamak – Ö renci ba arı sı nı de erlendirmede öncelikle ö rencinin programda belirtilen amaçlara ne derece ula tı ı nı n saptaması dır. Ö renciler gördükleri derslerin benimsenmesinde müsaade edilen alt sı nı r (minimum) % 40 olmalı dır. Söz konusu düzeye sahip ö renciler, sı nı rlı sayı da matematik yöntem kullanarak ve ö retmenin yardı mı ile her zaman matematik problem ve konuları nı n aç ı klaması nı yapabilen ö rencileri kapsar.

2.basamak – Burada dersleri benimseme sı nı rı %50 - % 80 arası nda de i ir. İkinci basamak bilgisine sahip ö renciler matematik problem ve konuları nı ö retmenin sı nı rlı yardı mı ve çok olmayan matematik yöntem ve hatalarla çözebilen ö rencileri kapsar.

3.basamak – Burada derslerin benimseme sı nı rı % 80 'in üzerindedir. Bu düzeydeki ö renciler en yüksek (maksimum) bilgi düzeyine sahip olan ö rencilerdir. Üçüncü basamak bilgisine sahip ö renciler,

matematik problem ve konularını farklı matematik yöntemlerle çözer, problemlerin analizini yapar, verilerin de erlendirmesini ise çok yüksek bir düzeyde mantıklı, açık ve süreklilik içinde başarımsız olarak yaparlar.

ÖLÇME VE DE ERLENDİRME SÜRECİ

Ölçme ve de erlendirme süreci programda öngörülen amaç ve davranışlara uyum içinde yapılması önerilir. Ölçme ve de erlendirme işlemi eğitimin amaçlarına ve öğretim gerçeklerine uygun olmalıdır. Öğrencilerin bilgi barınısını de erlendirmede amaçları belirtilen elemanlar ile saptanabilir.

- Sözlü yanıtlarını de erlendirmesi;
- Sınıfteki etkinliklerin de erlendirmesi;
- Grup çalışmaları sırasında yardımıyla de erlendirmesi;
- Ev çalışmaları nı de erlendirmesi;
- Belirli konular için test de erlendirmesi;
- Ünite sonundaki test de erlendirmesi;
- İlk yarı yıl sonunda test de erlendirmesi;
- Yıl sonundaki test de erlendirmesi vb.

Yıl sonunda de erlendirmeler dayanarak öğretmen öğrencinin ortalama notunu çıkartmalıdır.

DERSLER ARASI İLİŞKİLER

Beşinci sınıf matematiğinde aşağıdaki derslerle yakınlığı vardır.

- **Ana Dili** – Matematik anlatımlarını konuşturma diline “Çevirisi”.
- **Güzel Sanatlar** – Düz, eğri, açık, kapalı eğrilerin ve çeşitli geometrik şekillerin çizimleri;
- **Beden Eğitimi ve Spor** – Uzayda yönlendirme (önde - arkada ve sağ - sol ve hareketler; yüksek atlama vb. çeşitli ölçme işlemleri);
- **El İşleri** – Kartondan, kili boya ve plastik macundan çeşitli geometrik cisimlerin yapımı vb.

NSAN VE DO A

NSAN VE DO A

Haftalık ders sayısı 2, yıllık toplam 74 ders saati

G R

Be inci sı nı fta ö renilecek nsan ve Do a dersi, ilk defa üçüncü ve daha sonra dördüncü sı nı fta ö retilmeye ba lanmı tı r ve biyoloji, kimya, fizik ve co rafya gibi bilimlerden tümlük bir ekilde sunulmaktadır. Ö renci, kendini çevreleyen do ayı , do adaki cisimleri, insanı n do adaki konumunu ve görevini, yeni enerji kaynakları na duyulan gereksinimler, ya amsal çevrenin zararlı maddelerle kirletilmesinden korunması nı veya do al kaynakları n ve di er maddi zenginliklerin kontrollü kullanı mı nı ö renmeye ba lar.

UZAK HEDEFLER

nsan ve Do a dersi uzak hedefleri unları r:

- Do ayı , do adaki cisimleri, ya amsal çevreyi ve korunması nı ö renme yetene ini geli tirebilme
- Do adaki cisimlerin maddi bütünlü ü ve sürekli hareketlili inin farkı na varabilme
- Farkı nda olma, ölçme, do al yasalarla ili kili do ru sonuçlar elde etme ve sonuçlar arası nda ili ki kurup somut problemleri çö zme alı kanlı ı nı geli tirebilme
- Dengeli, öz ele tirel, dayanı klı , okuldaki ö retmeniyle i birli ine açık ve ya am zorlukları yla kar ı kar ı ya gelebilecek ki ili i olu turabilme

GENEL VE ÖZEL HEDEFLER

Bilgi açısı ndan:

- Mantarlar; salgı , üreme ve duyu organları ile ilgili terim ve kavramları örenebilme
- Ecza bitkilerinin, çeitli yaamsal çevrelerde yaayan omurgalılarınyapısınıveçeitliliiniörenebilme
- Maddenin birleşimini, özelliklerini ve hal değişimlerini örenebilme.
- Doğada hareket ve etkileşim çeşitlerini örenebilme
- Yakın ve daha geniş çevrede meydana gelen doğal olayları örenebilme.

Anlama açısı ndan:

- Mantarlar; salgı , üreme ve duyu organları ile ilgili terim ve kavramları anlayabilme
- Ecza bitkilerinin, çeitli yaamsal çevrelerde yaayan omurgalılarınyapısınıveçeitliliini anlayabilme
- Maddenin her yerde ve doğa şartlarına bağlı olarak katı , sıvı ve gaz halde bulunduğunu anlayabilme
- Bazı enerji kaynaklarını ve taşıma biçimini anlayabilme
- Yakın ve daha geniş çevrede doğal ortamın değişmesine neden olan bazı doğal süreçleri (rakım, hava durumu ve iklim) anlayabilme

Uygulama açısı ndan:

- Canlılar, insan ve canlı aleminin yaamsal çevre bilgilerini uygulayabilme
- Süzme, çöktürme, buharlaştırma, eleme, kristalizasyon vb. ayrıştırma yöntemlerini uygulayabilme
- Günlük yaşamda temizlik, gıda ve sağlık ürünlerinin kullanımını uygulayabilme

- Basit elektrik devre bilgilerini uygulayabilme
- Uzunluk, kütle, hacim, zaman ve sıcaklık ölçme araçlarını kullanabilme
- Grafik, kroki, plan, harita ve havadan çekilmiş foto rafların verilerinden yararlanabilme

Analiz açısı ndan:

- Mantar, insan, omurgalı hayvanlar ve ecza bitkilerinin yapı sı yla ilgili kavramların bilgi ve anlamlarını analiz edebilme.
- Toprak, hava ve suyun ya amsal öneme sahip maddelerin karışımını analiz edebilme
- Çeşitli maddelerin yapı sı nı analiz edebilme
- İki ışın optik ortamlarda yansıma ve düz yüzeylerden yansıma olaylarını analiz edebilme
- Atmosfer, hidrosfer, yer kabuğu ve biosferde bazı doğal süreçleri analiz edebilme

Sentez açısı ndan:

- Farklı özelliklere sahip yeni bir maddeyi elde edebilmek için iki veya daha çok maddeyi birleştirebilme
- Doğada etkileşen cisimlerin ortak özelliklerini sentezini yapabilme

Değerlendirme açısı ndan:

- İnsan yaşamı ve etkinlikleri açısından doğanın rolünü değerlendirebilme
- İnsan yaşamı niteliğinin yükseltilmesi için doğal süreçleri değerlendirebilme
- İnsan yaşamı açısından doğal zenginliklerin önemini ve kullanımını değerlendirebilme

DERS ÇER

Kategoriler	Alt kategoriler	Ders saati	%
I. Canlı lar ve ya amsal süreçler	1.Canlı ları n özellikleri 2. Bitkiler ve hayvanlar 2.Canlı lar ve çevre	24	32,43
II. Madde ve enerji	1.Madde ve özellikleri 2.Madde dönü ümleri	17	22,97
II. Fiziksel süreçler	1.Kuvvet ve hareket 2.Elektrisite, manyetizma ve 1 k	18	24.32
IV. Yeryüzü ve uzay	1.Ya amsal çevre, Dünya, Güne , Ay ve gezegenler	15	20,27
Toplam		74	99,99

Kategori	Alt kategori	Ders içeriği	Kazanımlar	Dersler arası ilişki
I. Canlı varlıklar ve yaşam süreçleri	I.1. Canlı varlıkların özellikleri ve yaşam süreçleri	☐ Mantarlar Küf ve antibiyotikler Yenir ve zehirli mantarlar ☐ İnsan vücudu sistemleri Sinir sistemi ve duyu organları Boşaltım ve duyu organları ☐ İnsanın fiziksel gelişimi İnsanın fiziksel gelişim evreleri İnsan ve sağlık ☐ Ecza bitkileri Ecza bitkileri çeşitleri ve önemi	Öğrenci: ☐ Mantarları bitkilerden ayrılan özelliklerini açıklar. ☐ Küf mantarlarından penisilin antibiyotiklerinin elde edilmesini açıklar. ☐ Yenir ve zehirli mantar özelliklerini ayrırt eder. ☐ Sinir hücresi ve sinir sistemi kavramlarını isimlerini sıralar. ☐ Duyu organlarını ve bu organların Merkez Sinir Sistemiyle ilişkilerini sıralar. ☐ Boşaltım kavramını açıklar. ☐ Böbrekten itibaren boşaltım organlarını sayar. ☐ Her iki insan cinsinin üreme organlarını sayar. ☐ İnsanın fiziksel gelişim evrelerini ve buluşlarını açıklar. ☐ Sağlık açısından hijyenin önemini ve sigara, içki ve uyuşturucunun olumsuz etkilerini açıklar. ☐ Ülkemizde yetişen ecza bitki türlerinin isimlerini sıralar ve insan sağlığına sağladıkları faydaları açıklar.	<p>Canlıların vücut yapıları ve yaşam süreçleri hakkında resim kullanılarak kalbinin nabız yoklaması ve uzunluk ölçülmesinde matematik vb.</p> <p>İnsan ve Doğa dersi bilgilerinin pekiştirilmesine yönelik Internet araştırmalarında Bilgisayar dersi</p> <p>Doğa ve canlı alemi korumaya yönelik öğrencilerin bilinçlendirilmesinde Yurttaşlık Eğitimi dersi.</p> <p>Doğayla ilgili</p>

	<p>I.2 Canlı lar ve çevre</p>	<p>☐ Omurgalı hayvanlar Balıklar kiya ayı lı lar Sürüngenler Ku lar Memeliler nsanı n tarihi geli imi</p> <p>☐ Yok olmu canlı türleri ve kalı ntı ları – fosiller Dinozorlar ve yok olmaları</p> <p>☐ Ya am ortamları Bozkı rlarda ya am ortamı Çöllerdeki ya am ortamı Tropikal ya mur ormanları nda ya am ortamı Bataklı klarda ya am</p>	<p>☐ Balı kları n dı yapı sı nı açı klar. ☐ kiya ayı lı ları n dı yapı sı nı , üreme eklini ve ba lı ca tür temsilci isimlerini sı ralar. ☐ Sürüngenlerin özelliklerini ve her grubun birer temsilcisinin ismini söyler. ☐ Ku ları n özelliklerini ve grup temsilcilerinin isimlerini söyler. ☐ Tavuk yumurtası nı n yapı sı nı ve tavu un ya am sürecini açı klar. ☐ Memelilerin temel özelliklerini söyler ve bu familyanı n plasentalı , torbalı ve yumurtalı grupları nı sayar. ☐ Her memeli grubundan bir iki temsilciyi sı ralar. ☐ nsanı n tarihi geli imini açı klar. ☐ Fosil terimini belirler ve yok olan sürüngen cinsinin (dinozor) temel özelliklerini açı klar. ☐ Bozkı r, çöl, tropikal ya mur ormanları , bataklı k ve denizlerde ya am ortamları nı n temel özelliklerini açı klar. ☐ Yukarı da adı geçen ya am ortamları tipik hayvanları nı n isimlerini söyler. ☐ Hayvanları n yok olması na tehdit olu turan nedenleri açı klar. ☐ Dünyada ve bizde yok olma tehdidiyle</p>	<p>kavramları n do ru adlandı rı lı p yazı lması nda Türkçe dersi.</p>
--	--------------------------------------	--	--	---

		<p>ortamı Deniz – okyanusta ya am ortamı</p> <p>☐ Dünyada ve bizde tehdit altı nda olan hayvanlar</p> <p>☐ Su ve toprak kirlili i</p>	<p>kar ı kar ı ya olan bazı hayvan türlerini söyler.</p> <p>☐ Su ve topra ı kirleten çe itli kaynakları sı ralar</p> <p>☐ nsan ve di er canlı ları n sa lı ı aç ı sı ndan su ve toprak kirlili inin sonuçları nı aç ı klar.</p>	
Madde ve Enerji	1. Madde ve Özellikleri	<p>1. Maddelerin gruplandır ı lması ve sı nı flandır ı lması</p> <p>- Katı maddeler - Sı vı maddeler - Gaz maddeler - Saf maddeler ve karı ı mlar-çözeltiler</p>	<p>- Odun-kömür, ta -demir, su-sı vı , buhar-duman, eker ve tuz- bunları n çözeltileri, mermer-granit vb. maddelerin duyu organları aracılı ı yla ayrı yönlerini fark edip aç ı klar.</p> <p>- Maddeleri bile nleri, görünümü, sertli i vb özelliklerine göre (plastik, cam, lastik, ka ı t, kuma vb.) sı nı flandır ı r.</p> <p>- Özelliklerine göre maddelerin kullanı mı nı aç ı klar.</p> <p>- Mutfak tuzu, eker vb. çözeltileri hazı rlar.</p> <p>- Saf suyu, ya mur, deniz ve kaynak suyundan ayır ı r.</p> <p>- Havanı n farklı gaz ve maddelerin (oksijen, azot, karbon dioksit, buhar, su</p>	<p>▪ Yanlı yapmadan güzel yazmada Türkçe dersi.</p> <p>▪ Ka ı t, a aç, plastik, çe itli folyolar vb. malzemelerle çalı mada El i dersi.</p> <p>▪ Sa lık ve ya amsal çevre korunması bilinçlendirilme-sinde Yurtta lık E itimi dersi.</p> <p>▪ Çe itli model ve</p>

		<p>vb); topra ın n ve besinleri de aynı ekilde farklı maddelerin karı ı mı oldu unu analiz eder.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Günlük ya amda çözücü olarak suyun önemini de erlendirir. - Bazı karı ı mları n bile enlerine ayrı tı rı lma yöntemlerini gösterir. - Mekanik karı tı rmayı çözümlenmeden ayrı tı r. - Mekanik karı ı m ve çözeltilerde ayrı tı rma yöntemlerini belirler. - Katı maddelerin suda çözünlü ünün sı nı rlı oldu unu ve buna sı caklı ın etkidi ini gösterir. - Solunum açısı ndan havanın önemini uygulamalı ekilde gösterir. - Maddelerin, bazı mekanik etkiler altı nda (bası nç, çekme vb.) ekilerini de i tirebileceklerini açıklar. - Maddelerin geri dönü lü ve dönü ü olmayan de i imlerine (suyun fiziksel hal de i imi, ekerin suda çözülmesi, maddelerin yanması) örnekler verir. - Ya am açısı ndan geri dönü lü ve dönü ü olmayan süreçleri de erlendirir. Örne in, maddenin ısı ve enerjiye dönü üümü, çözeltilerin ısı da olarak 	<p>ekil çizimlerinde kullanı lan kalem, boya, plâselin vb. malzemelerde Resim dersi.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ölçme, birimleri hesaplamada (sı caklık, uzunluk, kütle, hacim) ve grafik hazı rlamada Matematik dersi
	<p>2. Çe itli faktörlere ba lı madde dönü ümleri</p> <ul style="list-style-type: none"> - Geri dönü lü ve dönü ü olmayan de i meler <p>3. Mineral ve di er maddi zenginliklerin kayna ı olarak toprak</p>		

		<p>Metaller: demir, bakır, alüminyum, kireç, alçı, çimento vb. Yakıtlar: katı, sıvı ve gaz yakıtlar.</p> <p>4. Çeşitli maddelerin kirliliğine neden olabilir.</p>	<p>kullanılması, çözeltilerin hekimlik alanında kullanılması gibi.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Biosferde önemli süreç olarak suyun döndürülmesi analiz eder. - Metal ve diğer mineraller ülkenin yer ve yeraltı zenginlikleri olduklarını açıklar. - Yaşamımızda önemli bazı metalleri tanıtır. Örneğin, demir, bakır, alüminyum, kurun vb. - Metallerin bazı ayrılcı özelliklerini analiz eder. - Yeraltından çıkarılan maden cevherinden metal elde etme, işleme ve kullanma teknolojik süreçlerini açıklar. - Bazı minerallerin (kireç taşı, mermer, kum, kil) önemini açıklar. - Günlük yaşamımızda yakıtların önemini değerlendirir. - Yakıtların, enerji ve sıcaklığı kaynağı ile sanayi ve eczacılıkta hammadde olarak önemini analiz eder. - Çözümlenen maddelerin kazanılması süreçlerinden ya da çevrenin kirlendiğini açıklar. - Kimyasal madde, suni gübre vb. insan sağlığına zarar veren maddelerle kirlenme sorunlarını değerlendirir. 	
--	--	--	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> - Ö renci ve toplumun çevre konusunda sorumlu oldukları konusunda bilinçlendirilir. - Cinslerine göre (cam, metal, plastik vb.) çöpleri belirlenen yerlere atma kuralları na uyar. - Atı kları n geri dönü ümü veya enerji amaçlı kullanı mları nı açı klar. - Evde, okulda vb. yerlerde a aç, çiçek ve çim ekerek ye illik alanı nı geni letir ve çevreyi korur. 	
Fiziksel Süreçler	1. Kuvvet ve Hareket	<ul style="list-style-type: none"> • Cisimler, do ada hareket ettiklerinde i yaparlar. • Do adaki cisimler enerjiye sahiptirler, o halde i yapabilirler. • nsano lu birkaç ı sı kayna ı cinsinden yararlanır. • Do adaki bazı cisimler salı nı m hareketi yaparlar. • Do adaki cisimler araları nda etkile irler. • Bazı cisimler suda batır veya yüzerler. 	<ul style="list-style-type: none"> • Çekme, itme veya yükselme durumları nda oldu u gibi cisimlerin yaptı ı i lere örnek verir. • Mekanik enerji türlerine ve bir enerji türünden ba ka bir enerji türüne dönü ümlerine örnekler bulur. • Çe itli ı sı kaynakları nı fark edip, ı sı nı n sı cak cisimden so uk cisme ta ı ndı ı nı açı klar. • Günlük oyunlardan salı nı m hareketlerine örnekler verir. • ki mekanik dalga çe idini göstermek için ip ve spiral yayı kullanı r. • Do ada sadece etki de il, cisimler arası nda etkile imin oldu unu ispatlayan örnekler verir. 	<p>Programda yer alan araçları n yapı sı nda El i dersi.</p> <p>Belirtilen büyüklüklerin ifadesinde Matematik dersi.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Sıvılar buharlanır, kaynar ve dar çaplı boruların içinde kendiliğinden yükselirler. 	<ul style="list-style-type: none"> • Farklı yoğunluklardaki malzemelerden yapılmış cisimlerin suda yüzmeye veya batma olaylarını gösterir. • Buharla mananın kaynamadan farkını, özelliklerini ve kapilarite olgusunu açıklar. 	
	<p>2. Elektrik, manyetizma ve ışık</p>	<ul style="list-style-type: none"> • İnsanlar birçok elektrik kaynağını türleri kullanır. • Basit elektrik devresini öğrenelim. • Günlük yaşamımızda elektrik enerjisinin uygulama alanı geniştir, ancak sürekli bir tehdit oluşturur. • Yeryüzünü saran hava sargısında (atmosfer) da elektrik vardır ve bu elektriğin tehlikelerinden insanın korunması gerekir. • Işığın çizgisel olarak yayılır. • Işığın yansıdığı tüm düz yüzeyler düz aynadır. • Periskop yapalıdır. • Işık, yoğunlukları farklı 	<ul style="list-style-type: none"> • Çeşitli doğrudan elektrik kaynaklarını (batarya, bisiklet jeneratörü) fark eder. • Basit elektrik devre elemanlarını (üreteç, iletken teller ve tüketici olarak lamba) gösterir. • Pil, iletken tel, anahtar ve lamba kullanarak basit bir elektrik devresi oluşturur. • Elektrikli ev aletlerinde elektriğin kullanımını ve açık teller, kırık prizler, elektrik kaynaklarına doğrudan temas gibi tehlikeleri açıklar. • Yıldırım çarpmasını, diğer elektrik kirliliklerini benzer şekilde, atmosfer elektriğinin toprağa boşalması olayı olarak ve bu tehlikeden korunma yöntemlerini açıklar. • Işığın çizgisel yayılmasına günlük yaşamdan örnekler (gölgenin oluşumu) bulur. • Düz yüzeyli cisimlerin (cam, durgun su, ayna) hepsinden ışığın yansıdığını açıklar ve cisim ile görüntüsünün özelliklerini 	

		iki ortamdan geçerken (hava-su, prizma vb) kırılır.	<p>karırlaştırır.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kartondan yapılmış prizma ve iki düz aynadan periskop yapar. • Farklı yoğunlukta iki optik ortamdan ışığın geçmesi esnasında kırılma olayına örnekler verir (çaya batırılmış kağık veya su dolu kabın dibine batırılmış madeni para). 	
Dünya ve Uzay	1. Benim Çevrem	<ul style="list-style-type: none"> • İnsan ve çevresi - Yeryüzü şekilleri – rölyef, kayalar, mineralleri toprak çeşitleri, - Atmosfer, atmosferin yapısı, güneş ışığı, sıcaklık, havadaki nem, hava basıncı, hava hareketi, yağışlar, rüzgarlar, hava durumu, iklim - Su, su özellikleri, su dolaşımı, yeryüzünde su kaynakları, su yapıları, okyanuslar, akarsular, göller, buzullar, bataklıklar 	<ul style="list-style-type: none"> - Çevresinde ve daha geniş boyutlardaki yaşamsal çevrenini fiziksel özelliklerini değerlendirir. - Mineral yapıları kaya tiplerini ve önemini fark eder. - Kayaların sürekli değişimlere (dağılıma, taşınma ve çökme) maruz kaldıklarını açıklar. - Başlıca toprak cinslerini değerlendirir. - Atmosferin çeşitli gazlardan ve diğer maddelerden oluştuğunu açıklar. - Doğal süreçler ve yeryüzünde yaşam açışından (Güneş ışığı, meteorit kalkanı, sudolaşımı vb.) atmosferin önemini açıklar. - Yeryüzünde yaşam kaynağını Güneş olduğunu ve yaşamın yeryüzünde rastgele dağılım nedenlerini açıklar. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dünya şekillerinin gösterilmesinde Resim dersi. ▪ Çeşitli modellerin yapılmasında El İşi dersi. ▪ İnsanları yerel yaşam ve ilişkileri ile çeşitli bölgelerde yaşayan insanlar ve ilişkilerinde Yurttaşlık Eğitimi dersi. ▪ Kavramların standart kullanımında Türkçe dersi.

	2. Kroki, Plan, Harita, Küre Okuma ve Kullanma	<ul style="list-style-type: none"> • Kroki, Plan, Harita, Küre Okuma, Kullanma ve Do ğada Yön Bulma 		
	3. Yer, Güne Sistemi ve Uzay	<ul style="list-style-type: none"> • Güne Sistemi, Yeryüzünde Ya am ve I ık Kayna ı Olarak Güne . • Güne Sistemi Cisimleri, Neden nsan Uzayı Ara tır ve Fetheder? • Yer ve Hareketleri • Mevsimlerin De ği ğimi ve Sonuçları , Ay- Dünyam ın Uydusu • Yerkabu u ve Özellikleri (Kı ta ve Okyanuslar), • Yerkabu unda Kayalar, Enerji Zenginlikleri ve Mineraller 		

Ö RET MYÖNTEMLER

nsan ve Do a dersinin ba arılı gerçekle mesi için çok sayı da yn-tem, teknik ve çalı ma biçimi uygulanı p, süreç ve olanaklar kompleksine (yeni bilgi, tekrarlama, peki tirme, alı tırma, dev, proje çalı ması , uygu- lama; resim, peyzaj, grafik, model, diyagram, laboratuvar araçları , a da teknik araç ve gereçleri-bilgisayar, Internet gibi olanaklar) gereksinim vardı r.

Yöntem seçimi, ders  retmeninin yetkisindedir. Ancak seçim,  renci, ders konusunun içeri i,  rencilerin bilgi seviyesine ba lı olarak yapı lmalı dı r.

 rencilerle çalı ma yöntem ve teknikleri, ders ritmini canlandı racak ve tekdzeli i kı racak ekilde karma ve e itli olmalı dı r.

 rencilerle çalı ma yöntem ve teknikleri,  renme kadar çok e itlidir. Çalı ma biçimi, ders içeri inin daha çabuk benimsenmesini ve bilgi, beceri, alı kanlı k, tutum ve de erlerin kolay uygulanması nı sa la- yacak ve günlük problemlerin çözümünde kullanı lacak ekilde olma- lı dı rlar.

Nitelikli bir e itim amaçlanarak u yöntem ve teknikler neril- mektedir:

- Do rudan  retim (aı klama, alı tırma yapma ve örnek zme)
- Dolaylı  retim (gözden geçirme, ke fetme, problem zme)
- Soru sorarak  retim ( rencilere yönelik soru sorma yöntemleri)
- Tartı ma ve i birli ine dayalı  renme (küçük gruplar, daha büyük ve tüm  rencileri kapsayacak gruplar)
- D ndrerek  retme (ele tirel d ünme, yaratı cı d ünme, bilgisayarla problem zme);
- Projeye dayalı ve sahada ara tırma yaparak  retme
- zletme, örneklendirme ve deney yaptı rma ile  retme
- Çoklu ortam/Bilgisayar destekli  retim ve  renme
- z ara tırma
- Do ada ve sanayi tesislerini ziyaret ederek  renme

Her durumda istenen ba arı ya ula abilmek için uygulanacak yöntem- lerle uyumlu ders araç ve gereçleri kullanı lmalı dı r.

DE ERLENDİRME

De erlendirme, yapı lan i i ve ö rencilerin ba arı larını ölçmede kullanılan bir etkinlik ve araçtır. Ö rencinin durumunu açık bir şekilde gösteren bir aygıt rolünü oynamaktadır. Ö rencilerin öğrenme sürecini kapsayan geniş bir sistem olarak özellikleri içerir:

- biçimlendirici
- tanılayıcı
- genel
- güdüleyici

Her üniteden sonra yapı lan sürekli de erlendirme en iyi sonuçları verir. Sadece kazanılan bilgileri de erlendirmekle kalmayıp, öğrenme sürecinde öğrencilerde meydana gelen davranış de işliklerinin derecesini de. Sonuç de erlendirmesi (sözlü cevaplar, proje çalışması, seminer çalışması, grup çalışmaları, deneysel çalışmalar, ev ödevleri, test ve sınav sonuçları) ise öğrencinin genel öğrenme etkinliklerini kapsar. De erlendirme öğrencilerin üç öğrenme alanına göre yapılır:

- bilişsel alan (kognitif)
- duyuşsal alan (afektif)
- devinimsel alan (psikomotor)

Ö retmen çeşitli ölçme araç ve teknikleri kullanarak belli derecelerle notlandırır ve işlediği program kapsamına göre de erlendirmeyi: ünite sonunda, birkaç üniteyi kapsayarak, dönem sonunda ve yıl sonunda olmak üzere birkaç defa yapar. De erlendirme öğrenci, ebeveyn, eğitim yöneticileri ve topluma açık, şeffaf olmalıdır.

De erlendirme sonuçları öğretmenlerin amaçlarına hizmet eder:

1. Öğrencilerin gelişmelerini izler
2. Öğrencilere dersle ilgili ek bilgiler sağlar
3. Öğrencileri motive eder
4. Hedeflerin gerçekleştirmesini izler
5. Öğrencilerin daha fazla bilgi edinme arzularını de erlendirir
6. Başkasını ve kendini de erlendirmeye dayalı öğrenmeye yansıtmasını izler

DERS ARAÇ VE GEREÇLER

nsan ve Do a dersi ö retiminin ba arı sı için ö retmenler çe itli bilgi kaynak ve araçları na ba vurmaları dı rlar. Örne in:

- 1) Türkçe ve di er dilerde nsan ve Do a dersine yönelik kitaplar
- 2) Mesleki ve bilimsel dergiler, sözlükler ansiklopediler
- 3) Foto raf, model, ema, diyagram, maket, mineraller, harita, küre vb.
- 4) Çoklu ortam araçları (bilgisayar yazı lı mları , Internet, CD).
- 5) TV, videorekorder, tepegöz, foto slayt, ö rencilere yarayacak bilimsel ve belgesel film içerikli video kasetler
- 6) Kütüphanelerde bulunabilecek di er kaynaklar ve piyasada bulunabilecek araçlar

Ö retmen bulundu u artları dikkate alarak araç ve gereç seçimini yapar, ancak önemli olan görsel, sözel ve di er duyularla algı lanabilecek kavramların ö renilmesi dengesine önem vermelidir. Bu seçim daima ö retme ve ö renmenin niteli i arttı rı lacak ekilde yapı lanlı dı r.

Bununla birlikte araç ve yöntem seçme özgürlü ünden ö renciler de yararlanabilmelidir.

YURTTA LIK

E T M

YURTTA LİKE T M

(haftalık ders sayısı 2, yıllık toplam 74 ders saati)

G R

Be inci sı nı ftaki yurtta lık e itimi dersinin program içeri i, birinci sı nı ftan üçüncü sı nı fa kadar seçmeli ders, üçüncü sı nı ftan sonra da zorunlu görülen ders olarak program içeriklerinin devamı ve geli tirilmi eklidir.

Böylece **Gruplar ve Enstitüler** kategorisinden birinci ve üçüncü sı nı flarda aile ve okul için ö renilirken, be inci sı nı fta bu kategori geni leyerek, toplumsal örgütlenmenin en yüksek ekilleri olarak **kulüb, dernek ve enstitüler** hakkında bilgiler sunulmu olacaktı r.

Ö renciler, kulüblerin, derneklerin, sivil toplum örgütlerin ve enstitülerin örgütlenmesiyle ilgili bilgi sahibi olmu olacaktı r.

Yönetim ve Yurtta lık kategorisinde ise yönelim genelde **medya e itimine** yönlendirilen alt kategoriye ait olacaktı r. Ö renciler de i ik medya e itim ekilleriyle bilgilendirilerek, toplumun demokratikle mesinde medyaların rolü konusunda da bilgi sahibi olacaktı r.

Nitekim **Ekonomi ve Teknoloji** kategorisinde ö renciler, toplumun gelişmesinde ve ilerletilmesinde bilim ve teknoloji konusunda bilgi sahibi olacaktı r.

Be inci sı nı ftaki **Kültür** kategorisi **kültürlerarası iletişim** alt kategorisiyle temsil edilir. Ça da toplumlarda kültürlerarası iletişimin çok yönlü faydaları vardı r. Bunun özellikle Kosova gibi geçi döneminde olan toplumlardaki çocukların e itiminde büyük önemi vardı r.

Bu programla gerçekleştirilecek olan program içerikleri, bu ya takı ö rencilerin olanaklarına ve zihinsel kapasitelerine uyumlu olacaktı r.

UZAK HEDEFLER

Ö renci:

- Okul ve topluluklardaki kulüb ve derneklerin etkinliklerine katkı olarak faal olmalı ;
- Süreçleri anlayarak onların uygulama gereğinin önemini kavraması . Ö renci, ister hükümet ister de hükümet dışı olsun kulüb ve enstitülerin i levliklerinin süreçler sayesinde yapılabileceğini anlamalı .
- Edebiyat dilini kullanmalı , di erleriyle iyi ve do ru ileti im sağlamalı ve ayrıca ifade ile mesaj iletmeye ait de i ik ileti im tekniklerini uygulamalı ;
- Kolay ve önyargısız bir şekilde kendi ya rıtlarıyla ileti im kurma yeteneğini geliştirerek bu ileti imi, Kosova'da ya rayan ve di er kültür ile topluluklara ait olan yeteneklerle de gerçekleştirmelidir.
- Teknoloji bilgiler konusundaki yeteneklerini dolaysız bir şekilde bilgisayar kullanarak sınıfta (ya da evde) uygulaması için olanaklarını sağlaması ve di erleriyle ileti imde interneti kullanarak bunu yapması .
- Do ada ve toplumda meydana gelen de i meleri zamanın do al süreçleri olarak kavrayabilmesi.

HEDEFLER

Ö renci:

Bilgi açısından

- Okul içi veya okul dışı de i ik kulüplerde, derneklerde ve hükümet ya da hükümet dışı örgütlerde de i ik ders dışı etkinliklerin örgütlenmesini vb;
- Kulüb ya da dernekteki yönetim sürecinin oluşturulmasını .
- Kamu haberleşmenin temel araçlarını , yazılı ve elektronik medya araçlarını ;

- De i ik kùltùrler arası ndaki farkları ve kùltùrler arası ileti imin gereksinimini;
- Do ada ve toplumdaki bazı temel de i melerin akı mları nı .

Anlama açısı ndan

- Toplumun geli mesinde, kulùblerin, derneklerin ve enstitùlerin önemini;
- Kulùb, dernek ve enstitùlerdeki çalı malardan çı kan görev ve sorumlulukları ;
- İyi bir haberle menin ilk kayna ı olarak kitap, gazete ve dergilerin önemini;
- Kùltùrler arası ileti imin önemini ve anlama ekillerini;
- Toplumun geli mesinde bilim ve teknolojinin önemini;
- Do ada ve toplumdaki de i melerin önemini.

Analiz açısı ndan

- Grup yöneticisinin rolünü ve kalitelerini;
- Yönetime etkin katkı lı mı n ve yönetime etki yapma ekillerin önemini.
- Yayınlarda, daha do rusu çocuk dergilerinde ele alı nan basit sosyal sorunları .
- Teknolojinin ya am çevresine olan etkisini;
- Bilim ve teknolojinin, okulda, topluluk içinde ve daha geni çapta çocuklara olan etkisini;
- I birlik örneklerini, bireyler, gruplar ve Kosova'da ya ayan de i ik kùltürel topluluklar arası ndaki ba ı mlı lı ı ya da çatı maları ;
- Do ada ve toplumda neden her eyin de i ti ini.

Da erlendirme açısı ndan

- Okul ve topluluk içinde kulüb ve derneklerin kurulması için gereken artları ;
- Okul ve topluluktaki kulüb, dernek ve di er enstitülerle olan i birli i;
- Toplumun geli mesinde ve demokratikle mesinde yazı lı ve elektronik medya araçları nı n varolan etkisi;
- Bilim ve teknolojinin insanları n günlük ya amları na olan etkisi;
- Di er kültürlere kar ı ho görünün ve kültürler arası ileti imin önemi;
- Do ada ve toplumda de i meler neden meydana gelebilir.

Uygulama açısı ndan

- Kulüb, dernek ve enstitülerdeki kural ve süreçleri;
- Okul kütüphanesinin kullanı lması ndaki yetenek ve beceriler;
- İleti i, haber sunma durumları nda bilim ve teknolojiden elde edilen bilgileri;
- Günlük ya amda kültürlerarası ileti imde yüksek bir kültür sergileyebilmesi;
- Do a ve toplum çevresine ait duyarlı lık.

Tutum ve de er açısı ndan

- Kulüb, dernek ve enstitülerin çalı maları yla ilgili ahsi tutuma sahip olması ;
- Okul gazetesinin çı karı lması nda seferber olması ;
- Açık ve ho görülü olması ile cinsiyet, etnik, dini veya ırk bakı mı ndan her çe it ayrı mcı lı a kar ı koyulmalı ;
- Do ada ve toplumda ya anan durum de i ikliklerine etkide bulunması ;
- Kamu söze ait ele tirisel tutuma sahip olması

DERS ÇER KLER

Kategoriler	Alt kategoriler	Ders sayı sı
GRUPLAR VE ENST TÜLER	Kulübler, dernekler, enstitüler	25
YÖNET M VE YURTTA LIK	Medya e itimi	9
EKONOM VE TEKNOLOJ	Bilim, teknoloji ve toplum	20
KÜLTÜR	Kültürlerarası ileti im	15
ZAMAN VE DE MELER	Do ada ve toplumdaki de i iklikler	5
		74

❖ GRUPLAR VE ENST TÜLER

✓ Kulübler, dernekler ve enstitüler (25 ders)

Ö renci kendisinin de üye oldu u kulüb, aile, ya ıtları , okul, topluluk, grup içindeki ili kiler (kulübler ve dernekler nası l kurulur), azı nlı k ve ço unluk, okul konseyinde, birbirine yardı m sunmakta, Kosova'ya ait bir yorumda, kom u topluluklarda, di er kı talarda, tarih yazan insanlarla, Avrupa toplulu unda, insani dayanı mada vb. temel içerikleri kavramalı dır.

Kazanı mlar

Ö renci

- Kulübün, derne in ve enstitünün rolünü ve i levli ini kavrar;
- Kulüb, dernek ve enstitü üyelerinin ödevlerini betimler;
- Kulüb, dernek ve enstitülerin kurulması ile i levliklerine ait süreç ve kuralları betimler;

- Kulüb, dernek ya da enstitü yöneticisinin görev ve sorumluluklarını bilir ve saygı lar;
- Ya adı ı topluluk içinde faal olan kulüb ve dernekleri belirler;
- Kulüb, dernek ve enstitü üyelerinin kar ılı klı yardı m rolünü de erlendirir.

❖ YÖNET M VE YURTTA LIK

✓ Medya E itimi (9 ders)

Ö renciler, yazılı ve elektronik medya araçları yla ilgili temel bilgilere sahip olmalı ; toplumun haberdar edilmesinde ve demokratikleşmesinde onları n i levli ini ve rolünü; yönetim ve medyaları , medya özgürlü ünü, haber alamanı n temel kayna ı olarak kitabı ; kamu haberle me araçları ndan haberlerin kullanı lması ile seçimi vb.

Kazanı mlar

Ö renci

- Haberle me araçları nı n i levli ine ait kural ve süreçlerin rolünü kavrar;
- Medyaları n seçimlerde ve demokratik yönetimdeki önemini kavrar;
- İyi bir yönetim konusunda medyaları n rolünü analiz eder;
- Topluluk, Kosova ve daha geni çapta ki de i ik olaylarla ilgili haberlerin alı nma ekillerini (somut örneklerle) açıklar;
- Sı nı fta ve okuldaki duvar gazetesini de erlendirir.

❖ EKONOM VE TEKNOLOJ

✓ Bilim, teknoloji ve toplum (20 ders)

Ö renci u içerikleri bilmeli: insan kendi ya amını de i titirir; gezegenimiz açık alanda, dünyayı , bilimi, ke if ve buluları , i araçları n geliştirilmesini ve üretim teknolojisini, dünkü ve bugünkü üretimi, eski ve yeni meslekleri, küresel ekonomiyi, ticari merkezleri, teknolojiyi, bilgisayarları , robotları , çevre ilgisini vb.

Kazanımlar

Örenci

- İnsanın kendi hayatını nasıl idare ettiğini kavrar;
- İletişim araçlarının geliştirilmesini ve üretim teknolojilerini açıklar (betimler);
- Dünkü ve bugünkü üretimi analiz eder;
- Eski ve yeni meslekler arasında farkı yapar ve onları belirler
- Günlük yaşamda bilgisayarın rolünü değerlendirir;
- Yaşadığı çevreye duyarlı (ilgili) olur.

❖ KÜLTÜR

✓ Kültürlerarası İletişim (15 ders)

Örenciler insanları ve kültürü öğrenmeli; kitabı ; gazeteyi; resimi; foto rafları ; televizyonu; sinema ve tiyatroyu; sporu ve oyunları ; müze ve galerileri; tarihi yerleri; anıtları ve anforaları ; efsaneleri; bayram ve festivalleri vb.

Kazanımlar

Örenci

- Kitabın rolünü kavrar;
- Kosova'da çıkan günlük gazeteleri belirler;
- Düününceyi gerçekten ayırır eder;
- Kültürlerarası bir iletişim aracı olarak televizyonun rolünü açıklar (betimler);
- Kültürel ve kültürel iletişim ekli olarak sporu ve oyunları değerlendirir;
- Müze ve galerilerin toplumsal değerini kavrar.
- Ülkedeki en önemli bayram ve festivalleri ayırır eder

❖ ZAMAN VE DEĞERLER

✓ Doğa ve toplumdaki değişimler (5 ders)

Öğrencileri öğrenmelidir: neden her şey değişir; bir zamanki ve bugünkü toplum için; doğadaki değişimler için.

Kazanımlar

Öğrenci:

- Neden her şeyin değiştiğini anlar;
- Topluluk içindeki toplumsal gelişmeleri analiz eder;
- Doğaya bakan değişimleri ayırt eder.

DERSLERARASI İLİŞKİ

Beşinci sınıftaki Yurttaşlık Eğitimi, bu sınıfta öğrenilen tüm diğer derslerle bağlantılıdır:

Türkçe dili: Dinleme ve konuşma kültürü, okuma kültürü ve grup içinde yazma kültürü, topluluklar içinde kurulan gruplar, dernekler ve enstitüler barınma alanları nesnel olarak yapılarıdır.

Matematik: Dernek ve diğer kulüplerin sınıfsız yapıları verilerin öğrenilmesi ile onların yaygınlaşması.

İnsan ve doğa: Dünya ve Uzay kategorisi; Canlı varlıklar ve yaşam süreçleri, beşinci sınıftaki Yurttaşlık Eğitimi dersinin program içeriğiyle büyük ders bağlantılı olan kategorilerdir.

Tarih: Kategori: İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Kosova 1945-1999, Altkategori: eğitim, kültür, ve bilim dün ve bugün...

İngilizce dili: İngilizce dilindeki elektronik medyadan haberlerin alınması

İletişim: Yurttaşlık eğitiminin program içeriğiyle bağlantılı olan birkaç kategori ve altkategori vardır, ancak belirtilmesi gerekenler şunlardır:

kategori: Haber sunma ve iletişim teknolojisi. Haber sunma ve iletişim, beşinci sınıftaki Yurttaşlık Eğitimi dersinin alt kategorileridir.

Resim dersi: kategoriler: Gözlemler ve bilgiler; ifadeler ve yaratıcılık.

Müzik dersi: Okul ve topluluk içinde müzik toplulukları n olu turulması müzik dersinin en önemli öncülükleridir. Program içerikleri ve yurtta lik e itimi genelde ö rencilere bu grup ve derneklerin yürütülmesinde ve yönetiminde aktif olmaları nı sa lar.

Beden e itimi: kategori: Spor etkinlikleri, alt akategori olarak gezi ve kros; kış ve yaz dinlenmesi (tatili). Yurtta lik e itiminde elde ettikleri kazanı mları ö renciler, de i ik spor etkinliklerinde uygulayabilirler örne in: bir kulübün yönetim kurulunun seçilmesinde, kulübe üye olmakta, ba kanı n seçimi ve spor dalı ndaki ba arı ları n sa lanı lması nda ba kanı n etkinli i ve katkı sı .

Resim dersi: kategoriler: Gözlemler ve bilgiler; fade ve yaratıcı cılı n be inci sı nı fta ö renilen Yurtta lık E itimi dersinin program içeri iyle büyük ba lı lı ı vardır.

Ö RET MYÖNTEMLER

Bu dersle ilgili ders programı nı n gerçekleştirilmesi amacıyla, insanlarla görüşmeler (toplantılar) örgütlenebilir, de i ik kaynaklar kullanılabilir ve çözüm için farklı durumlar canlandırılabilir:

- Topluluk içindeki farklı insanlarla (ki ilerle) görüşmeler (gözetleme, mülakatlar, anketler, söyle iler, uzmanlarla danı ma vb.),
- De i ik yayı nları n kullanılması (gazeteler, haber bültenleri, metinler, video bantlar, dramalar, posterler vb.),
- Canlandırılmalar (rollerle oyunlar, kamu etkinliklerin de i ik dalları na ait tartışmaları n canlandırılması vb.).

Geleneksel metodlar yanı sı ra, Yurtta lık e itimi dersindeki ço u durumlarda **rollerle oyun** da uygulanabilir. Bu çalı ma eklinin uygulanabilmesi için, bir olayı n **canlandırılması** mecburiyeti vardır. Ö renciler rollerle üstlenirler örne in, ö retmen, okul müdürü, ebeveyn, trafik polisi, topluluk içindeki de i ik üyeler vb. Bu durumda ö retmen koordinatör rolüne bürünürken, sı nı ftaki ö rencilerin tümü bu sürece etkin bir şekilde katılırlar. Onlar tekrar gruplar halinde ayrılabilirler örne in, do ayı ve parkları koruyan i çiler grubu, kamu alanlara ait belli kuralları saygı lamayan çocuklar grubu vb. Bir ders süresince ö renciler konu üzerinde oldu u gibi, tartışılan soruna ait çözüm yolları hakkı nda tartışmalar yürütebilirler.

Çalı ma metodolojisinde özel önem, etkin çalı ma metodları na sunulmalı dır: Projeler üzerinde çalı ma, sorunları n ö renilmesi, i birli i ö renmek, konu ma, gözetleme, somut ortamlarda çalı ma (topluluk içindeki de i ik örgütlerle) vb.

Bir çalı ma ekli olarak, ö retmenlere, sı nı fta gruplar ve çiftler halinde çalı mamı n örgütlenmesi önerilir. Ö rencilerin çiftlere ve gruplara ayrı lmaları onlara i birli e ba lamaları nı olanakla tırır. Bu durumda ö rencilere karar verebilmeleri için 5 dakikalık bir süre tanı nır örne in, Yöneticinin kulüb, dernek ya da enstitü içindeki rolü nedir? Bu tüm sı nı fta nı tartı maya ba laması ndan önce sa lanabilir. Ö rencilere sorunu çözmeleri için ayrı lan zaman aç ı klanmalı dır. Ö renciler gruplara ya da çiftlere ayrı lı rken, ö retmen denetleyici rolüne bürünür ve gerekti i anda uyarı ve önerilerde bulunur. Dersin tamamlanması ndan sonra, çiftler veya gruplar sı nı ftaki tüm ö renciler kar ı sı nda rapor sunarlar. Her grup sı nı fta kar ı sı nda rapor sunacak temsilciye sahip olmalı dır.

DE ERLENDİRME

Okuldaki ders çalı ması nı n de erlendirilmesi ö renci, ö retmen, ebeveyn ve e itim konuları yla ilgili olan enstitüler için çok önemli bir konudur.

Yukarı daki metodolojik yönlendirmelerde de belirtildi ine göre, be inci sı nı ftaki yurttalı k e itimin ço u ders birimleri interaktif çalı malar sayesinde gerçekleşecektir, dolay ıyla bu çalı maları n ö retmenlerden ve özellikle de ö renciler taraf ı ndan sı ralı bir ekilde de erlendirilmesi büyük bir önemdedir. De erlendirmeye ait farklı metod ve teknikler mevcuttur, ancak bu durumda ö renciler taraf ı ndan daha basit olan iki de erlendirme ekli tanı tılacaktır.

Bu de erlendirme ekli, ö rencilere çalı maları nı üç çe it cevaplarla de erlendirmelerini ö ngörmektedir:

- a) çok be endim,
- b) orta be endim,
- c) be enmedim.

Bu çe it de erlendirme için yönetici, her çocuk için kartondan yapı lmı üçer bec hazı rlar, becerin bir taraf ı nda ö renci adı yazılı rken, becin di er taraf ı nda da ematik bir ekilde yapı lmı çocuk yüzünün ifadesi yer alır:

1. gülümseyerek,
2. duyarsız,
3. nemrut.

Bir çalı ma n sonunda ö rencilere becler da ıt ılı r. Onlar çalı mayla ilgili hislerini ifade edecek beci seçer ve onu zarf içine koyarlar. Yönetici ö rencilerin de erlendirmelerini kaydeder ve bu becleri tekrar kullanabilmeleri için onları ö rencilere iade eder.

Di er bir ekillenme ise, ö rencilere adları yazılı birer karton verilir ve (yüz ifadeleriyle) belirlenmiş üç kategoriye ait zarflar verilir. Bu durumda ö renciler kendi beclerini dersle ilgili duygularını ifade eden zarfların içine yerleştirirler.

Ö rencilerin bu ç e it de erlendirmelerine göre, yönetici (ö retmen) iki ç e it bilgiye sahip olur:

1. Çalı ma nasıl kabul edilmiştir (ö rencilerin notla de erlendirmeleri: 1, 2, 3, 4, 5)
2. Bireysel tepkiler (Her ö renci neyi be endi veya neyi be enmedi).

Bu ç e it de erlendirme, ö rencilerin ö renmeleri esnasında kar ılı la tılı kları sorunlarının belirlenmesinde ö retmene iyi ve güvenilir bilgiler sağlar. Bunun yardımcı gerek metodolojik yaklaşı mda, gerekse derslerin içerikleri açısından ve bu sorunların atlatılması nda görülür.

Ö retmen tarafından ö rencinin çalı masının de erlendirilmesi. Ö retmen, ö rencilerle çalı ması esnasında onların dersteki kazanı mlarına ait de erlendirmeye özel önem vermelidir. En iyi de erlendirmeler testler sayesinde sağlanır, de erlendirmede neyi de erlendirmek istedi imiz önemlidir. İçeri i (içerik standartları testi) kazanı mları da (kazanı m standartları testi)

Bu di er de erlendirme ekillerini hiçe sayma anlamına gelmez. Dolayısıyla normlara dayalı de erlendirmeler olduğu gibi, periodik (dönemsel) de erlendirmeler, daimi de erlendirmeler (sistemik), her ders esnasındaki gözetleme, ev ödevlerin de erlendirilmesi, ö retmen tarafından hazı rlanan testler sayesinde de erlendirme ç e itleri de uygulanır.

Bunula ilgili bu ders, ö retmenin, sorunlarla kar ılı la tılı kları durumlarda ö rencileri desteklemeye hazır olmasını gerektirir. Bu destek ö rencilerin yanı t verme ya da dinleme durumlarında kar ılı la tılı kları zorluklarda olduğu gibi, ö rencilerin açık olmaları nda, kendi de erleriyle uyumlu olmayan eylemleri de dinlemelerinde ve ele tiri ile de erlendirme yapmadan bireysel yargılarını, te islerini, analizlerini ve tavsiyelerini

kararı tırmamaları nda hissedilmelidir. Yurtta lık E itimi dersindeki ö rencilerin de erlendirilmesi daimi olmalı dır. Bu de erlendirmenin çok yönlü amaçları vardı r. Böylece bu de erlendirme sayesinde:

- Ö rencinin ilerlemesi için bilgiler sa lanı r;
- Ö renciler kendi elde ettiklerinin kazanı mlarla kı yaslanması konusunda yetenekle irler. Bu ekilde ö renci yetenekli oldu u kazanı mları konusunda kendi kendini de erlendirebilir;
- Ö rencilerde gelecek çalı malar için motiv (istek) sa lanı r;
- Hedeflerin gerçeikle mesi de sa lanı r.

Ö rencinin de erlendirilmesine dair kriterler, ö rencinin kazanı mlar derecesinin de erlendirilmesine ait Yönetim Yönlendirilmesinde kesin bir ekilde belirlenmi tir.

TAR H

TARİH

haftalık ders sayısı 2, yıllık toplam 74 ders saati

G R

İlkokul 5. sınıfının Tarih dersinde öğrencilerin Kosova'da yaşanan deprem topluluklarının ve ulusunun eski çağlardan bugüne kadar geçmişi kavrayabilmeleri çalışılmaktadır.

Tarih dersi aracılığıyla öğrencilere her türlü gelişmeleri için yani ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel, insanlık ve baskın ilişkilerini geliştirmeleri için olanaklar yaratılmaktadır.

Tarih dersinin 5. sınıfında doğum yerinin ve anayurdunun geçmişi tarihini öğrenmekle yerel ve ulusal tarihe ve sevgiyi geliştirme amacı vardır. Yerel ve ulusal tarihi her zaman öğrencilerin yaşadıkları gelişmelerine, yeteneklerine göre öğretmelidir.

UZAK HEDEFLER

Beşinci sınıf tarih dersi öğretim programının hedefleri:

- Kosova'da yaşanan deprem topluluklarının ve ulusunun bugüne kadar tarihi öğrenme, bilgi edinme, tanıma ve kavrama yeteneklerini öğrencilerde geliştirme.
- Geçmişte yaşamış biçimlerini, önemli tarihî şahısların geçmişteki oynadıkları rolleri, inanışları, tutumları, yaşam koşulları, ekonomik, bilimsel, kültürel ve baskın gelişmeleri tanıma ve kavrama yeteneklerini geliştirme.
- Farklı dönem ve koşullardaki tarih bilgilerini tanıma, kavrama, öğrenme ve uygulama için gereken olanak ve alışkanlıkları geliştirme.

GENEL VE ÖZEL HEDEFLER

Ö renci:

Bilgi açısı ndan

- Eski ça lardan bugüne kadar Kosova ve Kosova'da ya ayan de i ik toplulukları n tarihsel geli me süreçlerini kavrayabilir.
- Temel tarihi terminoloji ve deyimleri kavrayabilir.

Anlama açısı ndan

- Kosova'da ya ayan toplulukları n ve Türklerin geçmi te tarihsel gelişimin temel özelliklerini anlayabilir.
- Toplumsal, ekonomik, siyasal, kültürel, bilim ve dini gelişmelerini ve tarih deyimlerinin temel tanı mlarını anlayabilir.

Tutum ve de erler açısı ndan

- Söz konusu tarihi dönem sürecinde insanonun elde ettiği medeni değerleri önemser,
- Kültürel, dini, kavmi (etnik), cinsi farklı lı klara nazaran hoşgörü ve saygıyla yaklaşır,
- Farklı tarihi dönemlerden miras kalan kültürel değerleri korur (kitaplık, müze, arşiv ve benzer kurumlar).

KATEGOR LER	ALT KATEGOR LER	DERS ÇER KLER	KAZANIMLAR	DERSLER ARASI L K
G R	Tarih dersine giri	Tarihin konusu ve önemi; Tarihte zaman; Takvim, Tarihin ba langı cı ve ça lar (3)	- Tarih dersinin konusunu, önemini kavrayabilme - Tarihte zaman, takvim, tarihin ba langı cı ve ça lara bölünmesini anlayabilme.	Co rafya, kronoloji vb.
LKÇA TAR H	lkça 'da Balkan yarı madası	Balkan yarı madası nı n en eski halkları . lirler, onları n toplumsal, devlet örgütlenmeleri, ehirlere, kültür ve ya ama biçimleri. (3)	- lirlerin toplumsal ve devlet örgütlenmelerini, ehirlere, kültürün ve hergünkü ya ama biçimlerin geli melerini tanı yabilme	Co rafya, yurtta lık e itimi, müzik vb.
	lkça da Türkler	Türklerin anayurdu, göçleri; lk Türk devletleri. Türk kültür ve uygarlı ı (4)	- Türklerin ilk yurdu, göçlerini anlayabilme - lk Türk devletleri ve Türk kültür ve uygarlı ı nı kavrayabilme	Co rafya, edebiyat, sanat vb.

ORTAÇA TAR H	Ortaça 'da Arnavutlar	Arnavutlar, onları n hergünkü ya amları , toplumsal ve devlet örgütlenmesi; Kültür, ehirler. Osmanlı akı nları ve skender Bey döneminde Osmanlı - Arnavut ili kileri. Kültür: Arnavutluk pa alı kları . (4)	- Arnavutları n geni lemelerini ve toplumsal ve devlet örgütlenmelerini tanı yabilme - ehirlere geli imi, Osmanlı ları n akı nları na kar ı gelmeleri ve ya am tarzlar hakkı nda bilgi edinebilmeleri	Co rafya, sanat, edebiyat, müzik vb.
	Ortaça da Türkler	Türklerin slamiyeti kabul etmeleri; İlk Müslüman Türk devletleri, Selçuklular. Kültür ve uygarlık (4)	- Türklerin slamiyeti kabul edili ini kavrayabilme. - İlk Müslüman Türk devletleri ve uygarlık hakkı nda bilgi edinebilme	Co rafya, edebiyat, yurtta lık e itim, müzik vb.
	Osmanlı devletinin kuruluşu ve Balkanlar'ın fethi	Osmanlı devletinin kuruluşu ; Anadolu'da ve Balkanlarda ilk fetihler. Sultan II Mehmet'in fetihleri. Kurulu dönemde Türk kültür ve uygarlık (5)	Osmanlı devletinin kuruluşu ve ilk fetihlerin nedenlerini kavrayabilme. -Osmanlı devletinin mparatorlu ugeçini anlayabilme -Türk kültür ve uygarlık özelliklerini tanı yabilme	Co rafya, sanat, edebiyat, mimarlık vb.

YEN ÇA TAR H	Yeniça da Osmanlı devleti	Osmanlı mparatorlu un yükseli devri. Toplumsal ve devlet düzeni. Osmanlı mparatorlu un duraklama ve gerileme devri. slahat hareketleri (4)	-Osmanlı mparatorlu un yükseli , duraklama ve gerileme nedenlerini kavrayabilme - slahat hareketlerin amaçları nı kavrayabilme	Co rafya, yurtta lık bilgisi, edebiyat, sanat vb.
	Osmanlı devletinde batılı la ma hareketleri	III. Selim'in ve II. Mahmut'un islahatları . Tanzimat fermanı , 1856 islahatı ; I ve II Me rutiyyet (3)	Osmanlı devletinin batılı la ma hareketinin özünü anlayabilme	Co rafya, yurtta lık bilgisi vb.
	Arnavutları n ulusal uyanma hareketleri	Arnavutları n milli uyanma hareketlerin i aretleri ; Prizren ve pek Birli i . ehirlerin, e itimin kültür ve sanatı n geli imi. Balkan sava ları ve Arnavutluk'un ba ı msızlı ı ilan etmesi (5)	- Arnavut ulusunun milli uyanma hareketlerin nedenlerini anlayabilme. - Arnavut ulusunun ba ı msızlı ı nı elde etme mücadelelerini tanı yabilme	Co rafya, yurtta lık bilgisi vb.

YAKINÇA TAR H	Türkiye Kurtulu Sava ı	Birinci Dünya sava ı nda Osmanlı devleti; Çanakkale sava ı , Mondros bar ın lanması . Sava tan sonra Türkiye’de durum. Kurtulu sava için siyasi ve askeri hazı rlı klar. Kurtulu sava ı ve Türk devrimleri (5)	- Birinci Dünya sava ı nda ve sava tan sonra Osmanlı mparatorlu undurumunu kavrayabilme - Kurtulu sava ı nı n belirme nedenlerini ve geli imie ait bilgiler edinme - Türk devrimlerin özünü kavrayabilme	Co rafya, yurtta lık e itimi, edebiyat, sanat, müzik vb.
	iki Dünya Sava ı arası nda Kosova	Kosova’nin Sı rbistan ve Karada yönetimi altına girmesi ; SHS ve Yugoslavya Krall ı döneminde Kosova’da yaayan toplulukları n durumları (4)	-SHS ve Yugoslavya Krall ı döneminde Kosova’da yaayan toplulukları n durumları , hak ve özgürlüklerini kavrayabilme	Co rafya, yurtta lık e itimi, edebiyat vb.

	II. Dünya Sava ından sonra Kosova	Kosova'da kurtulu sava ı ve fa izimden kurtulu u. Kosova'da ya ayan toplulukları n Sosyalist Yugoslavya'da durum ve hakları ;1999 Nato hareketi . Kosova'da e itim, bilim, kültür vb. Kosova Türk halkı . (6)	-Sosyalı st Yugoslavya'da Kosova'da ya ayan toplulukları n a ır durumları nı kavrayabilme - Kosova'da e itim, bilim ve kültür geli meleri anlayabilme - Nato hareketinin nedenlerini ve sonuçları nı söyleme/yazma	Co rafya, yurtta lık e itimi, edebiyat, sanat vb.
--	--	---	--	---

Not: Ö retmen ve ö rencilerin seçimine 4 ders saati bı rakıl mı tır. Bu ders saatlerinden ö retmen yöre tarihi içeriklerini açı klayabilir yada ar ıv, müze, kütüphane, tarih anı tları nı ö rencilerle ziyaret edebilir.

Ö RET MYÖNTEMLER

E itim çalı maları nı , amaçları na ula tı rmada kullanı lacak metot ve teknikler çok önemlidir. Programda düzenlenen üniteler ve seçilen konular i lenirken izlenecek yollar, ba vurulacak etkinlikler, çocukta beklenen davranı de i ikli inin meydana gelip gelmeyece ini ve dolayısı yla e itim amaçları nı n gerçekleştirilmesinde önemli rol oynar. Bu bakı mdan, ö retmenin ö rencilerle birlikte sını f içinde veya dı ında amaçlara do ru yapaca ı çalı malar, e itim olu umuna etki yapan en önemli faktörlerdir. Bu sebeple ö retmen, e itim, ö retim çalı ma ları nda; ö rencileri amaçlara ula tı racak metotları ve etkinlikleri benimsemeli ve uygulamalı dır. Genellikle kullanı lı yerleri ve özellikleri bakı mı ndan, yöntem ve teknikler ba lı ca dört grupta toplanmı tır:

1. Ö retmen a ı rlı klı yöntem ve teknikler
2. Etkile im a ı rlı klı yöntem ve teknikler
3. Bireysel a ı rlı klı yöntem ve teknikler
4. Ya antı lara dayalı yöntem ve teknikler
 - Anlatı m, soru-yanıt, gösteri gibi ö retmen a ı rlı klı olan ve genellikle tek yönlü ileti me yer veren, geçmi te çok kullanı lmı günümüzde de çok kullanı lan geleneksel yöntem ve teknikleri kapsamaktadır.
 - Açıkoturum, sunulu tartışma, savlı tartışma, toplu çalı ma gibi grup tartışma türleri, grup tasarı mları vb. gibi etkile im a ı rlı klı ö retim yöntemleri ve teknikleri buraya girer. Ö renci katılı mlı dır, çok kalabalık olmayan gruplarda çok olumlu sonuçlar verir.
 - Bilgisayar destekli ö retim, modüllerle ö retim, programlı ö retim, bireysel tasarı mlar gibi ö rencilerin bireysel olarak gerçekle tirdikleri çalı malarda yararlanan ö retim yöntemleri ya da teknikleridir. Ö renciler yaparak, ya ayarak, kendi kendileri çalı arak ö renmeyi gerçekle tirirler. Ö retmenler, genelde birer rehberdir. Ö rencilerin kendi kendilerine ö renme konusunda çaba göstermeleri ö renmenin önemli ölçüde kalıcı olmasına büyük bir etkendir.
 - Deneylik yöntemi, rol oynama, ö retim uygulamaları , benzetleme ve oyunlar bu gruba girer. Ö rencinin kendisi ö renme ile ilgili etkinliklere do rudan kendisi de katıldı ı ve ço u zaman kendisi de görev aldı ı için ö renmeler kalıcı dır.

Ünitelerin i leni inde ö retmen ihtiyaca göre anlatma (takrir), soru-cevap, gösterme, metin okuma, problem çözme, gözlem ve inceleme, grupla çalı ma, tartı ma, aç koturum (panel), sunulu tartı ma, savlı tartı ma, toplu çalı ma, rollerle oyun, vb. metodlar ve teknikler kullanılabilir.

Ünitelerin i leni i sı rası nda ferdi, küme, seviye grupları ve sı nı f çalı maları gibi çalı ma ekillerine ba vurmalı dı r. Ö retmen, bu çalı ma ekillerini ö rencilerin durumları na, konu özelli ine, okulun imkanları na ve ihtiyaca goöre ayarlamalı dı r.

1. ANLATIM METODU

Ö retmenin herhangi bir konuyu, kar ı sı nda oturan ö rencilere iletmesi biçiminde uygulanmaktadır. Günümüzde ise, ö rencilerin pasif olarak oturmaları na neden oldu u, onlara dü üncelerini aç klama fı rsatı vermedi i için sı kıcı ve etkisiz bir metot olarak kabul edilmektedir.

Bu metod mümkün oldu u kadar az kullanılmalı , mutlaka kullanılması gerekiyorsa ö retmen konu ması nı çok dikkatli ve ayrı ntılı olarak hazı rlamalı , anlatacakları nı nasıl anlataca ını da planlamalı dı r.

2. SORU-CEVAP METODU

Soru – Cevap metodu, önceden hazı rlık yapı ldı ı takdirde daha ba arılı olur. Bunun için ö retmen önce konuyu ayrı ntılı olarak ve planlı ekilde taramalı ve sorular hazı rlamalı dı r. Bu i lemin ö renciler tarafı ndan da yapılması istenmeli ve böylece konu ile ilgili cevaplandırılacak sorular dersten önce hazı rlanmı olmalı dı r. Bu metodun etkili bir ekilde uygulanması için ö retmenler, ö rencilere soru sorma fı rsatı hazı rlamalı , mümkün oldu u kadar ö retimin amacı ve yönü ö rencilerin soruları na dayandı rılmalı dı r. Böylece ö retmenin ö rencilerin ilgi ve ihtiyaçları nı göz önünde bulundurarak ö retim yapması sa lanmı olur. Ö retmen ö renci soruları na yer ve önem verdikçe onları n daha dikkatli olmaları nı ve konuyla daha çok ilgilenmelerini de te vik etmi olacaktır.

3. GÖSTERME METODU

Ö retmen üniteleri aç klarken tarihi haritaları , emaları , fotoğrafları , müze ve tarihi anı tları ziyaret etmek sı rası nda gösterme metodunu uygular. Bunun yanı nda tarihsel mekanlara, askeri bölgelere, kalelere, eski e itim-ö retim kurumları , saraylara geziler düzenlenebilir.

4. METİN OKUMA METODU

Tarih dersinde üniteler, konular açıklanırken öğretmen ortamda tarihsel kaynak, edebi ve bilimsel metinlerden de faydalanabilir. Örneğin eski hükümdarlar arasındaki mektupları içeren metinler, eski yöneticilerin anlamları, anlatma metinleri okuma parçalarını konularını oluşturabilir. Böyle metinlerle öğretmen konuyu açıklarken kanıtlardan örnekler verebilir. Öğretimde öğretmen metin metodunu kullanmakla öğrencilerin geçmiş hakkında bilgilerini genişletirler ve çeşitli tarihi kaynak, eser, ansiklopedi sözlük seçmesi için beceri ve yeteneğin gelişmesine yardımcı edilir.

5. GRUPLA ÇALIŞMA METODU

Grup; birbiriyle ilişkileri ve aralarında ortak değerleri olan, birbirlerine bağlı iki veya daha fazla kişiden oluşan toplumsal bir birimdir. Grupla çalışma, ferdin sosyal gelişimini ve değerini sağlayan bir yöntemdir. Bu yöntemle ferdin sorumluluk duygusu, başkaya veya gruba katkıda bulunmak zevki de artırılmaktadır. Bu yöntem öğrencilerden oluşturulan gruplara birer konu verilmesi ve konu araştırılarak, sınavta grup halinde anlatılması şeklinde olmaktadır.

Grupların temel kriterleri: 3 – 7 kişiden meydana gelen gruplar en iyi çalışmaya uygundur. En ideali 5 kişilik çalışmaya uygundur. Her grupta başkan, bir sözcü ve bir de sekreter bulunmalıdır.

Çalışmaya katılan grup içindeki her fert, öğretmenin rehberliği ile çalışmanın inceliklerini, her birinin ne yapacağına, sorumluluğunu iyice öğrenmelidir.

6. TARTIŞMA METODU

Tartışma, herhangi bir grubun, bir başkanın yönetimi altında, belirli bir düzen içinde hepsini ilgilendiren sorunlar üzerinde ve belli bir amaca dönük kararlı görüşmelerdir.

Öğrenci sayısı az sınıflar için en uygun bir tekniktir. Tartışma metodunda hem öğretmenle öğrenci arasında hem de öğrenciler arasında dinamik bir etkileşim, alış-veriş vardır.

Tartışma metodu, öğrencilerin ilgisini uyandırır, anlayışlarını geliştirir, gerçeği kavrama, eleştirici düşünme kabiliyetlerini geliştirir.

DERSLER ARASI İLİŞKİLER

Tarih öğretiminin amaçlarına ulaşması için ona yakın olan derslerle ve programlarla ilişki kurması gerekir. Tarih dersi en çok ana dili, coğrafya, yurttaşlık eğitimi, güzel sanatlar, felsefe ve sosyoloji dersleri ve okullarda uygulanacak olan niceki: çatışma çözüm oyunları, insan hakları eğitimi, milli azınlıklar, kadınlar hakları gibi programlarıyla da ilişki geliştirebilir. Tarih dersini veren öğretmenler konuları ilişki kurarak ona yakın olan dersleri veren öğretmenlerle ilişki kurarak birlikteki çalışmalarında korelasyon yapabilirler. Öğretmenler aralarında birlikte öğrencilerle serbest etkinlikler, gezi ve ziyaretler esnasında konular bakımında ilişki yapabilirler. Tarih dersinin okulların kendileri getirecek olan programlarıyla da ilişki yapma imkanı vardır. Okulun getirdiği programlar tarih dersinin programları daha da genişletilebilir.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğretme-öğrenme sürecinde öğrencilerin davranışlarında olumlu yönde değişimlerin olup olmadığı, ölçme ve değerlendirme ile belirlenebilir. Bunun yanı sıra öğrencilerin eğitim gereksinimlerinin saptanması ile öğretme-öğrenme sürecinin belirlenmesinde de ölçme ve değerlendirmeye gereksinim duyulur.

Ölçme, belli bir nesnenin ya da nesnelerin belli bir özelliğe sahip olup olmadığı gözlenerek sonuçların sayılarıyla ya da başka sembollerle gösterilmesidir. Değerlendirme ise, ölçme sonuçlarını bir ölçütlerle karşılaştırarak bir karara ulaşmaktır. Eğitimde farklı amaçlarla değerlendirilmeye başvurulabilir. Tarih dersinde de bu bağlamda: öğretim programını değerlendirme, ihtiyaç saptama, öğrencilerin hazırolu durumlarını saptama, öğrenme eksiklerini belirleme ve düzey belirleme amacı ile değerlendirmeler yapılabılır.

Öğretme-öğrenme sürecinde öğrencilere kazandıracak olan davranışlar; bilişsel, duyuşsal ve devinimsel davranışlar olacaktır. Bu bakımdan, öğretme-öğrenme sürecindeki ölçme ve değerlendirme etkinliklerinin bu üç davranış alanındaki öğrenmeleri de içermesi gerekir.

Ölçme, değerlendirmenin bir ögesidir ve değerlendirme için gerekli olan gözlem sonuçlarının elde edilmesi içindir. Ölçme, özelliklerin veya niteliklerin sayı ve sembollerle değerlendirilmesi olarak da tanımlanır. Eğitimde kullanılan ölçme araçları şunlardır:

1. Yazılı sınavlar (Yazılı yoklamalar): Soruların yazılı olarak verildiği, öğrencilerin yazarak cevaplandıkları istendiği, genel olarak az sayıda sorunun sorulduğu sınavlara yazılı yoklamalar denir.
2. Kısa cevaplı testler: Bir kelime, bir rakam veya en fazla bir cümle ile cevaplandırabilecek sorulardan oluşan ölçme araçlarına, kısa cevaplı testler denir.
3. Çoktan seçmeli testler: Bir sorunun cevabını, verilen birtakım seçenekler arasından seçilerek verilmesi gerektiren sorulara seçmeli soru; seçmeli sorulardan oluşan bir ölçme aracı na da seçmeli test denir. Seçenek sayısı iki ise böyle seçmeli testlere do ru-yanlı testleri, ikiden çok ise çoktan seçmeli test adı verilir.
4. Sözlü sınavlar: Soruların sözlü olarak sorulup sözlü olarak cevaplandırılması istenen sınavlara, sözlü sınavlar veya sözlü yoklamalar denir.
5. Ödev ve projeler: Bir konu hakkında derinlenmesine inceleme yapma amacıyla verilen soru veya sorulara ödev veya proje adı verilir. Ödev ve proje bireysel olabileceği gibi birden çok öğrencinin birlikte yapacakları bir çalışmada da olabilir.

Tarih dersinde öğrencilerin duyu sal ve psikomotor olan davranışları nı n ölçülmesinde de ölçme ve değerlendirme yapıları r.

Ö RET MARAÇLARI

Ö renme-ö retme etkinliklerinde, öğrenmeyi büyük ölçüde kolayla tı ran araç-gereçlerin, özellikle ilkö retim okulları ndaki öğrencilerimizin etkili ve kalıcı öğrenmelerinde önemli rolü vardı r. Örne ğin Tarih derslerinde birçok soyut konunun somut duruma getirilmesinde öğrenme araç-gereçlerinden yararlanmak kaçını lmazdı r.

Tarih dersinde en sık kullanabilecek birkaç araç-gereç arasında resimler, haritalar ve levhalar, zaman ve tarih ritimleri, video kasetler, CD'ler, film ritimleri, duvar resimleri, diya pozitifler, albümler, tepegöz, episkop, teyp ve ses bantları , televizyon ve video, bilgisayar sayılabilir.

KAYNAKÇA

1. Bedrettin Koro, Türk Ulusal Tarihinden Ek Dersler, Belgrad, 1995.
2. Cemil Dursun-Dursun Dilek, (Editörler), Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Ö retimi, Pegem yayı nları , Ankara, 2003..
3. Noel Malcolm, Kosova Një Histori e Shkurtër, Pri tine-Tiran 2001.
4. Özcan Demirel, Planlamadan De erlendirmeye Ö retme sanatı , Pegem yayı nları , Ankara,1999.
5. Sosyal Bilgiler 4,5,6,7 (İkö retim okulları için) MEB yayı nları , stanbul, 2001

ANS KLOPED LER

1. Ana Britanica, Hürriyet Yayınları , stanbul 1994.
2. İslam Ansiklopedisi, MEB Bası mevi, stanbul 1978
3. Büyük Larousse Sözlük Asmı klopedisi, stanbul 1986
4. Meydan Larousse Büyük Lugat ve Ansiklopedisi, Sabah Yayınları , stanbul 1992.
5. İslam Ansiklopedisi, Türkiye Diyanet Vakfı yayı nları , stanbul 1988.
6. Ülkeler ve Dünya Atlası , stanbul 1998.

SÖZLÜKLER

1. Türkçe Sözlük, TDK, Cilt 1-2, Ankara 1998.
2. İmla Kı lavuzu, TDK, Ankara 1996.

İNTERNET – KAYNAKÇA

1. www.meb.gov.tr
2. www.ttk.gov.tr
3. www.tarihvakfi .org.tr
4. www.iskenderiye.com
- 5 www. pegema.com.tr

MÜZ KE T M

MÜZİK EĞİTİMİ

(haftalık ders sayısı 1, yıllık toplam 37 ders saati)

GİRİŞ

Müzik insanın hem sürekli gereksimini hem de kültürel gelişiminin bir unsuru dur. O, insanlık kimliği ile doğrudan ve yapıcılı temas kurarak ses dünyasını şekillendirir.

Müziğin insanın yaşamındaki rolü ve etkisinden yola çıkarak, müzik eğitiminin ayrılmaz (nemi) daha ortaya çıkar. Müzik eğitiminin sağladığı olanaklar:

- Müzik temsilleri ve medyalar çerçevesinde müzik programlarını etkin ve seçmeli olarak dinlemeyi öğretmek
- Koro-enstrumantal grupları ve diğer müzik etkinliklerine katılımlarını körüklemek
- Yapısında müzik unsurunun bulunduğu yada müziğe dayalı mesleklere ilgi uyandırarak ileri müzik eğitimi sağlamak.

UZAK HEDEFLER:

Dersin hedefi:

- Negatif duyguları temin etmek ve derinlik müziksel etkinliklere karşı ilgi uyandırmak
- Müzikal seviyelerini sürekli yükseltme ve geliştirme
- Milli ve dünya müziğine karşı olumlu tutum oluşturmaktır
- Sağlıklı ses ortamı oluşturmak için çalışmak
- Değerlendirme ve eleştirel düşünme için ölçütler geliştirmek

GENEL VE ÖZEL HEDEFLER

Öğrenciler:

- Bireysel ve beraberce müzik yapıyorlar
 - Enstrüman elelinde ve onun dışında halk ve türk sanat arklarını taklitle (kulak yoluyla) ve grafik sembolleriyle söylüyorlar
 - Grafik sembolleri ve taklitle göre (halk ve ORF) ritim ve melodik aletleriyle müziği icra ediyorlar
 - Kademeyle, müzik notalarını yazılı işaretlerini tanıyorlar (ritim ve melodi için) ve aynı larını enstrümantal bölümlerin ve arklarını icra edilmesinde kasten kullanıyorlar
 - Vokal kültürünü geliştiriyorlar (vücut durumu, nefes alma, artikülasyon, güzel ve tam anlamlı arka söyleme, dinamik ve hızdaki dereceler).
- Etkin, analitik ve yaratıcı müzik dinleme yeteneğini geliştirirler
 - Dinlenen müzik eserlerde yorumlama formasyonları, müzik çalgılarını ve anlatım karakterini fark eder ve gözlerler
 - Yorumlama ve dinlemekle müzik türleri ve çeşitliliğini (cins) ayırt ederler
 - Arkaş ylemekte ve diğer müzik faaliyetlerinde (dinamik, kuvvet renkliliğini, hız derecelerini, melodi, ezgi hareketliliğini ve müzikli ses niteliklerini) ayırt ederler
- Yaratıcı anlatımını geliştirirler
 - Bireysel ilgilerine göre hareket, dans, mecazi ve sözlü anlatım yoluyla, müzik tasvirleri ve yaratıcı larını ifadelerine tevrik olurlar
 - Bireysel seslilik hayallere dayanarak melodik ve ritmik yaratıcı ifade için tevrik olurlar

M Z KETK NL KLER			
Y O R U M L A M A	<ul style="list-style-type: none"> ▪ müzik notasyonunun tanı tı mı yla ve grafik sembollerin kullanı mı yla taklit (kulak yoluyla) ritim hitabetlerini tek ve iki sesli sanatsal halk arkları nı ostinato (sürekli bir konuya d nü) ile s ylerler ▪ Müzik i aret ve sembolleriyle kı sa ezgileri ORF, çocuk arkları ve di er müzik aletleriyle icra ederler <p>Halk arkları nı geli tirirler.</p>	<p>ENFORMAT VKONU ÇER KLER</p> <p><i>Çevremizde Müzik</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Aile içinde ve okulda müzik • Sı nı f Konseri • Müzik okulunda renciler neler renir • Müsamere ve konserlerde müzik (Opera, Bale müzi i, Filmde müzik, vb.) • Birinci yarıyı l ve yı lı n en güzel arkları • Enstruman kombine etmekle ritmik e li i <p>BEN MVAR S MM Z K</p> <ul style="list-style-type: none"> • Halk çalgı ları mı z • Halk arkları ve oyunları mı z • Karma lçütlerin ya antı mı (5/8, 7/8, 9/8) <p>M Z K NOTALARLA YAZILIR</p> <ul style="list-style-type: none"> • Portedeki notalar seslerin alt (derin) ve yüksekli ini tayin eder. 	<p>SANATSAL KAYNAKLAR RNEKLERİ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bayra ı m – Halil Bedii Y netken 2. Cumhuriyet – Ziya Aydı ntan 3. Kapat g zlerini – Mehmet Seylan 4. Güz – H.B.Y netken 5. Oyuna ça rı – Hazar Alpı nar 6. Kı geliyor – Sefai Acay 7. Oy Kemeçe - Türkü 8. Da lar da lar – Barı Manço 9. Ankara türküsü – Ragip Gazi Mihal 10. Ey güzeller - Türkü 11. Kı a veda - 12. Güzel an – Mahir Dinçer 13. Ne eli ol – Z.Aydı ntan, S.Egüz 14. Annem – Ahmet Muktar Ataman 15. Oyun – Bella Bartok 16. Kelebek – Saip Egüz

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Müzik notalı yazılı ve sembolleri kullanarak estetik biçimiyle arka s ylemek ve çalgı larla yorumlamada temel tekni ini dile getirirler 	<p>NJOHİM –</p> <ul style="list-style-type: none"> - Motif, tümce, - stakato – legato - noktalı çeyrek nota. <ul style="list-style-type: none"> • Kı sa ve uzun süreli sesleri notalarla i aret ediyoruz (çeyrek, sekizlik ve yarı m notalarla) • Sesleri sı rayla söylerken gamları (dizi i) elde ediyoruz (Do-major ve la-min r gamı - dizisi) 	<p>Hitabetler</p> <p>Arpa bu day Sayı ma Bilmece Yavru ku El-ele Telli-telli Alla-balla</p>
<p>D I N L E M E</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ programlı ve programı olmayan çe itli ezgileri dikkatli dinlerler ▪ müzik ya antı ları n yaptı ı izleri ifade ederler ▪ ortamları ndaki kültürel olayları takip ederler ▪ Dans ediyorlar <ul style="list-style-type: none"> ▪ Dinlenen eserlerde müzik aletlerini tanı yor ve fark ediyorlar 	<p>M Z KLE HAYAL D NYASINA</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Film ve bale müzi i ▪ Müzikle dans ediyoruz ▪ Müzi in yaratı lması hakkı nda konu uyor ve bilgi edeniyoruz <p>M Z KD NL YORUZ, REN YOR VE M Z KÇALGILARIYLA CRA EDİYORUZ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Blokflüt - çgen - Küçük davull 	<ul style="list-style-type: none"> o Necil Kazim Akses - Scherzo o Hasan F Allnar – Türk süiti o Nevit Kodallı – Ses ve piano için garip iirler o Ahmet A. Saygun – İki klarinet için Duyu lar o Cemal R. Rey – Balon dünya o Muammer Sun – Demet “altı karı nca” o Ulvi C. Erkin – Zeybek türküsü o Cenan Akkı n – Yunus deyi ler o Yalçı n Tura – Niyazi mı sri’nin ilahileri (solo, koro ve ork.için) o Sarper zsan – Çocuk müzikleri o Bülent Arel – Mimiana o Turkug Aldemir – Halk müzi i düzenlemeleri (ba lama için)

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ İki b lümlü arka biçimlerin ya antı ları nı (hissediyorlar) ya ı yorlar ▪ Ritterdando, accelerando, çabuk yava tempoyu fark ediyorlar 	<ul style="list-style-type: none"> - Tef - Kemençe - Gloken pil - Ksilofon - Flüt - Obua - Kontrabas - Klarinet <p>M Z NB Ç M VAR -- arka, kanon, vals, menuet</p> <p>M Z N TEMPOSU VAR - yava ve çabuk hı zda müzik</p>	<ul style="list-style-type: none"> o Necati Gedikli – Aray lar (karma koro için) o İhan Baran – Çocuk parçaları o Bethoven : Eliza için o L.V.Bethoven: Simfoni nr.6 “Pastorale “ – III bölüm o M.Musorgski : Sergiden tablo (ku lar) o Shostakoviç: D rtlük No.8, II.Alleg. Molto-KRONOS o TAKEMICU: Çocuklar için iki piano parçası, (A.TAKAHASHI) o SCHUBERT Andante.,pf,vl.vlc., o Haydın – Piano için sonat Op.30 No.1
K R I J I M	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sesleri seçiyor ve kullanı yorlar (ifade için ses veya enstrümanlar) ▪ Yeni müzik bütünlüklerini yaratı yorlar 	<p>M Z KLE, OLAYLARI ANLATIYOR VE YA ANTILARI IFADE ED YORUZ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Sesimizle veya enstrümanlarla ifade ediyor, olayları anlatı yor, bireysel karakterleri taklit ediyoruz vb. ▪ Ritim, yeni ezgileri yaratı yor ve yorumluyoruz, müzik çalgı ları n b lümlere ve arka ları mı za e lik yapı yoruz 	
	renciler, devinim, mecazi ve edebi ifadelerle tüm müzik faaliyetlerde kendi ya antı ları nı ifade ederler.		

Ö RET MYÖNTEM VE TEKN KLER

lkö retim dördüncü sınıftaki müzik eğitimini önceki sınıftan müzik dersinin devamını ve derinleştirilmesini oluşturmaktadır ve önceki sınıflarda öğrenilen (1, 2 ve 3) bazı müzik komponentlerinin derinleştirilmesi müziksel olayları anlayışta derinleşmelidir. Dördüncü sınıfta grafik sembollerin kullanılması devam ederken diğer yandan kademeli ve bilerek tamamen müzik notasyonu (DO, MI, SOL, LA) ses yüksekliklerini tanımlanır. Bunun gerçekleştirilmesi yeni müzik görünümünü yaratma prensiplerine saygı göstermekle, kademeli kasten tanımlanmalıdır. Bu sınıfta kavram olarak müzik gamını yaratması da katılmaktadır, Do-major ve la-minör ve böylelikle müzik seslerin gamlara sınıflanmasıyla ve gamdaki seslerin aldıkları yerleri gözler ve tonal cinsleri fark ederler (major – minör).

Yeni bir planlama ile, müzik faaliyetinde öğrencilere sunulan program içerikleri (yorumlama, dinleme ve yaratma) onların genel gelişimiyle ve özellikle müzik ile uyumlu olmalıdır.

Müzik dersi esastaki derslerle kombine olarak öğrenim sürecindeki çok çeşitliliği benimsenerek gerçekleştirilmelidir. Öğretmen, müzik eğitimini süresince başarıyı garanti edecek çalışma metoduyla öğrencilerini benimseyecektir.

Müzik dersi etkinlikleri (yorumlama, dinleme, ve yaratma) aralarında ayrılmayan sıkı bağlantıyla ortaya çıkmakla beraber bu ders birimlerinin eklenmesinde en azından iki faaliyetin kombine olması arz edilir. Öğrencilerin bireysel yeteneğine göre bu karma faaliyetler onların aktif olmalarına olanak sağlar. Program içerikleri şu noktalara dayanmaktadır:

1. Yorumlama ve dinleme için seçmeli kaynaklar
2. Müzik eğitimi seviyesini yükseltmeye yardımcı bulunan müzik kanunları ve kavramları tanımları
3. Ulusal ve dünya yorumlarına karşı olumlu ve estetik durumun ve müziksel kültürü ortamına ait tanımlar

YORUMLAMA

Öğrencilere temel müzik etkinliklerinden biri olan yorumlama müzik aletleriyle icra etmek ve farklı söyleme yoluyla gerçekleştirilmesi esaslarına dayanır:

- arklar ve halk oyunlarının yorumlanması , ritim hitabetleri
- Çocuk sanat arkları n yorumu
- Melodik ve ritmik olayların ya antılarını (ölçütler, ton niteli i, major ve minör tonalitelerin kısıyaslanması)

Kulak yoluyla (taklit) arki söylemenin düzenlenmesi ö rencilerin bireyselli ine saygı da bulunmak ve kademeli sembollerle ve grafik notasyon elementlerin kullanı ından esas müzik grafik notasyonuna geçilir. Ö retmen, ö rencilerin ses düzeyine özen göstermelidir ve sürekli olarak do ru ve güzel arki söylemesini hedeflemelidir. arki söyleme sı rası nda gerekli nefes alma, do ru telaffuz ve anlamlı ifade etme, dinamik renkli in birle mesi ve hislerin dile getirilmesi gibi do ru kurallar saygı lanmalı dır. Bu sı nı fta dikkatı çeken biçime kar ı hisleri ö rencilere te vik etmekle arki söylemede ve dinlenecek olan eserlerdeki büyük bütünlüklerin anlamlı farkı na varmaktı r (iki bölümlü veya üç bölümlü). Müzik enstrümanlarını n özellikle de ritim çalgı larını n kullanı lması nda arki e li inde yada hareket ve dans etmekten, ayrıca müzik yaratıcı lık ifadesinde ö renciler tekrar yorumlama veya yeni müzik bütünlüklerin yaratı lması ndan yararlanı rlar.

DİNLEME

4. sı nı flarda müzik dinleme bu sı nı fın gayesini, hedeflerini göz önünde bulundurmakla ve eserin müzikli telafuzunun ebediyetle tirilmesiyle geçikle melidir.

Dinlemenin metodik yöntemi, ilgiyi bir araya toplama i levli inde ve dinleme esnası nda yaratıcı ifade etme olanakları nda eserin kafi süresini göz önünde bulundurarak dikkatlice gerçekle melidir. Dinlemeler kı sa ve sıkça olmalı dır. Bir eserin tekrarlanarak dinletilmesi ö rencilere, müzik alanı nda yeni araç ve müzik elementlerin farkı na varı p ayı rt etmelerini salamaktadı r. Müzik dinleme esnası nda fark edilen yorumlama, araç ve olu umları , eserin anlatı m karakteri, de i ik ses renkleri ve ritim, melodi, armoni (major ve min r gibi tonalitede olan sesleri ayı rt etmekle) gibi müzik elementleri konusunda ı srar edilmelidir. Ö retmen, dinlemek için, e itim programı yla önerilen örneklerden eserlerin seçimini yapmaktadı r. Bu yönde (yorumlama ve yaratıcı lık) gibi konusal içerik ile di er faaliyetlere ba lantılı olmalı dır. Dinlemeden önce ve sonrası ndaki motive edici hazı rlı klar etkin ve dikkatli bir dinlemeyi salamaktadı r.

YARATICILIK

Bu sınıflardaki yaratıcı etkinlikler genelde yaratıcı oyunlar sayesinde gerçekleşir. Hareket ve dans etme, öğrencilerin müzik ya da şiirleri dile getirdikleri esas etkinliklerini oluştururken aynı zamanda, mecazi ve sözlü ifade edilmektedir. Bunlar, dinlenen müzikten etkilere dayanır. Önemli olan, müzik ifadesinin formu (biçimi) müzik sohbetleri (müzikli soru ve cevapları ses veya müzik aletleriyle gerçekleştirilen) çeşitli melodi-ritim emprovizeleri ve yeni müzik bütünlüklerinin yaratılmasıdır. Bu müzik etkinlikleri için öğretmen, öğrencilerin serbest olmalarını, onlara yakından yardımcı olmalarını sağlar, onların yaratıcılarını yazıya geçirip (çizer) korur, ölçütleri sağlarken kendi ve bakışlarını yaratıcılarını kritik eleştiride bulunmalarını teşvik eder.

DEĞERLENDİRME

Öğretmen, profesyonel, didaktik ve psikolojik istemler esasınca müzik eğitiminde elde edilenlerin değerlendirilmesini yapar. Değerlendirme, etkin dinleme ve vokal-enstrumantal müzik icra ile yaratıcı çalışmada öğrencilerin bireysel müzik gelişiminde elde edilenlerin değerlendirilmesiyle grup çerçevesinde yapılmaktadır. Öğretmen müzik yeteneğini, yorumlama beceriklerini, öğretici bilgilerini ve öğrencilerin ilgisini takip ederek kaydeder ve değerlendirilmesini yapar. Dinlenen eserlerde müzik anlamının deneyimi ve takdimi yeniden tanımlanarak değerlendirilmektedir. Vokal ve enstrumantal yorumlama belirlenen arklar sayısını etkiletilmesi ve enstrumantal içerik (yapan yorumlama) esasınca değerlendirilmektedir. Öğretmen yaratıcılığa ilgisi olan öğrenciyi takip ederek teşvik etmeli ve sürekli bir şekilde onun ilerlemesini izleyerek değerlendirme yapmalıdır. Öğretmen, değerlendirme süresince öne sürülen gaye esasınca ve elde edilen sonuçlara ait standartları göz önünde bulundurmaktadır.

Özellikle değerlendirilmeler:

Dinlenen eserlerin tekrar tanımlanması

- Enstrumantal icra edilmesi ve arka söyleme
- Ritmik ve melodik dikteleri

- Yazı ve sözlü cevaplar
- Tanıtım

Diğer değerlendirme araçları :

- Test (anket)
- Kendi değerlendirme

Öngörülen hedeflere bağlı olarak öğretmen değerlendirme sırasında düzeye göre standartlarını ve müzikte elde edilen sonuçları bulundurmalıdır.

MÜZİK ÖRETİMİN NÖZEL ZORUNLU EKLERİ

Koro ve orkestre çalmaları ilköğretim, alt ve üst seviye orta öğretimde müzik eğitimine has ve zorunlu bir çalımadır. Koro ve orkestraya yetenekleri belirgin ve ilgileri olan öğrenciler seçilir. Müzik öğretiminin bu çalıma biçimi müziksel yorumun ileri seviyeleri olup okulu her etkinlikte temsil ederler.

Sanat hayatı olmasının temelini oluşturan okul koro ve orkestra çalmaları planlanmalı ve programla ölçülebilir olmalıdır. Farklı düzey koroları kurulabilir. Koro çalıma saati ders saati kadar sürer, 45 dakika. Öğretmenin bu çalmaları (düzeye bağlı) haftalık çalıma saatlerine dahildir, iki-dört saat haftada (birinci kademedeki). Okul yıllı boyunca koro, pedagojik-sanatsal ölçütlerde programlar hazırlar ve sunar.

RES M E T M

RES M – E T M

haftalık ders sayısı 1, yıllık toplam 37 ders saati

G R

Resim E itimi Dersi, aslı nda her ki io lunda bulunan resmetme (resim yapma) yetene inden kaynaklanmaktadır. nsanı n gizemli dünyası nda bulunan bu kabiliyet, yaradı lı tan beri insanı n içinde saklı olan bir tür yetenek ve beceri olarak da nitlenedirilebilir. Bugüne kadarki geli mesinde geçti i tüm tarihi evrelerde, toplumsal bir varlık olarak insano lu, kendi varolu unu ardı nda bıraktı ı sanat eserleriyle belgelemeye yeltenmi ve bunda da ba arılı olmu tur. Kendini ku atan do al olay ve belirtilerinin sı rı nı ö renmeye devamlı olarak gayret eden insan, onlarla uyum sa layarak, onları n sayesinde kendi hayatı nı kolayla tırma yönünde çaba sarfetmi tir. Zaman zaman da ta devrinden kalma çizim ve resimlerle kar ıla tı ı mı z zaman ilkel artlarda insanı n ‘resmetme’ ihtiyacı nı ve onun bu yöndeki gayret ve azmini görmemiz kar ı sı nda hayretlerimizi gizlememiz mümkün de ildir.

Etrafı mı zı ve günlük ya amı mı zı dikkatlice izledi imiz zaman bu yönde bazı ipuçları na rastlamak mümkündür. Ki io lunun do u tan beri geli me safhaları nı izledi imiz zaman ilk önce emekledi ini, daha geçlerde ise kendi ayakları üzerine durup yürümek için gayret sarfetti ini görmekteyiz. Daha geçlerde bunu, ço u zaman anlam veremedi imiz hareketler izlemektedir. Konu tuktan sonra çocuk zamanla de i ik oyunlar oynar, arkı ve türküler söyler ve ilk ‘eserlerini’ çizerek, kendisini, iç dünyası nı ve etrafı nı saran olayları algı ladı ı ekilde “sanata” dökmeye çalı ır. Bilirki i ve uzmanlar bundan hareket ederek çocuklarda *resim dilinin* do u tan beri her bireyde var olan bir yetenek olarak kabul etmektedirler.

Resim ifadesi (veya tarzı) her ki ide mevcut oldu u için bunu *resim dili* olarak belirtmek de mümkündür. Çocuktaki zeka, kalı tı m faktörleri, çevre ve do du u ortam göz önünde bulundurulmaksız ına her çocukta resim dili dedi imiz bu kabiliyete rastlanı r.

Diğer yandan, Resim Dersi, diğer derslerle de iç içe olduğu ve bu derslerin daha kolay anlaşılması için görsel – vizüel boyut sağladığı için eğitim sürecinde önemli bir yere sahiptir.

Bu olgudan hareket ederek Resim Dersinin öğrenilmesi, onun ayrıntılarına inilmesi ve evrensel bir boyutu olan ve herkes tarafından anlaşılabilir resim dilinin iletmesi, onun temel görevleri arasında yer almaktadır.

Elbette ki günümüz dünyasında olagelen tüm yenilikler, teknolojinin hızlı ilerlemesi vb. resim sanatı açısından da bir nevi meydan okumayı oluşturmaktadır. Diğer yandan toplumumuzun dünya ile bütünleşmesinde sanat alanı Avrupa ve dünyada olup bitenleri de yakından izlemesi artmıştır. Tüm bunlar ise okulda ve ders programında yeni kalite ve içeriklerin öngörülmesini zorunlu kılmaktadır.

UZAK HEDEFLER

Öğrencinin görsel – vizüel iletişim kurabilmesi için sanatın bileşik dünyasına adım atmasını sağlamak. Öğrencinin yaratıcı bir şekilde fikir oluşturması ve çağdaş toplum değerleri ile barışık, insan değerleri için gayret sarfetmesi için ilgisini artırmak, temel gayeler arasında yer almaktadır.

Resim elemanlarını, yaratıcı çalışmayı, değişik türdeki maddi ve estetik değer kriterleri, görsel – vizüel ağırlama yetisi, ifade edebilme, yaratıcı – yapıcı bir şekilde fikir beyan etme, çalışma ve yaşam alanını geliştirilip güzelleştirilmesi, bireysel değer ve kültür alanında yapılan çalışmalarda kaydedilen toplam insani değerlerin önemsenmesi ve bu değerlerin artması olarak sıralanabilir.

GENEL HEDEFLER

Farketme ve algılama, yaratıcılık ve ifade etme, analiz ve değerlendirme

Bu çağdaş eğitimi öğrencilerin yerine getirmesi gereken şeyler:

Sanat eserinde esas ifade elemanlarını ayırt edebilme ve sanatla ilgili basit terim ve deyimleri kullanabilmeleri gerekir. Etrafını zı saran dünya ve belirtilerde sanat değerlerini ayırt edebilme. Klasik ve çağdaş medya araçlarını iletişim imkanlarını, teknikleri, resim dersinde kullanılan alet ve araçları ve onların amaçlarına uygun bir şekilde kullanabilme yeteneğine

sahip olmalı . Ça da ileti im araçları olarak (foto raf, video, internet, çizgi roman, reklam mesajları nı n...) sanatsal ifadelerde ba vurulan birer araç oldukları nı bilmelidirler. Yaptı kları kendi çalı maları ,arkada ları nı n çalı maları ve di er sanat eserlerinin de erlerini saptama derecesine ula mı olmalı dı rlar. Sanat eserlerini ve onları n yaratı cı ları nı ayı rt edebilecek düzeye eri mi olmalı .

ÖZEL HEDEFLER

Çizgi, ekil, yön, oran, ritm, kompozisyon, ornament, çizgi roman, foto raf

Bu konularla ilgili ö rencinin unları bilmesi gerekir:

Bireysel ve grup halinde çalı ma kabiliyetine sahip olmalı ; sorunun ortaya atılması , konunun ara tırılması sı rası nda di er ders birimlerinde edinilen bilgilerden yararlanı lmalı . Çizgi, ekil, yön, ritmin ne oldu unu bilmeli ve bir bütünü n olu turulması nda onlara ba vurulup kullanma yolları nı bilmeli. Bir ornament, çizgi roman, afi , kostüm için çözüm, kitap kapa ı ve ilüstrasyon çözümlerini bulabilmeli. Bunları yaparken efekt sa layacak elemanlardan birini kullanarak sorunla ilgili pratik çözümler üretmelidir. Kendi yaratı cı çalı ması sı rası nda de ersiz olan kiç ve kopyalama terredütlerinden kurtulup geldi i toplumdaki gelenek ve kültür de erleri hakkı nda gereken bilgiye sahip olmalı dı r.

ÖDEVLER

Ö rencinin u yeteneklere sahip olması gerekir:

ekilleri farkedebilme, onları akı lda tutma ve yansı tabilme, Resim e itimi ile ili kili olarak renkleri ve uzaysal ili kileri, do a ve toplum belirti ve kuralları nı algı lamakabilyeti. Çalı ması sı rası nda kullanaca ı malzemeleri bilmeli, güzel ve estetik de erler hakkı nda kriter sahibi olmalı , sanat eserini anlayabilmeli, kültür de erleri hakkı nda ilgi göstermeli, de erlere ilgi göstermeli. Yeniliklere açı k, özgür ve yaratı cı bir gözle gözleme ve di er bireysel yeteneklere sahip olup çalı tı ı ve ya adı ı ortamı n düzenlemesini sa layabilmeli.

KAZANIMLAR

Resim Sanatı na do ru bir yakla ı mı benimsemi ve resim dili elemanları nı ayı rt edebilecek seviyeye ula mı olmalı . Resim yaratıcı lı ı sayesinde multi kültür ili kilerin geli mesi sa lanmalı . De i ik ulus, din ve cinsiyet arası nda e itlik ve ho görü anlayı ı mı a ı lama ve ilerletme yetene ine sahip olmalı . Ya am kültürünü sürekli bir ekilde ilerleterek, devamda getirece imiz yöntemlerle onu daha da zengin kı lmalı dır: Resim seksiyonları nda çalı malar, ziyaretler, sergiler, di er resim ve sanat olayları izlenerek hem kendisi hem de toplumun daha kazançlı ç ı kması için gerekli bilgi ve enformasyonları n sa lanması .

DERS ÇER KLER

Ders programları ile öngörülen e itimin verilmesi sayesinde ö rencide yaratıcı bir ruhun olu turulması hedeflenmektedir. Aynı zamanda sanat serüveni sı rası nda ö rencinin cesur olup yenilikleri ara tırması için kendinde gereken enerjiyi ke vetmesi için cesaretlendirilmelidir.

Sıra No'su	GENEL	Ders sayısı
1.	Ç ZG ,DO RU	6 ders
2.	EK L	5 ders
3.	YÖN	3 ders
4.	ORANTI	2 ders
5.	R TM	3 ders
6.	KOMPOZ SYON	7 ders
7.	ORNAMENT	3 ders
8.	Ç ZG ROMAN	2 ders
9.	FOTO RAF	2 ders
10.	ANAL Z VE DE ERLEND RME	4 ders

ÇİZGİ VE DOKU

- Doğadaki bir olgu olarak çizgi
- Hareket ve devamlılık olarak çizgi
- Çizginin psikolojik etkisi
- Karakter ve önemi bakımından çizgi
- Kitlenin sınırlarını belirteç olarak çizgi
- Kaliografi çizgileri

Öğrenciler:

- Değişik özellikteki şekilleri ayırt edebilmeli
- Çizginin bir veya fazla şekil arasında bir sınırlı olma türünü
- Resim yapmada esas bir elemanı oluşturan çizginin tüm resmetme sanat alanlarında mevcut olduğunu bilmeli: ressamcılıkta, heykeltıraşlıkta, güzel sanatlarda, mimaride
- Çizginin hareket ve devinme esaslarında ayrımı (düz – teknik çizgi ve eğri veya kaliografi çizgileri)
- Çizginin oynadığı psikolojik etkisi ne yöndedir (duyguların vurgulanması, çizginin sembolik özellikleri)
- Karakteri – özelliği açısından çizgilerin ayrımı (ince – kalın, sert – yumuşak, kaba – nazik...)
- Çizginin anlamına göre farkları (kontür yapıcı unsur veya silme - obris çizgileri)

EKLER

- Şekiller ve şekil biçimleri (doğal ve yapay şekiller)
- Şekil türleri (iki boyutlu veya üçboyutlu şekiller)
- Özelliği (karakteri) açısından şekiller

Öğrenciler:

- Tüm etrafını zımsız değişik şekillerin sardığını
- Onları materyel birer olgu olarak algıladığını

- Kendi olu umunda kütlesi olan ekilerin mevcut oldu unu (top, ta , karpuz, elma...) aynı zamanda iç bo lukları olan ekilerin varoldu unu (balon, top, fi çı , ev...)
- Do al ve yapay, iki boyutlu ve üç boyutlu düzgün ve düzgün olmayan ekilerin mevcut oldu unu bilmeli.

YÖN

- Kompozisyonda yönünün psikolojik etkisi (yatay, dikey, diyagonal, e ik yön)

Ö renciler:

- Bir sanat eserinde sı ralamayı belirleyen temel unsurlardan birini yönün olu turdu unu
- Yatay, dikey ve e ik çizgilerin temel özelliklerden birini onları n yönünün olu turdu unu
- Yönün bir sanatsal eserde – kompozisyonda, psikolojik etkileri nelerdir.

ORANTI

- Orantı nı n boyutları
- Uzayda ekil büyüklü ü arası ndaki orantı lar (Planlara göre ayrı mı n yapı lması : birinci, ikinci ve üçüncü plan)

Ö renciler:

- Aslı nda orantı nı n büyüklükler arası ndaki kı yaslamayı ifade eti ini
- Düzgün orantı ve düzgün olmayan – uyumsuz orantı lar nelerdir
- Uzayda büyüklüklerin ili kisi neyi ifade eder
- Kendilerinin yaptı kları resimlerde bu ayrı mları dile getirmeleri gerekir (birinci, ikinci, üçüncü ve arka plan).

R TM

- Aynı veya benzer olayları n do a ve resim sanatı alanı nda tekrar etmesi

Ö renciler:

- Ritm nedir (aynı veya benzer olayların tabiatta veya sanat eserinde tekrarı)
- Ritm arası nda farklarının gözlemlenmesi (düzgün veya aralı klı)
- Ritmin tüm sanat dallarında mevcut olduğunu ve de i ik ekillerde ortaya çıktığını bilmelidir.

KOMPOZ SYON

- Kompozisyonların temel elemanları : çizgi, ekil, yön, oran, büyüklükler arası ndaki ilişkiler, ritm.

Ö renciler:

- Bir sanat eserindeki kompozisyonu orada dizilen elemanların olu turdu unu
- Çizgi, ekil, yön, oran, büyüklükler arası ndaki ilişkiler hep birlikte kompozisyonu olu turur.

ORNAMENT

- Ornament nedir

Ö renciler:

- Ornament nedir (cisimlerin belli bir ritme göre tekrarlanan herhangi bir ekil vası tasıyla süs ile bezenmesi)

Ç ZG ROMAN

- Çizgi roman ve onun rolü

Ö renciler:

- Çizgi roman nedir ve onun rolü neden ibarettir
- İnsanların günlük yaşamında çizgi roman
- Çizgi roman yapmak için öğrencilerin bireysel denemede bulunmaları .

FOTO RAF

- Sanat olarak foto raf

Ö renciler:

- Foto rafı n aslı nda özel bir grafik sanatı nı olu turdu unu
- Mevcut olan gerçeklerden yapı labilece ini
- Fotografi n aslı nda ı k yardı mı yla resmetme oldu unu
- Fotografi n yapı lması safhaları
- Dijital fotoğraf nedir

ANAL Z VE DE ERLEND RME

- leti im
- Sergiler

Ö renciler:

- Belli bir reklam, afi , plakat, çizgi roman veya fotoğrafı n mesajları nı ‘okuyabilmeli’
- Kendilerinin çizdikleri ve arkada ları nı n çizdikleri resimler hakkı nda konu up onları de erlendirebilmelidirler
- Dünya çapı nda ünlü resamları ve onları n eserlerini tanı yıp onlar hakkı nda bilgi sahibi olmalı dı rlar
- Kosova’da mevcut ünlü sanatçı ve onları n eserleri hakkı nda bilgi sahibi olmalı dı rlar
- Kosova’da yaratan Türk resamlar ve onları n eserlerini ve aynı zamanda Türkiye’nin ünlü sanatçı , onları n eserleri ve izledikleri sanat akı mları hakkı nda bilgi sahibi olmalı dı rlar
- Yaptı kları çalı maları ve arkada ları ndan temin ettikleri resimlerden sergi olu turup açma alı kanlı ı ve gereksinimine sahip olmalı dı rlar, okul dı ı nda tertiplenen sergileri ziyaret edip orada gördükleri sanat eserleri hakkı nda fikir ve görü lerini ileri sürebilme kabiliyetine eri mi olmalı lar
- Okulda tertiplenen sergiler veya ziyaret ettikleri profesyonel sergi ve galerilerde gördükleri eserler hakkı nda konu up kendi görü lerini beyan etmelidirler

- o Resim ve çizim tekniklerine ba vururken yeni arayılarda bulunmaları ve de i ik malzeme ve yöntem kullanmaları te vik edilmelidir.

RES MALANLARI,TEKNİKLER VE MALZEMELER

1. Çizimler

Çizim teknikleri: Kalem, tuş, kombine
Malzeme: Kâğıt, kalem, pene, fırça...

2. Resim yapma

Resim yapma teknikleri: akvarel, tempera, gvaş, kolaj, pastel, kombine...
Malzeme: Kâğıt, karton, fırça, akvarel boya, tempera, karma malzeme...

3. Heykeltıraçılık

Teknikler: Balçık, plastelin, glinamol, alçı, odun...
Malzeme: Balçık, plastelin, glinamol, alçı, odun...

4. Grafik

Grafik teknikleri: Alçı oyma, odun oyma, teneke dövme, monotipiya...
Malzeme: Kâğıt, boya, linoleum, alçı, odun, karton...

5. Görsel sanatlar

Teknikler: Kolaj, vitraj, mozaik, afiş, ilüstrasyon, kitap kapağı, ornament (süs), foto raf, medya yaratıcılık ürünü...
Malzeme: Boya, kâğıt, renkli kâğıt, karışık malzemeler...

6. Estetik değerler:

Produksiyon gerçekleştirme, örneği çalışmaları, zirvedeki ressamlar ve onların eserleri hakkında konular...
Teknik ve malzemeler: Teorik – kuramsal bilgilerin öğrenilmesi ve audio vizüel – görsel alımlar

RESSAMLARIN ESERLERİ

- ❖ Resim sanatı alanı nda dünya çapı nda ve Kosova'da yaratılan sanat eserleri:
Onore Domiye, Donatelo, Dominik Engr, van Me troviç, smet Muyeziновиç
- ❖ Kosova'daki olay, tarih ve gelişmelerle ilgili sanat eserleri hakkında fikirler:
üçri Nimani, Muslim Muliçi, Xhevdet Xhafa, Hilmiya Çatoviç, Nusret Salihamiciç, Agim Çavdarba a, Tahir Emra, Esat Vala, Recep Feri, Kadru Rama, aban Abdullah, Mahmut Cafçe
- ❖ Kosova'daki Türk ressamlarının sanatı ve eserleri hakkında bilgiler:
Ethem Baymak, Davut Hamolar, smet Bölükemini, Zeynel Beksaç, Fevzi Tüfekçi, Agim ala vb.
- ❖ Kosova'daki mevcut Ortaçağ Osmanlı ve Bizans tarihi eserleri ve mimari dokular:
Pri tine Ta (veya Çar 1) Camii, Prizren Sinan Pa a Camii, Yakova Terzi Köprüsü, Sultan Murat Türbesi, Prizren Hamamı, Graçaniça Kılısesi, pek Patrikhanesi, Dukagin yöresinde has kesmeta ev-kuleler, Prizren kale altı yöresindeki eski mimari dokuyu koruyan kaldırımlar sokaklar, cumbalı evler vb.

MOTİFLER, KONUSU, CESARET VERİCİ ÖNERİLER

- İnsan çevresi, doğa şekilleri, alan, doğadaki olaylar...
- Diğer ders birimlerinden içerikler...edebiyat eserleri
- Halk adet, gelenek ve göreneklere ve tarihi olaylardan motifler
- Kosova'daki toplulukların gelenekleri ve burada yaşayan Türk topluluğunun adet, gelenek ve göreneklere
- Resim sanatı alanı nda ad yapmış ressamların eserleri
- İnsanın içinden buram buram tüten motifler...

ÇALI MA EKL

- Bireysel çalı ma, gruplar halinde çalı ma, cephesel çalı ma, çiftler halinde çalı ma
- Medyatik çalı ma...görme, duyma ve konu ma açısı ndan hafif engelli olan öğrencilerle özel tarzda çalı ma
- Ek ve ilave çalı ma, resim seksiyonlarını nı nolu turulması , müze ve sergi ziyaretleri, cı vardaki tarihi anı tları n görülmesi i levinde gezilerin tertiplenmesi

KAZANIMLAR

Ö renci:

- Canlı ve ölü do a arasındaki farkları bilmeli
- Kompozisyonun temel elamanlarını sayabilmeli (çizgi, ekil, yön, oran, büyüklüklerin oranı , ritm)
- Ornament (süsün) ne oldu unu açıklayabilmeli ve onu bizzat kendileri yapmalı
- Foto raf ve dijital foto rafını nı ne oldu unu bilmeli
- Foto rafını yapı lması sürecini anlatabilmeli
- Kendisinin ve arkadaş larını nı n eserlerini de erlendirebilmeli
- Gözetleme kabileyetini geli tirmeli ve sanat eserlerinin açıklanması ilkelerini bilmeli
- Resim sanatı nda kullanılan esas elemanları bilmeli ve onları kendi ba ına veya arkadaş larla beraber (gruplar halinde) belli mekanları düzenlemede kullanabilmeli
- Kosova'da mevcut sanat yaratıcılığı ve eserleri hakkında sağlıklı bir yaklaşıma sahip olmalı
- Kendi kültür zenginliği hakkında bilgi sahibi olmalı ve diğer kültür yaratıcılıkları na karşı da saygılı davranması gerektiği konusunda bilinçlenmeli

- Çerçeve programları veya geçilen ders programları nda i lenen sanat eserlerinin de erlerini algı lama ve onları ifade etme kabiliyetine sahip olmalı
- Kompozisyon ilkelerine göre hareket ederek kompozisyon yapabilme seviyesine ula malı ve kompozisyonun özelliklerini sayabilmeli
- Resim sanatı açısı ndan yapı cı lı ın, duyarlı lı ın ve orijinelli in önemini bilmeli
- Çalı ması sı rası nda kullanaca ı malzeme ve ba vuraca ı teknikleri kendi ba ına karar verecek seviyeye eri meli ve onları yaratıcı bir ekilde kullanmalı
- Bir sanat eserinde resimin ana konusal içeri ini tanı yabilmeli
- Sanat eserlerinde onları n estetik de erleri, mesajları ayı rt edebilmeli ve bireysellik alanı nda ba arı yı yakalamak yönünde azimli çalı malı dır

Ö RET MYÖNTEMLER

- Ba vurulacak çalı ma yöntemleri objektif bilimsel ar atırma sonuçları na dayanarak resim sanatı alanı ndaki zı ddiyetlerin ortadan kaldı rılması sa lanmalı dır
- Harmonik bir bütünü n sa lanması yla kaliteli kreasyonları n ortaya çıkması sa lanmalı
- Bireysel ve tim halindeki çalı malar sı rası nda didakik-metodik ve pedagoji-psikoloji istem ve artlara uyarak tüm katı lı mcı lara bir özgüvenlik ve güvenli bir ortamı olu turularak yaratıcı lı kları nı n açığı açıkarmaları desteklenmelidir
- Çalı malar sı rası nda uygulanan metot ve yöntemlerin do ru oldu unun ı spatlanması ve onları n uygulanması yla sorunun çözüme kavu aca ı inancı nı nö rencilere a ı lanması sa lanmalı.

DERSLERARASI L K

- Di er ders birimleri ile koordinasyon yapı lı rken, özellikle Türk Dili ve Edebiyatı , Tarih, Müzik ve Beden E itimi Dersleri ile i birli ine sürekli özen gösterilmelidir.

DE ERLEND RME

- Tüm ders birimleriyle ilgili ödevlerin gerçekleştirilmesi sırasında öğretmen ilk sıradaki yönlendirici bir unsur olarak görevini sürdürmektedir
- Öğretmen, öğrencilerin yakaladıkları kalite ve çalışmalarını yakından takip etmektedir
- Öğrencilerin çalışmalarını karışık olarak verilmesi (not verilmesi) Resim dersinde önemli bir role sahiptir, çünkü bu sayede çalışmalar sırasında yaratıcılık desteklenirken öğrencilerin güzeli yakalamadaki bireysel girişimleri de desteklenmektedir.
- Öğrencilere notlarının doğru ve adaletli bir şekilde verilmesi hem dersin başarısına yansır, hem de demokratik ilkelerin fonksiyon etmesini sağlar. Bu için öğrencilerin yeni öğretileri öğrenme hızı ve azmini artırır.
- Değerlendirmenin yapılmasını (öğrencilere notlarının verilmesinin) diğer bir boyutu, kendi yaratıcı çalışmalarını sırasındaki öğrencilerin eriştikleri derece hakkında öğretmenin değerlendirme yapmasını sağlamasıdır.
- Öğrencinin kişisel ve elde ettiği bilgi, eğitim alanında kaydedilen hedeflerin odak noktasında bulunmaktadır

LAVE ÇALI MA

Özel kabiliyet gösteren öğrencilerin kendi ilgi alanları ve meraklarını giderebilmeleriyle ilgili Resim Sanatı ile ilgili bazı ders birimlerinde daha fazla bilgi alma arzuları olduğu durumlarda bunu anlayarak karışık olarak gerekir. Bunun için ilave çalışmalarla karşılaşılması en iyi yöntemdir. Bu sayede öğrencinin bireysel planda ilerlemesi sağlanır, resim sanatı alanında bireysel çalışmalarını sürdürmesi için güveni artırır, ahlak açısından daha üst bir zirveye ulaşmaları, mütevazilik ve dayanıklı madan yana tavır sergilemeleri sağlanır.

RES M SERG LER NEZ YARETLER

Öğrencilerin yaptıkları resim ve eserlerinden okullarda belli aralıklarla ve özel durumlarda sergilerin tertiplenmesi son derece yararlı -

dır. Artı ,okullar arası seviyisinde veya öğrencinin ya da ortamda da bu tür faaliyetlerin yararları çoktur. Nitekim böyle eğitim müfredatı ile öngörülmektedir ve bunun sayesinde eğitim plan ve programlarını n planla tırıldı ı gibi gerçekle meleri sa lanmı olacaktır.

KAYNAKÇA

Jhonson, “*Sanat Tarihi*”

Herbert Rid “*Modern Sanat Tarihi*”

emsedin Kasapoli “*Resim Dersi*”

Admir Mujkiç “*Resim Kültürü*”

slam Sanat Tarihi

Osmanlı Sanat Eserleri

Raif Vı rmiça “*Kosova’da Osmanlı Camileri*”

EL

G R

Teknolojik etkinlikler bireysel ya da aile ortamı , okul, eğitimi, enerji üretimi, işletme ve sanayi gibi alanlarda geniş bir uygulama alanı bulmuştur. Okullar kendi üretim programlarına tüm bu alanları belli bir düzene göre yerleştirebilirler. Bu alanlar, iletişim ve yaratıcı becerilerin geliştirilmesi amacıyla, aralarında çeşitli ekollerde birleştirilebilirler.

El işi dersi, el becerilerini zihinsel becerilerle birleştirerek, yaratıcılık, ilgi, sorumluluk ve problem çözme becerisini geliştirir. Öğrenci tarafından yapılan bir çalışmada, fikirle başlayıp nihai ürünle biter. Tekstil ürünü, ağaç veya metal ürünleriyle yapılan bir çalışmada, öğrencileri kendi yeteneklerine güvenme ve günlük işleri yönetmeye hazırlar.

Bu dersin amacı öğrencilere, estetik değerleri tanıma ve bir ürünün işlevselliği ve ömrünün malzeme seçimine, işleme ve montajından etkilendiğini öğretmektir. Bu ders aynı zamanda çevre ve çevre koruması ile ilgili problemlere ve de maddi kaynakların iyi yönetimine yönelik bilgiler sunar;

Daha geniş bir bakımdan bakıldığında bu ders, çeşitli kültürlerdeki el zanaatları geleneğini muhafaza etmeyi amaçlamaktadır.

Beşinci sınıf El işi dersi, bu seviyeye yönelik teknik çizim, inşaat malzemeleri teknolojisi, teknik gereçleri kullanımı, işleme becerileri, tarım ürünleri teknolojisi, trafik ve iletişim teknolojileri bilgi ve becerilerini geliştirmekle ilgilidir.

Tarım ürünleri teknolojisi, güdaları üretme, hazırlama, sunma ve koruma süreçlerinin güvenlik ve inandırıcılığı anlamayı ve de bu güdaların geliştirilmesi, paketlenmesi ve pazarlanmasını kapsamaktadır.

Teknik gereçlerin kullanımı, teknik gereçlerin kullanımı ve bakım bilgileri ile çalışmada esnasında güvenlik bilgilerini kapsamaktadır.

n aat malzemeleri teknolojisi, istenen sonuçlara varmak için kullanı lan malzemelerin belirlenmesini, kullanı mı nı ve geli tirilmesini (üretimini) kapsar. Balçık, alçı, çimento, stropor gibi malzemelerin miktarı ve uyumunu belirleme ve i lem süreci ile ilgili bilgiler anlamı na gelir.

Teknolojik uygulamalarda çizim ve grafikler de önerilen fikir ve çözümlerin aç ı klanabilmesi için belirleyici rol oynarlar.

Trafik kısı mı da bisiklet kısı m ve parçaları nı ve de bisiklet sürücüsünün uygulamada uyması gereken kurallarla ilgili bilgileri kapsamaktadır.

UZAK HEDEFLER

El i i dersinin uzak hedefleri:

- El i ine kar ı olumlu tutum geli tirip El i inin önemini kavrayabilme
- Günümüzde, geçmi te ve gelecekte teknoloji ile toplum arasındaki ili kileri tanı yabilme
- Grupta davranı kuralları nı dikkate alarak de i ik etkinliklerde ö rencilerin katı lı mı nı veya ba ı msız görev üstlenmelerini te vik edebilme
- Buldukları toplumda geli tirilen teknolojik ürün, sistem ve ortamları belirleyip yararlanabilme ve anlayabilme
- Belirlenen ihtiyaçları n, teknolojik etkinliklerle kar ı lanma olanakları nı ara tı rabilme.

GENEL HEDEFLER

Tutum ve de erler aç ı sı ndan

- Dersin sa ladı ı öncülük ve sı nı rlamaları geli tirebilme
- Bireysel davranı ları nı (i birli ine hazı r, ba kaları na kar ı aç ık, hoş görölü, saygı lı, istekli, ele tirici, giri imci vb. olma) geli tirebilme

Bilgi aç ı sı ndan

- Teknik çizim araçları nı ö renebilme

- Meyve ve sebzelerin teknolojik i lemlerinde ba vurulan etkinlikleri ö renebilme

Anlama açısı ndan

- n aat malzemeleri kullanı mı nı n önemini anlayabilme
- Tarım ürünlerini i lenmesinin önemini anlayabilme
- Teknik gereçlerin kullanı mı nı anlayabilme

Anlatma açısı ndan

- Teknik gereçlerin kullanı mı nı anlatabilme
- Tarım ürünlerini teknolojik i lenmesini anlatabilme
- n aat malzemelerinin teknolojik i lenmesini anlatabilme

Uygulama açısı ndan

- Teknik gereçleri kullanabilme
- Bisiklet sürücüsünün trafikte uyması gereken kurallara uyabilme

Farkı nda olma açısı ndan

- Çe itli teknik gereçleri farkı nda olabilme
- Bilgisayarın ana kısı mları nı n fark edebilme

Modelleme açısı ndan

- n aat malzemelerinde modeli yapabilme

Karar verme becerisi açısı ndan

- Kendine güvenip el becerilerine kar ı güvenini geli tirebilme

DERS ÇER

Kategori	Alt kategori	Ders saati	Oranı
1. Teknik çizim	1.1 Teknik çizim araçları 1.2 Cisimlerin teknik resimle gösterilmesi	4	10,81%
2. İnşaat malzemeleri teknolojisi	2.1 Balçık 2.2 Alçı 2.3 Çimento 2.4 Stropor	4	10,81%
3. Teknik araç ve gereçler	3.1 Teknik araç ve gereçlerin kullanımı	4	10,81%
4. İleme becerileri	4.1 Malzeme ileme ve ekilemeye uygun yöntemlerin seçimi ve uygulanması	9	24,33%
5. Tarım ürünleri teknolojisi	5.1 Bitki yetiştirme ve ileme teknolojisi 5.2 Hayvancılık ve hayvancılık teknolojileri 5.3 Tarım ekonomisi	8	21,62%
6. Trafik	6.1 Trafikte bisiklet sürücüsü	4	10,81%
7. Bilişim teknolojileri	7.1 Bilgisayar genel bilgileri 7.2 Programlarla çalışma	4	10,81%

Kategori	Alt kategori	Ders içeri i	Kazanı mlar	Dersler arası ili ki
1. Teknik çizim	1.1 Teknik çizim araçları	1.1.1 Kroki 1.1.2 Çizgi çe itleri 1.1.3 Aktarma 1.1.4 Ölçek	Teknik resim elemanları nı bilir. Çizgi, aktarma ve ölçek çe itlerini bilir.	Matematik, Güzel sanatlar
	1.2 Cisimlerin teknik resimle gösterilmesi	1.2.1 Teknik araçlar 1.2.2 Cisimlerin gösterilmesi	Cisimlerin gösterilmesi sı rası nda teknik resim elemanları nı kullanı r.	
2. n aat malzemeleri teknolojisi	2.1 Balçı k	2.1.1 n aat malzemesi olarak balçı k 2.1.2 n aatta balçı ı n çe itli uygulamaları	Balçı ı n çe itli uygulamaları nı belirler.	Türkçe, Güzel sanatlar
	2.2 Alçı	2.2.1 n aat malzemesi olarak alçı 2.2.2 n aatta alçı nı n çe itli uygulamaları .	Alçı nı n çe itli uygulamaları nı belirler.	
	2.3 Çimento	2.3.1 n aat malzemesi olarak çimento. 2.3.2 n aatta çimentonun çe itli uygulamaları	Çimentonun çe itli uygulamaları nı belirler.	
	2.4 Stropor	2.4.1 n aat malzemesi olarak stropor. 2.4.2 n aatta stroporun çe itli uygulamaları .	Stroporun çe itli uygulamaları nı belirler.	

3. Teknik araç ve gereçler	3.1 Teknik araç ve gereçlerin kullanımı	3.1.1 Törpü, iaretleyici, kıskaç, el testeresi, delgi, matkap, mengene gibi teknik araç ve gereçlerin doğru kullanımı	Çeşitli teknik araç ve gereçleri tanı r. Teknik araç ve gereçlerin kullanımı biçimini açıklar. Teknik araç ve gereçlerin kullanımı kurallarını uygular	Türkçe, Güzel Sanatlar Matematik
4. İleme becerileri	4.1 Malzeme i ilme ve ekillendirmeye uygun yöntemlerin seçimi ve uygulanması	4.1.1 Balçık, alçı , çimento, stropor gibi malzemelerden nesnelere ba rımsız yapımı	Balçık, alçı , çimento vb. malzemeleri el ve makine ile i ilme becerilerini geliştirir. Çalışmasını projeye göre yapar.	
5. Tarım ürünleri teknolojisi	5.1 Bitki yeti tirme ve i ilme teknolojisi	5.1.1 Bitki yeti tirme 5.1.2 tarla ürünlerinin i lenmesi 5.1.3 Sebze ve meyvelerin i lenmesi	Tarla bitkilerinin ürettikleri gıda malzemelerini bilir. Sebze ve meyve i ilme teknolojisi eylemlerini bilir.	Türkçe Do a Bilgisi
	5.2 Hayvancılık ve hayvancılık teknolojileri	5.2.1 Et i ilme teknolojisi 5.2.2 Bal i ilme teknolojisi	Et i ilme ve konservasyon teknolojilerini bilir. Bal i ilme teknolojilerini bilir.	
	5.3 Tarım ekonomisi	5.3.1 Tarım ürünlerinin satılması nın ekonomik önemi	Tarım ürünlerinin makul değerlendirilmesi için tarım ürünleri i lem endüstrisinin önemini bilir.	

6. Trafik	6.1 Trafikte bisiklet sürücüsü	6.1.1 Bisiklet ve kı s ı mları 6.1.2 Bisikletçi kuralları 6.1.3 Bisiklet bakı mı 6.1.4 Okul poligonunda bisiklet sürme	Bisikletin temel kı s ı mları nı bilir. Uygulamada, bisiklet sürücüsünün uyması gereken kurallara uyar.	Beden E itimi
7. Bili im teknolojileri	7.1 Bilgisayar genel bilgileri	7.1.1 Bilgisayar ın yapı sal birimleri 7.1.2 Bilgisayar ın günlük ya mda kullanı mı	Bilgisayar ın temel kı s ı mları nı tanı yı p, ö renir. Somut örneklerle bilgisayar ın günlük ya mda uygulanma olanakları nı bilir.	Türkçe, İngilizce
	7.2 Programlarla çalış ma	7.2.1 Bilgisayarlı matematik hesaplamalar 7.2.2 Görsel ve i itsel vb. kayı tları n bilgisayarda yürütülmesi 7.2.3 Oyunları n bilgisayarda oynatılması	Belli programları kullanarak bilgisayarda do rudan bazı eylemleri gerçekle tirmesi gerekir. Örne in, calculator (hesap makinesi) programı , müzik, film oyun yürütme programları vb.	

DE ERLENDİRME

De erlendirme a a ıdaki ekilde yapı lmalıdır:

1. Program içeri i gerçekte tirilmesi süresince ö renci katkı lı mı ,
2. Bireysel çalı ma
3. Grup çalı maları na ö rencinin katkı sı

DERS KİTAP VE ARAÇLARININ KULLANIMINA YÖNELİK KAÇIKLAMALAR

Önerilen Ders Kitapları

1. Balçık, alçı , çimento, stropor vb i lme el kitapları .
2. **Erich Neuwirth**: “Spas beim Forschen und Entdecken 2”, Veritas –Vrelag, Linc, Austria, 2001.
3. **Schoiswohl · Jeide · Neuwirth**: “Spas beim Forschen und Entdecken 3”, Veritas-Verlag, Linz, Austria, 2002.
4. **Schoiswohl · Jeide · Vogl**: “Spas beim Forschen und Entdecken 4”, Veritas-Verlag, Linz, Austria, 2003.

Gerekli Di er Araç ve Önkollar

1. Ö retmenlere yönelik hizmet içi e itim
2. Araç ve gereçlerle donatılmış çalı ma odası

Asgari Kollar

Ö retmenlere yönelik hizmet içi e itim

YÖNTEM GENEL TALEMLERİ

1. Konu veya içeri in anlatılması nda problem çözüme yaklaşı mı
2. Gösteri, bireysel ve grup çalı masına vurgu yapma
3. Bireysel çalı ma, bilgi ve birikim alı verilerinin te vik edilmesi Etkile imli çalı ma

BİREYSEL ÇALI MA YÖNLENDİRME

1. Grup Çalı ması ve Bireysel Çalı ma

BEDEN VE SPOR
E T M

BEDEN E T M VE SPOR

(haftalık ders sayısı 2, yıllık toplam 74 ders saati)

G R

Be inci sınıf öğrencileri için Beden Eğitimi dersi süreci bu sınıf öğretmenleri için, ek bir faaliyeti oluşturmakla birlikte, çok zorlu ve çok büyük bir sorumluluğu da taşımaktadır. Çünkü çocuk organizmasının gelişiminde en kritik safhada çocuk sağlığını koruması ile yetiştirilmesi gerekir.

Bu yüzden bu sınıf öğretmenlerinin zengin mesleki (profesyonel) bilgi-yeteneklere sahip olmaları gerekir. Çünkü eğitime ait yeni reformlarla bu sınıf öğretmenlerinden bu dersten de eğitim sürecini örgütlemeleri istenmektedir.

Ders saatlerinin olduğu gibi, okul dışı saatlerinde iyi bir şekilde örgütlenmesiyle ve didaktik-metodik istemlerin desteklenmesiyle, sağlığını koruması ile geliştirilmesinde bu becerinin etkili, doğru ve değerli olduğuuna dair bilinç oluşturulur, dolayısıyla da ders sürecinin başarı sağlanmasını etkiler.

Beden ve spor eğitimi dersi sürecinin doğru bir şekilde örgütlenmesiyle ve değerli çalışmalarlarının kullanılmasıyla sonuçlanırlar:

- Normal gelişim ve organizmanında fiziksel yaşam koşullarına uyum sağlanması, olumlu eğitim ile motorik özelliklerin geliştirilmesi;
- Biyolojik-hijyenik (temizlik) yeteneklerinin korunması ile geliştirilmesi ve bununla birlikte sağlığını koruması ve gelişimine katkıda bulunmayı;
- Program içeriklerini kavrayabilmesi için öğrenci organizmasını hazırlanması-yetenekle geliştirilmesi, bununla birlikte hareket yeteneklerinde meydana gelebilecek engellerin başarıyla bir şekilde atılması;

- Motorik beceriklik konusunda maksimum yetene e varı larak becerisi olan spor dalı na kar ı yönlendirilmesi yapı lı r.

UZAK HEDEFLER

5. sını f ö rencileri için Beden ve Spor E itiminin amacı , didaktik-metodik istemlere göre yapı lan uygulamayla, bio-psiko-sosyal istemlerin tamamlanması nı n sa lanması elde edilir. Böylece ya am boyunca bu becerinin devamlı bir e kilde olan de er ve önemi anla ı lı r.

Bu plan ve programla kapsanan program içeriklerine göre, unlar sa lanı lmalı dı r:

- Beden ve spor e itiminin özü ile de erinin kavranması ;
- Vücudun dü z tutulması na yönelik uyumsal geli meyi te vik etmek;
- Sa lı ı n daha etkili bir e kilde korunulması amacıyla sa lık kültürünün geli tirilmesi;
- Sporun teknik-taktik ve dansı n (oyunun) elementlerini ö renebilmek için, yeteneklerin etkinle tirilmesinin te viki;
- Beden ve spor e itiminin mutlu ve olumlu ya anması ;
- Toplumsal ve ulusal kültür ile kazanı mları n saygı lanması ;
- İnsani ve toplumsal özfaaliyetler alı kanlı ı mı nolu turulması ;
- Beden ve spor e itiminin esas ilkelerini göz önünde bulundurarak, ba ı msız giri im ve faaliyetlerde bulunmayı te vik etmek.

HEDEFLER

Be inci sını f ö rencileri için saptanan program içeriklerinin gerçeikle mesiyle u hedeflere ula ma ö ngörüsü yapı lmı tı r:

- Vücut, motorik ve fonksiyonal yeteneklerin geli tirilmesi;
- Bilgi kazanı mı ve do al hareketlerin ö renilmesi;
- Beden ve spor e itiminin teorik özelliklerinin bilinmesi;

- Alıştırmalar (antremanlar) sırası nda beden ve spor etkinliğinin mutlulukla yaşanması .

Vücut, motorik ve fonksiyonel yeteneklerin geliştirilmesi:

- Vücudun düz tutulması için etkide bulunmak ve onu korumak;
- Motorik yeteneklerin geliştirilmesi doğrultusunda maksimum etkiye devam etmek;
- Vücudun değişik durumlarını öğrenerek ve kullanarak, alandaki yönlenme yeteneklerinin geliştirilmesi ile mükemelleştirilmesi;
- Ritmik ve dans elementlerinin geliştirilmesi ile mükemelleştirilmesi;
- Önceli organizması organlarını fonksiyonel yeteneklerinin geliştirilmesi ile geliştirilmesi;
- Oyun ve esas hareketler için gerekli olan öğrencinin ilkesel motivasyonlarını tamamlayarak, bireysel yeteneklerin geliştirilmesi ve korunması ;
- Yaşam şartlarına uyum sağlayarak ve öğrencinin sağlığını koruması amacıyla, temizlik alışkanlıklarını koruması , geliştirilmesi ve geliştirilmesi.

Bilgi kazanım ve doğal hareketlerin geliştirilmesi:

- Değişik spor elementlerinin kompozisyonu ve mükemelleştirilmesi;
- Spor gereçlerinin ayarlanması ve kullanılması konusunda yeteneklemleri;
- Koşu, atlayı ve atı tekniklerinin doğrudan ekilde geliştirilmesi;
- Bir kaç elementin kombine edilmesiyle (iki-üç elementi bağlamak) spor ve ritmik jimnastiğin temel elementlerinin uygulanmasına ait doğrudan tekniklerin geliştirilmesi;
- Spor oyunlarına ait kurallarını öğrenilmesi;
- En azından bir yüzme stilinin geliştirilmesi;

- Kayakçılığa ait temel elementlerin bilinmesi ve sahaya göre onların bağılılığı.

Beden ve spor e itiminin teorik özelliklerinin bilinmesi:

- Spor araç ve gereç kavramlarını n bilinmesi ile onların kullanılmaları ekli;
- Spor ifadesine ait esas kavramların bilinmesi;
- Beden ve spor e itimi de erinin teorik açı dan bilinmesi;
- Yarı lar sı rası nda oyun kurallarını n bilinmesi ile saygı lanması ve rakiplere karşı iyi ve insani davranışta bulunmak;
- Vücut hareketlerine ait temel özelliklerin bilinmesi ile ö renci organizmasını n dönü ümünde olan etkisi;
- Bireysel ve toplumsal temizlik artlarının bilinmesi ve saygı lanması .

Alıştırmalar (antremanlar) sı rası nda beden ve spor e itiminin mutlulukla ya anması :

- Olumlu özelliklerin geliştirilmesine ait etki-sportmen davranış, ortak hareketlilik ve hazırlık, yarı lar esnasında kolektiflik, yarı ların kuralları bazında geliştirilmesi;
- Galibiyeti olduğu gibi, mağlubiyeti de doğru ve mutlu ya ayabilmek;
- Dayanıklılık, özgüven, cesaretlik, fevriyetlik gibi yeteneklere olan etki;
- Alıştırmalar (antremanlar) ve yarı lar-oyunlar sı rası nda temizlik kuralı ile ko ulların mutlulukla ya antısı ;
- Vücut etkinlikleri sayesinde ö rencinin didaktik-metodik istemleri temelince öğrenmesinin teşvik edilmesi;
- Alıştırmalar sı rası nda ö rencilerin estetik ile ritmik mutlulukla ya amalarını sağlamak.

DERS ÇER KLER

Kategoriler	Alt kategoriler	Ders sayı sı ve %
Test: vücut geli tirilmesi ile motorik yetenekler	Vücut uzunlu u ve a ırlı ını n ölçülmesi-yerinden uzak atlayı - omuzlar toplanmı vaziyette demirde durmak- derin e ilme-ve 200, 400 ve 600 m ko u.	4 ders %5.40
ATLET Z M	- ko ular, - atlayı lar ve - atı lar	17 ders %23
Ritmik ve spor jimnasti i	- dö emede alı tı rmalar, - atlayı lar, - demir, - praleller, - yüzükler, - jimnastik aracı , - danslı ritmik alı tı rmalar,	17 ders %23
Kollektif sporlar:	- küçük futbol, - el topu, - basketbol, - voleybol,	25 ders %37.75
Bireysel sporlar	- karate, - pingpong, - tenis	11 ders %14.85
Di er etkinlikler	- olu turma alı tı rmaları , - geziler ve krps, - kı ve yaz tatili	
De erlendirme:	- devamlı , - periodik ve - nihai	

PROGRAMIN ESAS GÖSTERGELER

Kategoriler	Alt kategoriler	Ders içerikleri	Kazanımlar
Test	Antropometrik özelliklerinin ve hareket-motorik yeteneklerinin ölçülmesi ile değerlendirilmesi	Vücut a ır lı ı , vücut uzunlu u, medisibolun atı ı , yerinden uzak atlayı , - omuzlar toplanmı vaziyette demirde durabilme - ko u 200m (e.k), ko u 600m (E) ve 400m (K)	Organizma geli mesinin nihai ve ba langı ç düzeyi.
Atletizim	Ko u Atlayı lar Atı lar	- uzaklı klara ile de i ik tempo ve 4. sı nı fta ö renilen esas oyunlara göre ko u tekniklerin güçlendirilmesi. - yüksek ve dü ük start tekni i, - 60 - 100 m mesafede hı zlı ko u, - 100, 200, 400 ve 600 m mesafelerdeki ko u teknikleri, - 2 dakika süreli ko u ile yürüme tekni i (dinlebnme ile) - de i ik rekvizitlerle bayrak oyunları (çember, çubuk, odun i e, top vb.) - ''vücut çember halinde ve toplanmı vaziyette'' uzun atlayı tekni i- - ''makaslar'' tekni iyle yüksek atlayı . - Uzaklı k ve hedefe 200gr. Topları n atı ı .	artlara ve tempoya göre ko u tekniklerini ö renmeleri. Yüksek ve dü ük start tekni ini bilmeli ile amı nda davranmaya ait alı kanlı ı kazanmalı - starttan çı kmayı ve ko u hadı mları nı sahaya, uzaklı a, zamana ve süreye göre uyumla tı rmalı . Atlayı tekniklerin uygulanması na ait alı kanlı kları kazanmalı - uzun ve yüksek atlayı i- teknikleri;

			Gözetleme ve isabet alı kanlı ın sa lanması .
Spor ve ritmik jimnasti i	Dö emede alı tı rmalar	- 4. sı nı fta ö renilen elementlerin güçlendirilmesi ile tekrarlanması (ön, arka takla, bu de i ik pozisyonlardan yapı lmalı). - uçarak geçi , - eller üzerinde vertikal duru ,-yandan takla yapmak, -yandan ve cephesel takla (3 ve daha fazla hareketten olu an elementler kombinasyonu)	ki veya fazla elementin ba lanmasıyla- elementlerin do ru uygulanmasını mükemelle tirmeleri
	Atlay lar	- ayaklar aç k ve toplan k vaziyette iken atı atlamak.	Atlay tekniklerin mükemelle tirilmesi
	Demir	- karma ası lmalar ve diz altı yla ası lmaya ait hazı rlık.	Ası lma sı rası nda vücut pozisyonları n ayrı t edilmesini bilmeleri
	Paralel	- ellere destekli ekilde sallanma ve arkaya ç k .	Belirli teknik ve elementleri ö renmeleri ve onları n do ru uygulanması .
	Basamaklı paralel	Karma sallanma - alttaki paralele takla için hazı rlık yapma.	
	Yüzükler	- uzanı k ası lma - toplanmı vaziyetteki ası lmadan uzanı k ası lma ve tekrar toplanmı vaziyetteki ası lmaya dönü .	Yüzüklerde ve di er araçlarda ki ası lmaları anlamalı ile onları ayı rt etmeli.
	Ritmik alı tı rmalar	Rekvizitlerle ritmik alı tı rmalar (çember, odun i e, çubuk - rekvizitlere göre) - ritmik alı tı rma elementleriyle esas oyunlar -Toplumsal çevre-ortamdan halk oyunları .	- rekvizitlere göre haret ritimlerini ayı rt etmeli ve ritmik hareketlere göre müzi i ayı rt etmeli.

Kollektif sporlar	Küçük futbol	Topla ve topsuz esas elementleri (debloke etme, asist, pas yapma, kabul etme, çalı m atma, atı vb.) - basit oyun 1:1, den 2:2,3:3 ,5:5.	Oyun kuralları nı n uygulanması yla teknik-taktik elementlerin ö renilmesi ” ” ”
	El topu	- teknik-taktik esas elementleri (pas yapma, de i ik - yandan pozisyonlardan topu alma, kafayla oynama, gö üs yüksekli inde, diz yüksekli inde vb.). - kaçı (atak) yaparak çalı m atma, - topsuz durumda oyuncuyu debloke etme. - el topu kuralları na göre esas oyunlar. - 1+3 oyunu	
	Basketbol	- teknik-taktik esas elementleri-yön ve ritim de i imiyle çalı m atma, bir veya iki elle durmaları . - yerinde ve hareket durumunda iki elle pas yapma ve kabul etme. - atak oyuncusunun markaja alı nması . -bayrak oyunları , - de i ik görevlerle esas oyunlar. - bir potada oyun-1:1, 2:2, 3:3 ve 4:4.	
Bireysel sporlar	Volejbol	- teknik-taktik esas elementleri, -anı nda davranma ve hı zı n geli tirilmesine dair esas oyunlar, alanda yönelenme ve ortak faaliyet. - bayrak oyunları	”
	Karate	Kendini savunmaya ait ba langı ç elementlerin ö renilmesi – rakipsiz	”
	Pingpong	Teknik-taktik esas elementleri (reketin alı nı ı ve tutu u, el ve ayak hareketleri, farklı ekillerde topa vuru lar-serbest).	

	Tenis	Esas vuru lar (forhend ve bekhend). Esas oyun ve temel kurallara göre 1:1, 2:2- oyunu. - Esas elementler (reketin alını ve tutu u, ayak ve omuz hareketleri. - topa esas vuru lar (serbest ekilde, ardı ndan forhend ve bekhend) asist yapma- - lesas oyun „topun olabildi ince oyunda kalması “ 1:1, 2:2, 3:3 vb. (reketlerin sayı sı na göre) ve esas kurallara göre oyun.	„ „
Di er etkinlikler	Olu turma alı tı rmaları Gezi ve kros Kı tatili Yaz tatili	- rekvizit ve araçlarla ve onları z olu turma alı tı rmaları ndan bir demet (toplar, çember, çubuk, vb.) her ders esnası nda. Yı lda üç kere-sonbahar, kı ve ilkbahar. - karda esas oyunlar. - kayak yapmaya ait esas elementler, - paralel dönü , yürüyü ve ko u, kaymak için rekvizitlerin kullanı lması . Bir veya iki yüzme tekni inin ö renilmesi, omuzları n ve ayakları n hareketlerini uygulayarak, - nefes alma teknikleri, - omuz ve ayakları n oldu u gibi, nefes alma tekniklerinin kombine edilmesi, - okulda ö retilen ekile göre start ve dönü .	Ö rencilerin her durumda vücut alı tı rmaları nı kullanmaya yetenekle meleri. Do al engelleri kolaylı kla atlatabilmek için yetenekle tirilmeleri. - kardaki oyunları ayı rt etmeye yetenekle meleri oldu u gibi, kayarken kar ı la acakları de i ik durumlardaki vücut tekniklerini ö renmeleri vb. - alı tı rma yaptı kları yüzme stili tekni ini ve sudaki esas oyunları ö renmeleri.

DE ERLEND RME

Ö renciler sı ralı bir ekilde de erlendirme ekillerince ö retmen tarafı ndan de erlendirilmelidirler:

- bedensel (fiziki) yeteneklerin de erlendirilmesi;
- teknik-taktik (spor) kazanı mları n de erlendirilmesi ve
- vücut e itimine ait ö rencilerin bilinçle me etkinlikleri.

Do ru ve reel bir de erlendirmenin yapı labilmesi için, ö retmenin ö renci organizması nı n dönü ümüne ait izleme metodolojisini bilmesi gerekir. Bu ekilde yukarı da belirtilen yeteneklerin geli tirme düzeyinin belirlenmesi sa lanı r. Bunun için tabloda belirtilen test bataryayı kullanı rı z. - PROGRAMIN ESAS GÖSTERGELER :

GENEL Ö RET MYÖNTEMLER

Beden ve spor e itiminin planlama ile programlama süreci mesleki (profesyonel) yetenekleri gerektirmekle birlikte, ders sürecinin geli mesi ile gerçekte tirilmesi sı rası nda ba arı lı bir ekilde gerçekte en tüm program içeriklerinin kapsanması için devamlı çaba göstermeyi de gerektirir.

Programlama sı rası nda bu ders ö retmenleri için zorluklar genelde belirgindir, çünkü bu dersin didaktik- metodik gereksinimlerine göre planlama ve programlama unlara ba lı dı r:

- okulun teknik - maddi ko ulları na (bina, spor poligonu-sahası , rekvizitler ve yardı mcı ders araçları).
- önceden elde edilen bilgiler (yetenekler) .
- ö rencinin bio-psiko-sosyal yetenekleri.

Okulları mı zda mevcut ko ullara bakı ldı ı nda, ö retmenler tarafı ndan hazı rlanması gereken program içeriklerin planlama ile programla ması , ancak okullarda mevcut ko ullara göre uygulanmalı dı r. Gereken ko ulları n olmaması yüzünden, ö renci organizması nı n genel dönü ümünü etkileyecek program içeriklerin planlanı p programla tı rı lması gerekir. Bu ancak ö retmende didaktik-metodik yetenekler varsa, örgütlü çalı ma ekillerini, metodları nı , planlama ilkelerini ve ders ilkelerini tanı makla sa lanı r.

Ö retmenin örgütlü çalı ma ekillerini kullanarak gerçekte i ders süreci esnasında ve özellikle de dersin örgütlenmesinde tüm metodik-örgütlenme ekillerini kullanma konusunda yetenekli olması çok büyük önemden dir. Çünkü devamlı bir ekilde, tek bir çalı ma metodunun uygulanması , bu ya taki öğrenciler için, usanç verici olmakla birlikte, ders sürecine istekle katılmaları için gereken motivasyon ile ilgili de önemli derecede dır.

Ö rencilerin istemlerine göre, öğretmen, devamlı ve presiz bir ekilde program temati inin ne kadar sürece ini belirlemeli ve aynı zamanda, gerçekte mesleki gereken di er program tematiklerinin sı ralamasını da belirlemelidir.

Tekrarlama ya da ders biriminin geliştirilmesinin yapıldı ı her durumda, pratik hazı rlanma dı ında öğretmen, teorik hazı rlı kları da yapmalıdır. Öğ retmen bu ekilde öğrencileri vücut etkinliklerinin (ders içeri inin) onları n sa lı kları için ne kadar de erli ve önemli oldu unu anlatmalı ve açıklamalı dır.

KAYNAKÇA

- 1. Eğitim, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı - Öğ retim plan ve programları – birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıflara yönelik.**

Tiraj: 300
Yayı na hazı rlayan:
LIBRI SHKOLLOR Yayın Evi – Pri tine
Baskı : ALFAPRINT - Pri tine

Katalogimi në botim – (CIP)
Biblioteka Kombëtare dhe Universitare e Kosovës

371.214 (075.2)

Ö retim plan ve programı : İlkö retim be inci sınıfı / – Pri tine:
E itim, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı , 2006 (Pri tine: "Afaprint").-
168 f. : ilustr. ; 24 cm.

ISBN 9951-450-98-9